

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Območna enota Maribor

Tyrševa 15
2000 Maribor

Tel.: +386 (0)2 234-16-15, fax.: +386 (0)2 234-16-33

e-pošta: oemaribor@zgs.si

DVOLETNI NAČRT

za

X. SLOVENSKO GORIŠKO

LOVSKO UPRAVLJAVSKO OBMOČJE

za

LETI 2023 in 2024

KAZALO VSEBINE

1	UVOD	1
2	OPIS LUO S SEZNAMOM LOVIŠČ	2
3	ŽIVLJENJSKO OKOLJE DIVJADI	4
3.1	Ukrepi v življenjskem okolju divjadi	4
3.2	Vpliv divjadi na njeno življenjsko okolje	10
3.3	Prostorske omejitve lova	17
4	ŽIVALSKÉ VRSTE - DIVJAD	18
4.1	Evropska srna (<i>Capreolus capreolus</i>)	18
4.2	Navadni jelen (<i>Cervus elaphus</i>)	22
4.3	Damjak (<i>Dama dama</i>)	23
4.4	Muflon (<i>Ovis ammon musimon</i>)	24
4.5	Gams (<i>Rupicapra rupicapra</i>)	24
4.6	Divji prašič (<i>Sus scrofa</i>)	25
4.7	Lisica (<i>Vulpes vulpes</i>)	28
4.8	Jazbec (<i>Meles meles</i>)	30
4.9	Kuna belica (<i>Martes foina</i>) in kuna zlatica (<i>Martes martes</i>)	31
4.10	Navadni polh (<i>Glis glis</i>)	33
4.11	Pižmovka (<i>Ondatra zibethia</i>)	33
4.12	Poljski zajec (<i>Lepus europaeus</i>)	34
4.13	Fazan (<i>Phasianus colchicus</i>)	36
4.14	Poljska jerebica (<i>Perdix perdix</i>)	38
4.15	Raca mlakarica (<i>Anas platyrhynchos</i>)	39
4.16	Sraka (<i>Pica pica</i>), šoja (<i>Garrulus glandarius</i>) in siva vrana (<i>Corvus cornix</i>)	40
4.17	Nutrija (<i>Myocastor coypus</i>)	43
4.18	Rakunasti pes (<i>Nyctereutes procyonoides</i>)	43
4.19	Evrazijski šakal (<i>Canis aureus</i>)	43
4.20	Načrt dodajanja divjadi	46
5	EVIDENCE	47
6	PRILOGE NAČRTA	49

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1.1: Kronologija nastanka dvoletnega načrta za X. Slovensko goriško LUO za 2023 in 2024 .	1
Preglednica 2.1: Pregled lovišč v LUO	2
Preglednica 3.1: Opravljeni ukrepi v življenjskem okolju divjadi v obdobju 2017 - 2022	4
Preglednica 3.2: Načrtovani ukrepi v življenjskem okolju divjadi v letih 2023 in 2024.....	8
Preglednica 3.3: Škoda, ki jo je povzročila divjad v obdobju 2017 - 2022	10
Preglednica 3.4: Opravljeni ukrepi za preprečevanje škod od divjadi v obdobju 2017 - 2022	12
Preglednica 3.5: Načrtovani ukrepi za preprečevanje škod v letih 2023 in 2024	12
Preglednica 3.6: Število popisanih osebkov na hektar in njihov delež ter delež poškodovanih osebkov (objedenost) po višinskih razredih in drevesnih vrstah (skupinah) v letu 2020 popisna enota Slovenske gorice	15
Preglednica 3.7: Delež poškodovanih osebkov (objedenost) po posameznih drevesnih vrstah za razrede R1-R4 v popisni enoti Slovenske gorice.....	16
Preglednica 4.1: Načrt odvzema srne po strukturi.....	19
Preglednica 4.2: Analiza odvzema srnjadi.....	21
Preglednica 4.3: Analiza odvzema navadni jelen	22
Preglednica 4.4: Analiza odvzema jelena damjaka	23
Preglednica 4.5: Pregled odvzema divjih prašičev 2017 - 2022	25
Preglednica 4.6: Analiza odvzema divjega prašiča	27
Preglednica 4.7: Analiza odvzema lisic.....	29
Preglednica 4.8: Analiza odvzema jazbecev	31
Preglednica 4.9: Analiza odvzema kun.....	32
Preglednica 4.10: Analiza odvzema pižmovk	33
Preglednica 4.11: Analiza odvzema poljskih zajcev.	35
Preglednica 4.12: Analiza odvzema fazanov	37
Preglednica 4.13: Analiza odvzema poljske jerebice.....	38
Preglednica 4.14: Analiza odvzema rase mlakarice	40
Preglednica 4.15: Analiza odvzema srak, šoj, sivih vran.....	42
Preglednica 4.16: Analiza odvzema šakala	45
Preglednica 4.17: Vlaganje divjadi in ostalih vrst 2023 in 2024.....	46

KAZALO SLIK

Slika 1: Položaj LUO v Sloveniji in lovišča v X. Slovensko goriškem LUO	3
Slika 2: Dinamika ovrednotenih škod po vrstah divjadi v LUO za obdobje 2017 – 2022.....	11
Slika 3: Škode in odvzem divjih prašičev v obdobju 2017- 2022.....	11
Slika 4: Popisne enote v lovsko upravljavskem območju	13
Slika 5: Značilne spremembe v deležu poškodovanih osebkov bukve v popisu 2020 glede na popis 2010	14
Slika 6: Skupna poškodovanost v letu 2020 po popisnih enotah - višinski razredi R1-R4	14
Slika 7: Primerjava deleža poškodovanih osebkov (objedenost) gozdnega mladja med popisi 2010, 2014, 2017 in 2020 za razrede R1-R4 v popisni enoti Slovenske gorice	16

1 UVOD

Dvoletni načrt za X. Slovensko goriško lovsko upravljavsko območje za leti 2023 in 2024 je sestavljen v skladu z Zakonom o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20 in 97/20 – popr., 44/22 in 158/22; v nadaljevanju: ZDLov). ZDLov določa izdelavo dvoletnih lovsko upravljavskih načrtov za lovsko upravljavska območja, znotraj katerih so opredeljena lovišča in lovišča s posebnim namenom. Za ta lovišča in lovišča s posebnim namenom se naredi razdelilnik s tem načrtom opredeljenega odvzema iz populacij divjadi in del v njihovem življenjskem okolju.

Dvoletni načrt za X. Slovensko goriško lovsko upravljavsko območje za leti 2023 in 2024 v skladu z drugim odstavkom 79. člena Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20) temelji na ciljih in usmeritvah Območnega načrta za X. Slovensko goriško lovsko upravljavsko območje za obdobje 2011 - 2020.

Ob zgoraj navedenih predpisih je pričujoči načrt napisan tudi v skladu z:

1. Zakonom o gozdovih (Ur. l. RS, št. 30/93 in spremembe),
2. Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/10 in 200/20),
3. Uredbo o določitvi divjadi in lovnih dob (Ur. l. RS, št. 101/04, št. 81/14),
4. Odlokom o lovsko upravljavskih območjih v Republiki Sloveniji in njihovih mejah (Ur. l. RS, št. 110/04),
5. Uredbo o ustanovitvi lovišč s posebnim namenom v RS (Ur. l. RS, št. 117/04, št. 38/14),
6. Odlokom o loviščih v Republiki Sloveniji in njihovih mejah (Ur. l. RS, št. 128/04, št. 38/14),
7. Gozdnogospodarskim načrtom za Mariborsko gozdnogospodarsko območje za obdobje 2011-2020 in
8. Zakonom o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (Uradni list RS, št. 200/20).

Vira podatkov v pričujočem načrtu so podatkovne baze, ki jih vodi Zavod za gozdove Slovenije, in podatkovne baze, ki jih vodi Lovska zveza Slovenije.

Najpomembnejši dogodki, ki so vplivali na sam nastanek načrta so prikazani v spodnji preglednici.

Preglednica 1.1: Kronologija nastanka dvoletnega načrta za X. Slovensko goriško LUO za 2023 in 2024

Datum	Kraj	Organ	Vsebina
14. januar 2023	Maribor	Komisija za oceno odstrela in izgub divjadi	Pregled odstrela in izgub divjadi v letu 2022
27. februar 2023	Maribor	SOZUL	Uskladitveni sestanek
14. marec 2023	Maribor	Strokovni svet OE	Določitev osnutka načrta
30. marec 2023	Maribor	Vabljeni	Javna predstavitev načrta
12. april 2023	Maribor	Svet OE Maribor	Določitev predloga načrta
25. april 2023	Ljubljana	MKGP	Oddaja načrta na MKGP

Za pogosteje uporabljene izraze so v pričujočem načrtu uporabljene naslednje okrajšave:

- LUO – lovsko upravljavsko območje,
- OZUL – območno združenje upravljavcev lovišč,
- LD – lovska družina,
- GGO – gozdnogospodarsko območje,
- ZGS – Zavod za gozdove Slovenije,
- OE – območna enota,
- PE – popisna enota,
- MKGP – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
- ARSO – Agencija republike Slovenije za okolje.
- UVHVVR – Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin,
- ZNUAPK - Zakon o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge,
- IRSKGLR – Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo.

2 OPIS LUO S SEZNAMOM LOVIŠČ

Slovensko goriško lovsko upravljavsko območje leži na severovzhodu Slovenije in meji na zahodu na Pohorsko LUO, na jugu in vzhodu na Ptujsko Ormoško LUO, na severu pa deloma na Pomursko LUO, deloma pa na sosednjo Avstrijo.

Javno gozdarsko službo na območju LUO opravlja ZGS, OE Maribor.

Slovensko goriško lovsko upravljavsko območje ima v slovenskem merilu pomembno vlogo na področju upravljanja s srnjadjo in poljsko divjadjo, predvsem fazana in poljskega zajca. S prisotnostjo ostalih vrst divjadi območje ne izstopa.

Glavne vrste divjadi, s katerimi upravljamo v okviru LUO so:

- SRNJAD: celotno območje,
- JELENJAD: občasno prisotna vrsta,
- DIVJI PRAŠIČ: bolj ali manj stalno prisotna vrsta na območju ½ lovišč,
- FAZAN: na celotnem območju, razen v severovzhodnem delu,
- POLJSKA JEREBICA: območje Dravskega polja in Pesniške doline,
- POLJSKI ZAJEC: večje območje kot fazan, najmanj v neposredni bližini Maribora,
- RACA MLAKARICA: v območju, kjer so večji ribniki ter ob Dravi in Pesnici.

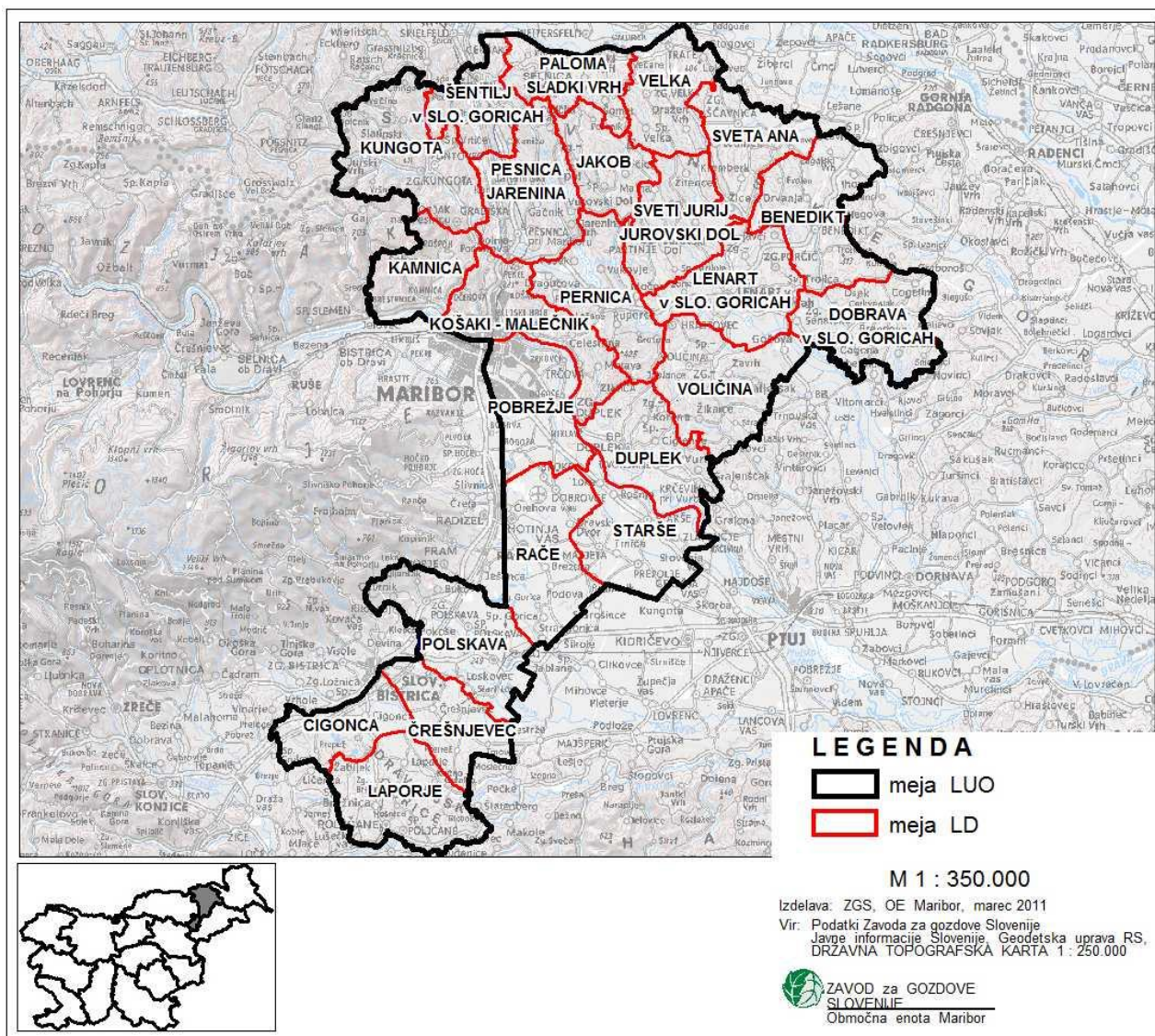
Preglednica 2.1: Pregled lovišč v LUO

Šifra lovišča	Ime lovišča	Upravna enota	Površina (ha)		
			Skupna	Lovna	Nelovna
1001	KUNGOTA	PESNICA	4.366	4.077	289
1002	ŠENTILJ v SL. GORICAH	PESNICA	2.233	2.009	224
1003	PALOMA - SLADKI VRH	PESNICA	2.258	2.076	181
1004	KAMNICA	MARIBOR	2.302	2.065	236
1005	KOŠAKI - MALEČNIK	MARIBOR	3.369	2.560	809
1006	PESNICA - JARENINA	PESNICA	3.455	3.113	341
1007	JAKOB	PESNICA	2.166	2.011	155
1008	VELKA	PESNICA	2.658	2.480	177
1009	SVETA ANA	LENART	2.739	2.563	176
1010	SVETI JURIJ - JUROVSKI DOL	LENART	3.075	2.891	184
1011	PERNICA	PESNICA	3.423	3.188	235
1012	LENART v SL. GORICAH	LENART	3.538	3.240	298
1013	BENEDIKT	LENART	3.894	3.626	268
1014	DOBRAVA v SL. GORICAH	LENART	3.423	3.198	225
1015	VOLIČINA	LENART	3.944	3.675	269
1016	DUPLEK	MARIBOR	3.293	2.991	302
1017	POBREŽJE	MARIBOR	3.272	2.204	1.069
1018	STARŠE	MARIBOR	3.281	3.043	238
1019	RAČE	MARIBOR	3.962	3.505	457
1020	POLSKAVA	SL. BISTRICA	3.955	3.558	398
1021	ČREŠNJEVEC	SL. BISTRICA	2.472	2.287	185
1022	CIGONCA	SL. BISTRICA	2.162	2.004	158
1023	LAPORJE	SL. BISTRICA	3.725	3.416	310
SKUPAJ			72.965	65.781	7.185

V LUO je vključenih 23 lovišč v upravljanju LD v skupni površini 72.965 ha, od tega je lovni površin 90 %. Skladno z 10. čl. ZDLov-1 so iz skupnih površin lovišč izločena vsa območja naselij in zaselkov, javni in zasebni parki ter pokopališča, vrtovi in vse površine intenzivne pridelave kmetijskih kultur, ki so ograjene z ograjo. Prav tako so izločene še obore za rejo divjadi, vojaški objekti in druge urbane površine (javne ceste...). Od skupne površine LUO znaša delež nelovnih površin slabih 10 % ali 7.185 ha.

Upravno je območje razdeljeno na štiri upravne enote: **UE Maribor** – 6 lovišč, **UE Lenart** – 6 lovišč, **UE Pesnica** – 7 lovišč in **UE Slovenska Bistrica** – 4 lovišča.

Povprečna velikost lovišča v LUO je 3.172 ha oziroma 2.860 ha lovne površine. Najmanjše lovišče meri 2.162 ha (Cigonca), največje pa 4.366 ha (Kungota).

Slika 1: Položaj LUO v Sloveniji in lovišča v X. Slovensko goriškem LUO

Pri izvajanju lova je potrebno upoštevati tudi določila 7. in 8. člena Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.l. RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20), ki v gozdnih rezervatih prepoveduje izvajanje lovske dejavnosti – vsako izdelovanje in nameščanje lovsko-tehniških objektov in naprav ter fizično izvajanje lova (individualnega, skupinskega).

3 ŽIVLJENJSKO OKOLJE DIVJADI

Ohranjanje, vzdrževanje in izboljševanje bivalnih in prehranskih pogojev divjadi mora biti ob izvrševanju načrtovanega odvzema prednostna naloga upravljavk lovišč v LUO.

Ukrepi v življenjskem okolju divjadi, ki jih izvajajo lovišča bogatijo naravne prehranske in bivalne pogoje za prostoživeče živali. Ocenjujemo, da je življenjsko okolje divjadi v LUO še dokaj ohranjeno, z jasnim trendom slabšanja v zadnjih dveh desetletjih. Razvoj podjetništva še vedno pogojuje gradnjo infrastrukturnih objektov, še posebej cestnega omrežja, industrijskih območij, obrtnih con in logističnih objektov. Vse navedeno močno omejuje življenjski prostor prostoživečim živalim v LUO.

Vse več kmetijskih površin je ograjenih za namene pašništva, kar dodatno omejuje življenjski prostor divjadi in otežkoča realizacijo zastavljenih načrtov odvzema posameznih vrst.

Na območju lovišča Šentilj je po državni meji v dolžini 3 km potegnjena žična ograja – panelna, ki sicer ne predstavlja neposredne nevarnosti za zaplete divjadi, je pa mestoma pretrgala ustaljene migracijske poti predvsem srnjadi. O izgubah upravljavci ne poročajo, prav tako se jim zaradi tega ni zmanjšala lovna površina lovišča. Kljub temu opozarjamo na dosledno kontrolo in beleženje morebitnih izgub, kakor tudi na primerno izvajanje vseh lovskih aktivnosti. To pomeni lov stran od smeri ovir, opuščanje nepotrebne t.i. »lovskega« vznemirjanja divjadi v neposredni bližini ovir, opozarjanje lastnikov psov o nujnosti vodenja psov na povodcih, opozarjanje rekreativcev,....

3.1 Ukrepi v življenjskem okolju divjadi

Opravljeni ukrepi v življenjskem okolju divjadi v obdobju 2017 – 2022 in presoja uspešnosti izvedenih ukrepov

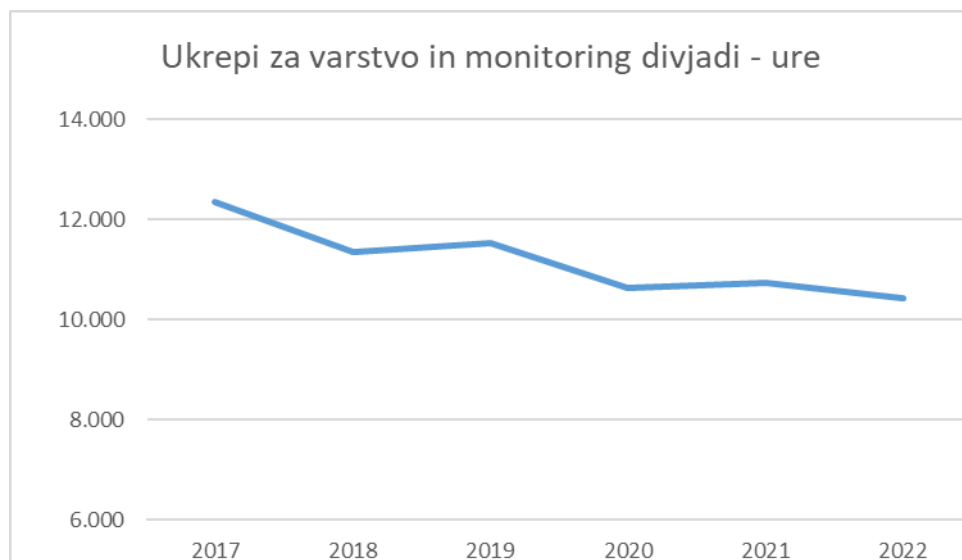
Preglednica 3.1: Opravljeni ukrepi v življenjskem okolju divjadi v obdobju 2017 - 2022

Vrsta ukrepa	Enota mere	Načrt 2017_2022	Realizacija 2017_2022	(%)	Načrt 2021_2022	Realizacija 2021_2022	(%)
1. UKREPI ZA VARSTVO IN MONITORING DIVJADI							
Ukrepi za varstvo in monitoring divjadi	ure	68.970	67.046	97	22.109	21.187	96
2. BIOMELIORATIVNI UKREPI							
Vzdrževanje pasišč s košnjo (ročna in strojna košnja)	ha	151,33	156,64	104	54,50	62,35	114
Spravilo sena z odvozom	ha	24,81	22,41	90	7,62	7,62	100
Priprava pasišč za divjad	ha	51,29	49,13	96	21,05	20,40	97
Gnojenje travnikov	ha	21,66	20,18	93	9,12	8,82	97
Vzdrževanje grmišč	ha	86,80	84,90	98	27,90	27,85	100
Vzdrževanje remiz za malo divjad	ha	251,88	246,07	98	80,34	79,14	99
Vzdrževanje gozdnega roba	ha	47,80	48,30	101	16,90	16,90	100
Izdelava in vzdrževanje kaluž	število	19	19	100	6	6	100
Izdelava in vzdrževanje večjega vodnega vira	število	255	252	99	82	82	100
Sadnja in vzdrževanje plodonosnega drevja in grmovja	število	1017	969	95	529	487	92
Postavitev in vzdrževanje gnezdnic	število	581	566	97	209	201	96
3. BIOTEHNIČNI UKREPI							
Zimsko krmljenje parkljaste divjadi	kg	0	0		0	0	
Zimsko krmljenje male divjadi	kg	325.311	306.447	94	95.965	90.325	94
Preprečevalno krmljenje	kg	300	200		0	0	
Privabljalno krmljenje	kg	3305	3212	97	200	350	175
Krmne njive	ha	103,04	99,67	97	27,39	28,84	105
Pridelovalne njive	ha	65,99	60,81	92	23,60	21,60	92
Količina soli	kg	21.220	20.816	98	5.801	5.341	92
4. LOVSKI OBJEKTI							
Solnice (vse založene v konkretnem letu)	število	9.129	8.645	95	2.919	2.620	90
Lovske preže (obnova in novogradnja)	število	1729	1776	103	574	570	99
Krmišča (obnova in novogradnja)	število	1592	1568	98	483	436	90
Lovske steze (obnova in novogradnja)	km	70,00	68,45	98	24,90	22,10	89

Ukrepi za varstvo in monitoring divjadi

To so ukrepi, ki jih upravljavci lovišč opravljajo predvsem v sklopu lovsko čuvajske službe in so vezani na spremljanje stanja v habitatih posameznih vrst divjadi in njihovih populacijah. Upravljavci lovišč so za ukrepe varstva in monitoringa v preteklem šestletnem obdobju opravili 67.046 ur, kar predstavlja 97 % realizacijo planiranih ur. Načrtovana količina tovrstnih ukrepov se tekom obravnavanega obdobja ni bistveno spreminjala iz leta v leto. Za razliko od preteklih let, sedaj prav vsi upravljavci lovišč načrtujejo in tudi dobro realizirajo ukrepe varstva in monitoringa divjadi. Realizacija zadnjih dveh let je bila 96%.

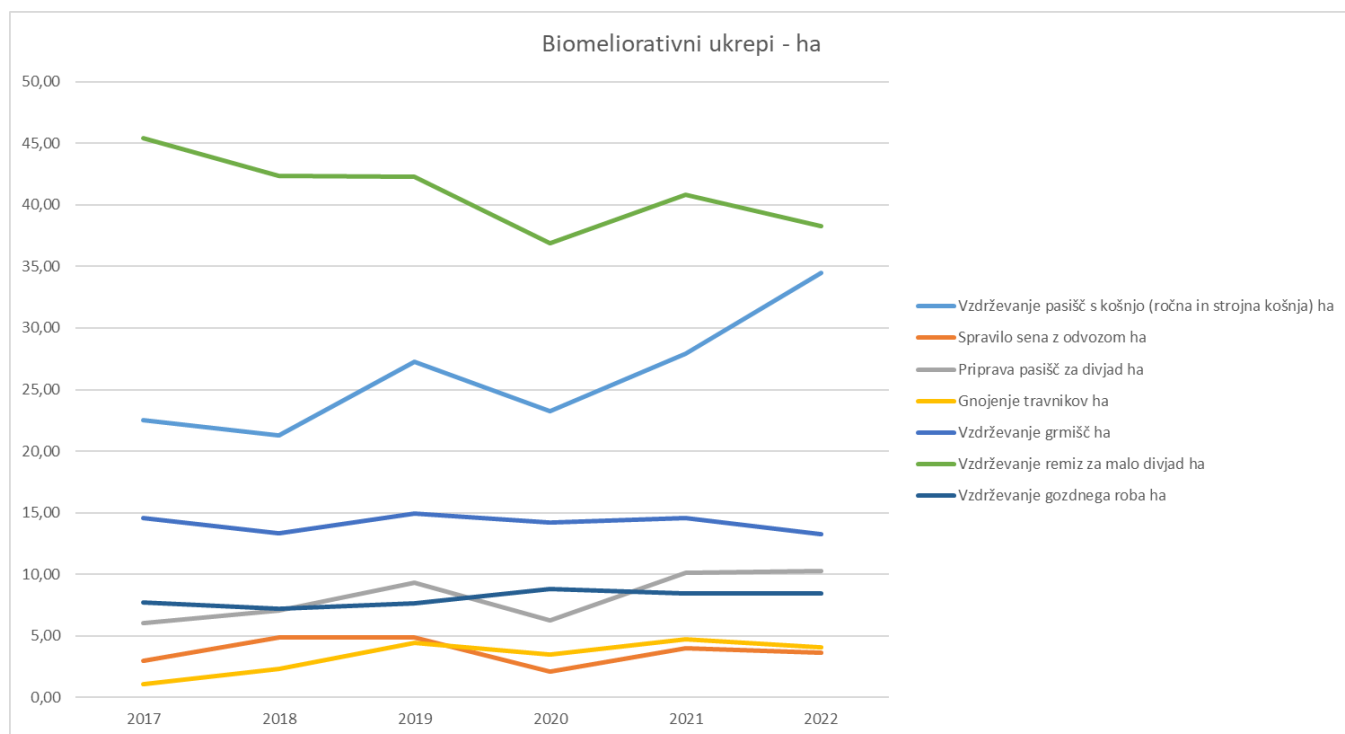
Pri teh ukrepih bi bilo dobro izpostaviti spremljanje vseh negativnih vplivov, ki omejujejo življenjske pogoje divjadi, kar se sicer na ravni lovišč izvaja, premalo pa se na to opozarja širša javnost (nekontrolirana vožnja z motornimi vozili v naravnem okolju, neprimerna intenzivna kmetijska proizvodnja, neprimerno urejanje vodotokov,...V tem pogledu ukrepi niso bili dovolj učinkoviti.

Biomeliorativni ukrepi

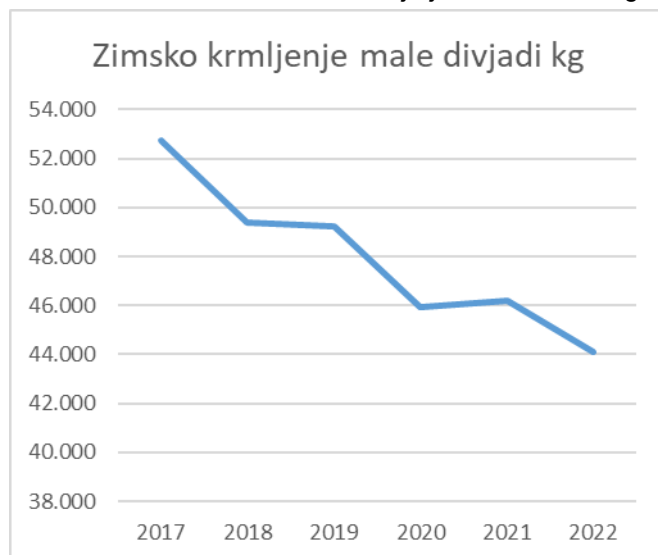
Izvedeni biomeliorativni ukrepi, s katerimi upravljavci lovišč ohranjajo in izboljšujejo prehranske in bivalne razmere za divjad, so bili dobro realizirani. Ocenjujemo, da bi posamezni upravljavci lovišč lahko dosegli večjo stopnjo realizacije oziroma sploh načrtovali in izvedli določena dela, kot so vzdrževanje remiz za malo divjad, vzdrževanje grmišč in vzdrževanje gozdnega roba. Spodbudno je dejstvo, da so opravljena načrtovana dela, ki pomenijo neposredno izboljšanje življenjskega okolja divjadi - vzdrževanje remiz za malo divjad.

V preteklem šestletnem obdobju so upravljavci lovišč obdelovali oziroma izvedli ukrepe biomeliorativnih del na površini 580 hektarjev, kar je skoraj 100 hektarjev letno in predstavlja 98% realizacijo zastavljenega načrta del. V zadnjih dveh letih je zaznati rahel negativen trend pri izvajanju določenih del, predvsem vzdrževanju remiz za malo divjad.

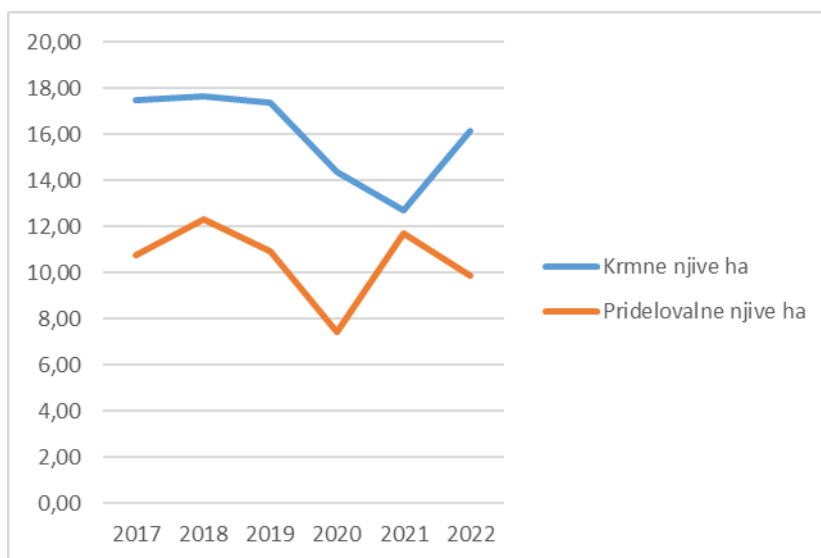

Biotehnični ukrepi

Skupna količina krme, ki jo kot dodatno energijo upravljavci vnašajo v lovišča ni presegla načrtovane višine. Krmljenje je v LUO dovoljeno le v obliki zimskega krmljenja male divjadi (poljski zajec, jerbica, fazan) in privabljalnega krmljenja za zveri (lisica, kune). Skupna količina položene krme za malo divjad v obravnavanem šestletnem obdobju je bila 287.661 kg oziroma 93 % načrta.

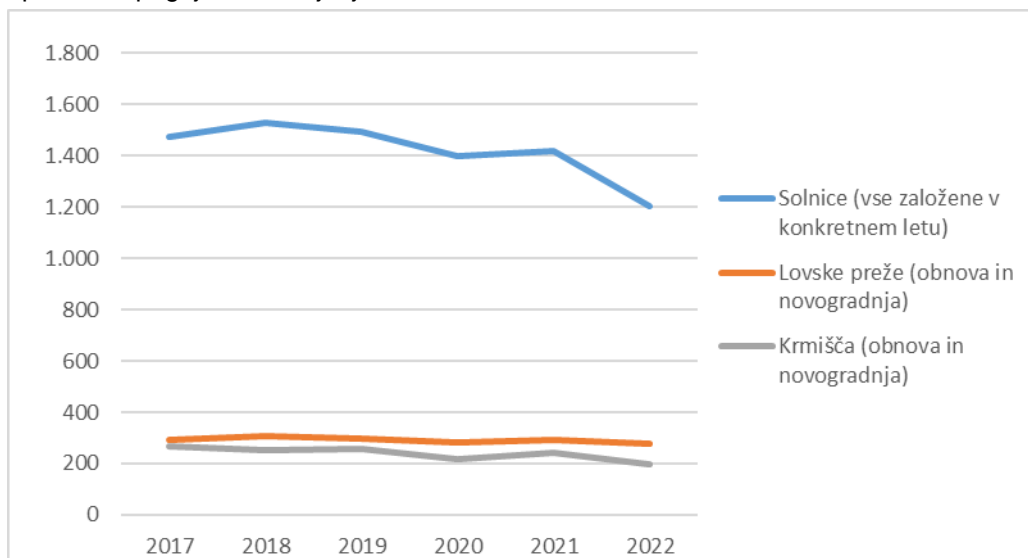

Na pridelovalnih njivah je posejanih vedno več ostalih vrst (oves, pšenica, detelja,...) in ne samo koruza, kar ocenjujemo kot dobro, saj je ta vrsta industrijske rastline že tako (pre)močno zastopana na kmetijskih površinah.

Lovski objekti

Upravljavci so v zadnjih dveh letih založili in/ali na novo zgradili 2.620 solnic, obnovili in na novo postavili 570 lovskih prež, 436 krmišč in očistili 22,10 km lovskih stez. Menimo, da opravljena dela zagotavljajo zadostno količino lovskih objektov, ki se ohranjajo v primernem stanju, ter so namenjeni zagotavljanju optimalnih pogojev za izvajanje lova.

Načrtovani ukrepi v življenjskem okolju divjadi v letih 2023 in 2024

Preglednica 3.2: Načrtovani ukrepi v življenjskem okolju divjadi v letih 2023 in 2024

Vrsta ukrepa	Enota mere	Načrtovan obseg
1. UKREPI ZA VARSTVO IN MONITORING DIVJADI		
Ukrepi za varstvo in monitoring divjadi	ure	21.957
2. BIOMELIORATIVNI UKREPI		
Vzdrževanje pasišč s košnjo (ročna in strojna košnja)	ha	63,3
Spravilo sena z odvozom	ha	8,52
Priprava pasišč za divjad	ha	22,3
Gnojenje travnikov	ha	8,82
Vzdrževanje grmišč	ha	28,9
Vzdrževanje remiz za malo divjad	ha	69,91
Vzdrževanje gozdnega roba	ha	16,9
Izdelava in vzdrževanje kaluž	število	6
Izdelava in vzdrževanje večjega vodnega vira	število	70
Sadnja in vzdrževanje plodonosnega drevja in grmovja	število	149
Postavitev in vzdrževanje gnezdnic	število	200
3. BIOTEHNIČNI UKREPI		
Zimsko krmljenje parkljaste divjadi	kg	0
Zimsko krmljenje male divjadi	kg	91.527
Preprečevalno krmljenje	kg	0
Privabljalno krmljenje	kg	520
Krmne njive	ha	26,95
Pridelovalne njive	ha	23,15
Količina soli	kg	6.096
4. LOVSKI OBJEKTI		
Solnice (obnova in novogradnja)	število	2.937
Lovske preže (obnova in novogradnja)	število	615
Krmišča (obnova in novogradnja)	število	453
Lovske steze (obnova in novogradnja)	km	21,7

Ukrepi za varstvo in monitoring:

Ukrepi, ki so zajeti pod pojmom varstvo in monitoring divjadi so zaradi spreminjanja življenjskih pogojev populacij divjadi izjemno pomembni z vidika ohranjanja narave, še posebej življenjskih pogojev divjadi. V okviru javnih pooblastil je potrebno s preventivnimi pristopi zagotavljati mir v loviščih in skupaj z lovsko čuvajsko službo ter inšpekcijo opozarjati javnost na motnje v okolju. Prav tako je pomembno spremljanje vseh negativnih vplivov, ki omejujejo življenjske pogoje divjadi, pri čemur je potrebno izpostaviti predvsem kontrolo vožnje z motornimi vozili v naravnem okolju, dejavnosti potepuških psov in negativnih posledic kmetijske ter gozdarske proizvodnje.

Načrt ukrepov za varstvo in monitoring divjadi je na zadostnem nivoju, kar je povezano z javnimi pooblastili lovišč in večjo odgovornostjo za upravljanje z lovišči, ki je navedena v koncesijskem razmerju med upravljavci lovišč in RS. Ukrepe nadzora in varovanja naravnega okolja je zaželeno realizirati, pri tem pa je še posebej važno izvajanje svetovalne vloge v javnosti. Pomembno je obveščanje lastnikov zemljišč v smislu ohranitve populacij divjadi, še posebej v času razmnoževanja in v obdobjih ostrejših klimatskih razmer (daljše zimsko obdobje, poplave, zmrzali, poledice,...).

Dopustna odstopanja realizacije načrta: Upravljavci lovišč morajo načrtovane ukrepe realizirati **vsaj v višini 80 % načrtovanih ur, preseganje je navzgor neomejeno in zaželeno.**

Biomeliorativni ukrepi

Večino ukrepov s tega področja je namenjenih ohranjanju in krepitvi naravnih prehranskih in bivalnih pogojev za divjad. Sem sodijo ukrepi sonaravne pridelave hrane in zagotavljanje ostalih pogojev prostoživečim živalskim vrstam (valilnice, trhla debla, koreničniki, vzdrževanje trstičij, grmišč, omejkov, gozdnih ostankov in posamičnih dreves, ter naravnih vodotokov). Sicer v naravi ne manjka raznolikosti drevesnih vrst vendar, naj se od plodonosnih vrst vnašajo jerebika, skorš, češnja, oreh, lesnika. V letih

2023 in 2024 je treba realizirati ukrepe vzdrževanja remiz za malo divjad.

Zgoraj navedena dela morajo v bodoče predstavljati vse višji delež v primerjavi z biotehničnimi ukrepi.

V smislu sonaravnega upravljanja z naravnimi ekosistemi priporočamo upravljavcem predvsem intenziviranje biomeliorativnih ukrepov, ki so hkrati najcenejši sonaravni ukrep za zmanjševanje škod od divjadi v gozdu. Pozornost naj se posveča predvsem vzdrževanju gozdnega roba, sadnji, zaščiti in sprostitvi plodonosnih drevesnih ter grmovnih vrst. Košnja, čiščenje in revitalizacija zaraslih travnikov v gozdnem prostoru ter vzdrževanje remiz za malo divjad, naj predstavlja tekoče opravilo lastnikov zemljišč in lovcev.

Dopustna odstopanja realizacije načrta: **Obseg načrtovanih del mora biti opravljen vsaj v višini 80 %, preseganje je navzgor neomejeno in zaželeno.**

Biotehnični ukrepi:

So z vidika ohranjanja populacij prostoživečih živali pomembni predvsem v ostrejših obdobjih leta in v času težje dostopnosti divjadi do prehranskih virov. Priporočamo, da se na krmnih njivah sadi krmne mešanice, detelja, razne vrste žitaric in čim manj koruze seveda brez uporabe herbicidov in umetnih gnojil.

Dopustno odstopanje realizacije načrta: **Obseg načrtovanih del naj bo opravljen vsaj v višini 80 %.**

Ukrepi, ki so neposredno vezani na upravljanje in varstvo divjadi so prilagojeni cilju upravljanja s posamičnimi živalskimi vrstami in s tem povezanimi ukrepi v habitatih. Pri načrtu se smiselno upošteva tudi višino in dinamiko opravljenih del v okolju zadnjih petih let. Kljub načrtovani količini dodatnega krmljenja je potrebno vnos hrane v naravne biotope prilagajati obrodu temeljnih plodonosnih drevesnih in grmovnih vrst in po potrebi zmanjšati obseg krmljenja divjadi. Polaganje koruze in ostalih žit ob bogatem obrodu gozdnega drevja v jesenskem in zgodnjem zimskem času je nepotrebno.

Zimsko krmljenje divjadi je v LUO namenjeno izključno mali divjadi (poljskemu zajcu, poljski jerebici, fazanu in raci mlakarici.) Dopustno odstopanje realizacije načrta: **količina krme se lahko preseže.**

V primeru pojava škod od divjega prašiča v kmetijstvu je smiselno **preprečevalno krmljenje**, ki pa mora temeljiti na strokovnih izhodiščih (lokacija, sestava, količina, čas). Lokacije takega krmljenja morajo biti predhodno usklajene z OZUL-om in Zavodom za gozdove. V skladu s prvim odstavkom 13. člena ZNUAPK preprečevalno krmljenje divjega prašiča v času trajanja visoke stopnje ogroženosti ni predvideno in glede na namen zakonodajalca (v celoti urediti krmišča, do katerih lahko dostopajo divji prašiči) tudi ni dovoljeno.

Privabljalnih krmišč – t.i. mrhovišč se zaradi uveljavitve Zakona o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (ZNUAPK) in izdanega Sklepa generalnega direktorja UVHVVR, ne zalaga z ostanki živalskega izvora in se jih zaradi nastale situacije ne načrtuje. Na vseh krmiščih za prostoživeče živali, do katerih lahko dostopajo divji prašiči je prepovedano krmljenje z ŽSP. Na krmiščih za zveri je dovoljeno krmljenje z ŽSP le v primeru pridobljenega dovoljenja UVHVVR.

Lovski objekti

Temeljni namen solnic v okolju je zagotavljanje dodatne ponudbe mineralov rastlinojedi divjadi, ki ji olajša spomladanski prehod na sočno naravno hrano, kakor tudi lažje opazovanje in doseganje načrta odvzema. Zalaganje v zmernih količinah (največ 3 kg na solnico na leto) je dovoljeno le v spomladanskih mesecih. Postavljanje solnic v mladovjih in sestojih v obnovi ni dovoljeno, prav tako ni dovoljeno zalaganje solnic ob cestah in v območju gozdnih rezervatov. Solnice za divjad se ne smejo nameščati na način, ki omogoča vnos soli v vodni biotop, v nobenem primeru pa v razdalji manjši od 50 m od vodnega biotopa.

Lovske kočice in bivaki sicer ne služijo neposredno upravljanju z divjadjo, vendar so za zagotavljanje pogodbenih obveznosti koncesionarja nujno potrebne.

Pri načrtu gradnje in obnove visokih prež smo v celoti upoštevali predloge lovišč, saj so predvidena dela na tem področju povezana predvsem s potrebami upravljavcev lovišč pri izvajanju monitoringa divjadi in lovu.

Načrtovanih obnov oz. novogradenj lovskih objektov ni treba realizirati, preseganje je dovoljeno.

3.2 Vpliv divjadi na njeno življenjsko okolje

Škode na kmetijskih kulturah in domači živini ter presoja uspešnosti izvedenih ukrepov

Povzročene škode v obdobju 2017 - 2022

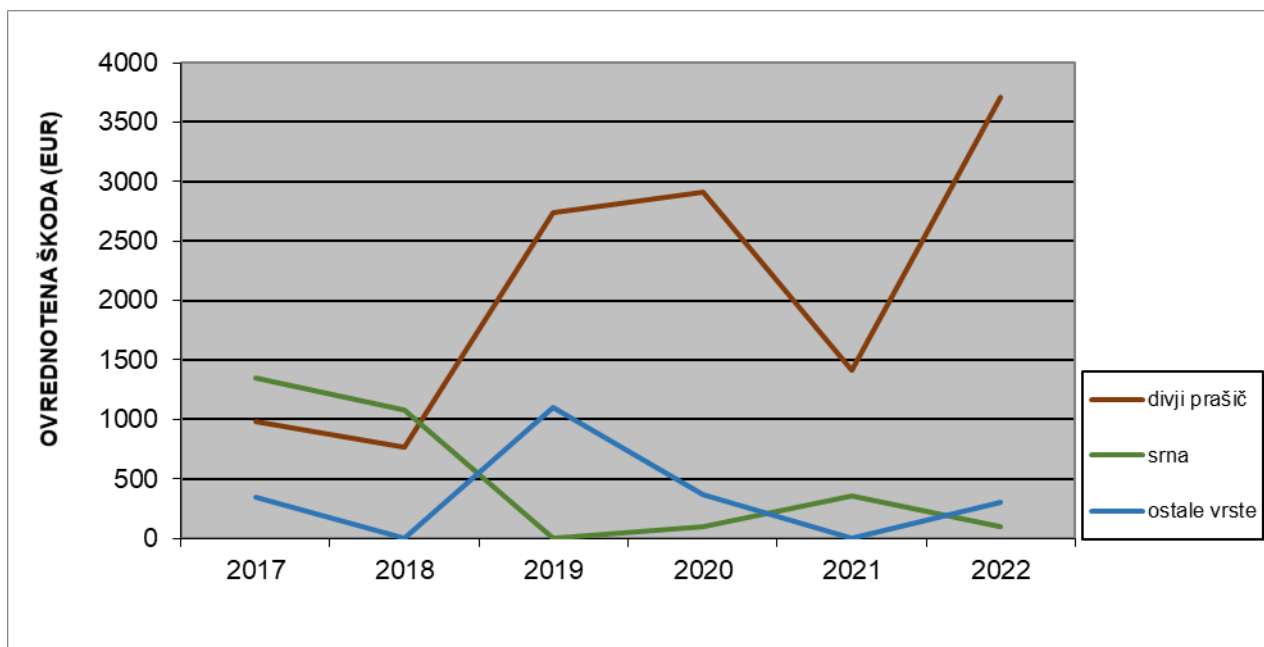
Preglednica 3.3: Škoda, ki jo je povzročila divjad v obdobju 2017 - 2022

Vrsta divjadi	Kultura	2017 - 2022		2021 - 2022	
		ovre. škoda	EUR / 100 ha	ovre. škoda	EUR / 100 ha
divji prašič	koruza	6373,08	9,69	2192,68	3,33
	travniki	5109,92	7,77	2223,10	3,38
	ostalo	1040,72	1,58	700,00	1,06
skupaj		12523,72	19,04	5115,78	7,78
srna	vrtnine	1462,50	2,22	100,00	0,15
	vinska trta	1204,90	1,83	360,00	0,55
	sadno drevje	100,00	0,15	0,00	0,00
	ostalo	215,00	0,33	0,00	0,00
skupaj		2982,40	4,53	460,00	0,70
SKUPAJ PARKLJARJI		15506,12	23,57	5575,78	8,48
lisica		1245,30	1,89	0,00	0,00
jazbec		170,00	0,26	0,00	0,00
siva vrana		659,80	1,00	300,00	0,46
ostale vrste		45,00	0,07	0,00	0,00
SKUPAJ OSTALO		2120,10	3,22	300,00	0,46
VSE SKUPAJ		17626,22	26,80	5875,78	8,93

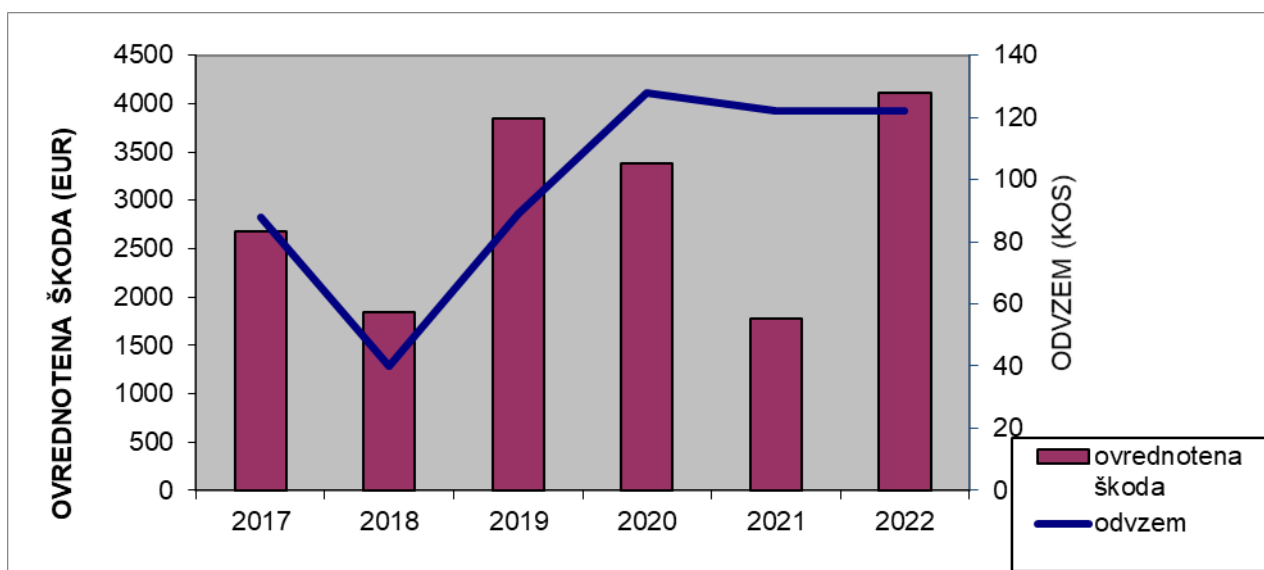
Ovrednotena škoda je seštevek dejansko izplačane škode, vrednosti izdanega materiala in ovrednotene urne postavke v primerih, ko gre za sanacijo v obliki dela (5,00 €/delovno uro).

Ovrednotena škoda od divjadi na lovnih površinah v letih 2021 in 2022 znaša skupno 5.875,78 EUR oziroma skoraj 9 EUR/100 ha lovne površine. Glavnino ovrednotene škode predstavlja škoda po divjem prašiču (87%). Škod po srnjadi, kot najštevilčnejši vrsti je izredno malo – zgolj 2 primera v zadnjih dveh letih. Med ostalimi vrstami so bile v zadnjih dveh letih evidentirane škode po sivi vrani.

Kljub uradnim evidencam o škodnih dogodkih ugotavljamo, da je vpliv sive vrane v okolju, tako na kmetijskih kulturah, kot nepremičninah (stanovanjskih in gospodarskih objektih) precejšen. Že več let opozarjamo na visoko številčnost vrste, ki ima lahko lokalno izrazite negativne posledice. Problem je rešljiv le s skupnimi prizadevanji upravljavcev lovišč, lastnikov zemljišč in državnih organov. V ta namen je bila v letih 2021 in 2022 s strani MKGP izdana odločba, ki je omogočala podaljšano obdobje odvzema osebkov sivih vran iz okolja. Menimo, da je imel ta ukrep pozitivne učinke in je preprečil marsikatero morebitno škodo po sivih vranah na posevkih v pomladansko poletnih mesecih.

Slika 2: Dinamika ovrednotenih škod po vrstah divjadi v LUO za obdobje 2017 – 2022

Slika 3: Škode in odvzem divjih prašičev v obdobju 2017- 2022

Ob tolikšnem odvzemu divjih prašičev kot je bil v preteklih treh letih, je realno za pričakovati naraščanje vpliva te vrste na kmetijske površine in posledično več škodnih dogodkov in višje škode.

Odgovornost za nastanek škode od in na divjadi ter postopki za njeno ugotavljanje in določevanje odškodnin so obrazloženi na spletni strani ZGS:

http://www.zgs.si/delovna_podrocja/gozdne_zivali_in_lovstvo/divjad/index.html

Opravljeni ukrepi za preprečevanje škod od divjadi v obdobju 2017 - 2022*Preglednica 3.4: Opravljeni ukrepi za preprečevanje škod od divjadi v obdobju 2017 - 2022*

Vrsta ukrepa	2017 - 2022		2021 - 2022	
	Število objektov	Opravljene ure	Število objektov	Opravljene ure
tehnična in kemična sredstva	363	10.831	121	3.135

Največkrat uporabljeni ukrepi za zaščito so različna kemična odvratača za odvratanje prehodov predvsem srnjadi preko prometnic in odvratača za odvratanje srnjadi od vinogradov in trajnih nasadov. V zadnjih dveh letih tudi namestitev modrih odsevnikov na najbolj prometno obremenjenih odsekih cest.

Načrtovani ukrepi za preprečevanje škod v letih 2023 in 2024*Preglednica 3.5: Načrtovani ukrepi za preprečevanje škod v letih 2023 in 2024*

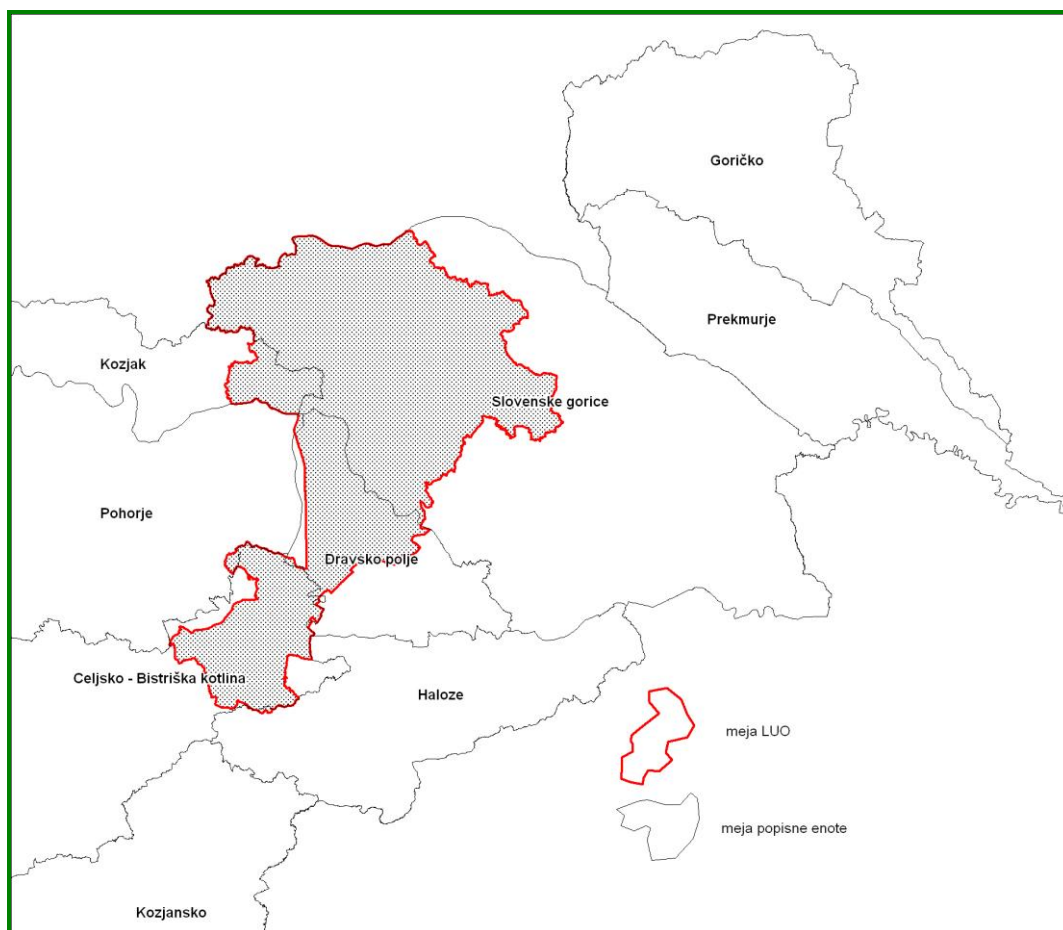
Vrsta ukrepa	Število objektov	Načrtovane ure
tehnična in kemična sredstva	114	3.295

Za varovanje človekovega premoženja pred škodami od divjadi naj se lovišča poslužujejo električnih pastirjev, žičnih in plastičnih ograj, optičnih in zvočnih naprav, ter kemičnih odvratač. Lastnike zemljišč morajo lovišča skladno s 53. členom ZDLov-1 ustrezno podučiti o načinu varovanja in uporabi sredstev za zaščito. Na predelih cest, kjer je evidentiran povečan povoz, je potrebno namestiti ustrezna sredstva za odvratanje divjadi, hkrati pa od upravljavca ceste zahtevati postavitve prometnega znaka o nevarnosti prehoda divjadi.

Vpliv rastlinojede divjadi na gozdne ekosisteme

V letih 2009 in 2010 je ZGS opravil prvi popis objedenosti gozdnega mladja po prenovljeni metodi na območju celotne Slovenije. Izvedba popisa ne terenu prostorsko ni vezana na območje LUO, ampak se opravlja po »ekoloških enotah« (popisne enote - PE) pri oblikovanju katerih smo upoštevali populacijska območja rastlinojede parkljaste divjadi in zaokrožena gozdnata območja, ki so si podobna po drevesni sestavi, geološki podlagi, klimi ipd.

V letih 2014, 2017 in 2020 smo v vseh popisnih enotah v LUO izvedli drugi, tretji in četrti popis objedenosti gozdnega mladja. Ugotavljamo, do so sistematično pridobljeni podatki pomemben vir informacij ne le o vplivu divjadi na objedenost gozdnega mladja, ampak tudi o sami drevesni sestavi, gostoti ter vertikalni in horizontalni strukturi mladovij.

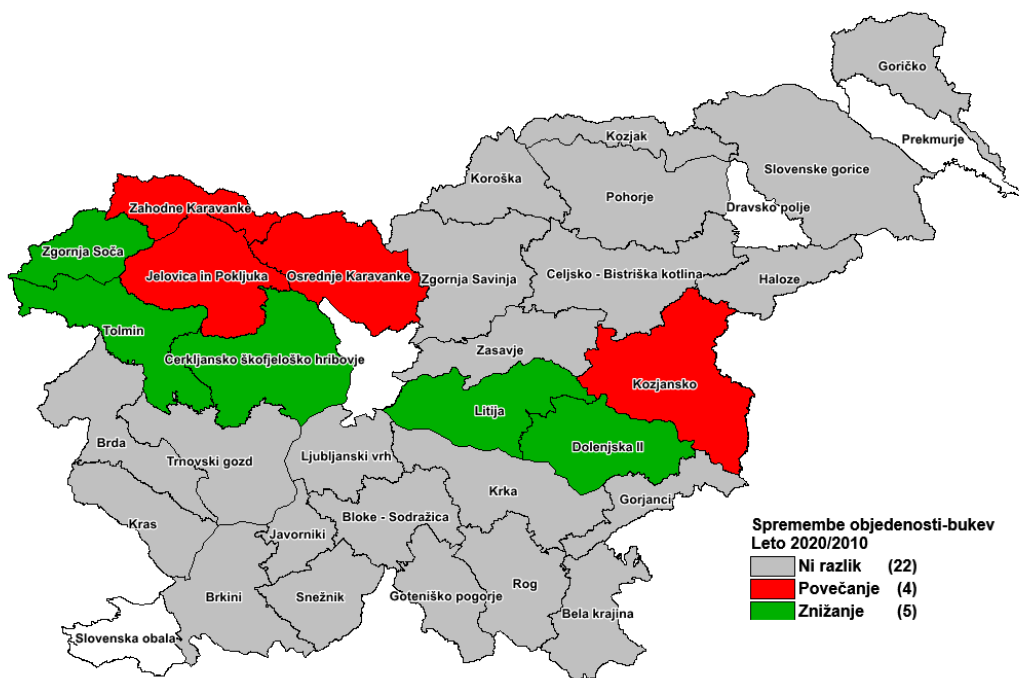

Slika 4: Popisne enote v lovsko upravljavskem območju

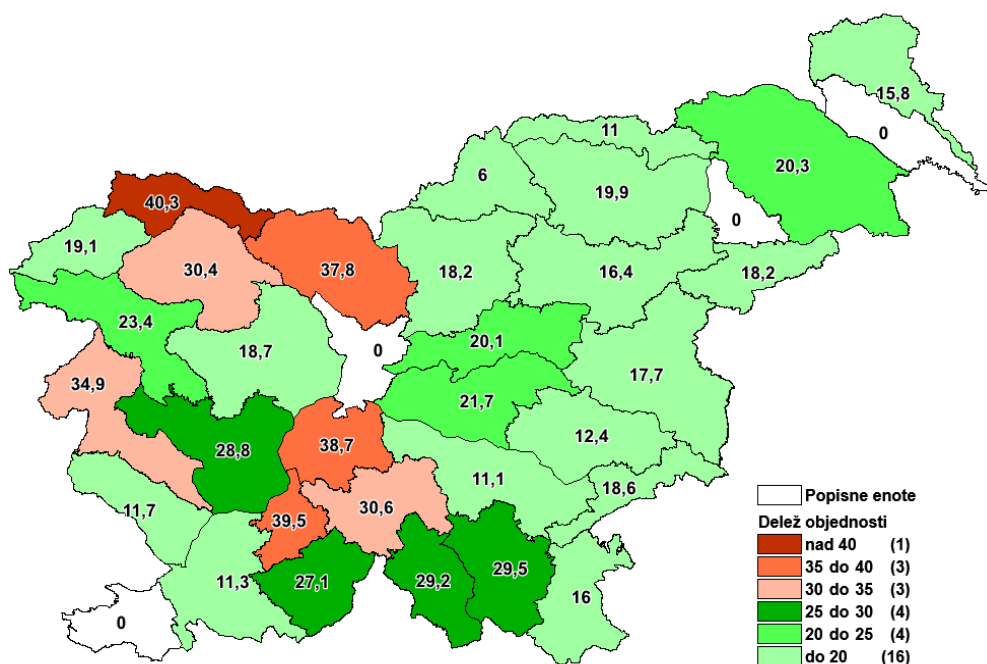
Iz slike je razvidno, da na območju LUO ležijo štiri popisne enote in sicer največji – pretežni delež v LUO zavzema enota **Slovenske gorice**, ki leži na severnem delu LUO in zavzema področja dvanajstih lovišč. Sledi enota **Dravsko polje**, ki zavzema področje petih lovišč. Na jugu LUO leži popisna enota **Celjsko – Bistriška kotlina**, ki zavzema področje štirih lovišč. Majhen delež površine v LUO zavzema popisna enota **Kozjak** na območju enega lovišča.

Pri tolmačenju rezultatov popisa objedenosti se je treba zavedati, da so posamezne drevesne vrste v prehrani parkljaste divjadi različno priljubljene. Tako je npr. delež objedenosti plemenitih listavcev lahko zelo visok že pri nizkih gostotah, nasprotno pa je delež objedenosti smreke praviloma nižji pri visokih gostotah divjadi. Raziskave kažejo, da se odvisnost med številčnostjo divjadi in objedenostjo mladja najbolj odraža pri objedenosti bukve. Bukev je med divjadjo srednje priljubljena, prostorsko je zastopana praktično na vseh rastiščih in je graditeljica večine sestojev, zato je primerna za ugotavljanje vpliva rastlinojede divjadi na gozdno mladje.

V nadaljevanju najprej prikazujemo rezultate popisa poškodovanosti gozdnega mladja v letu 2020 na ravni Slovenije.

Slika 5: Značilne spremembe v deležu poškodovanih osebkov bukve v popisu 2020 glede na popis 2010

Slika 6: Skupna poškodovanost v letu 2020 po popisnih enotah - višinski razredi R1-R4

Prostorska razporeditev najbolj problematičnih enot ostaja nespremenjena, se je pa v večini enot zmanjšala stopnja problema. Če bi za mejo, ko začnemo govoriti o problematiki objedanja, vzeli 20 % delež poškodovanosti, bi ugotovili, da v 16 popisnih enotah oz. polovici Slovenije, problemov z objedenjem ni.

Po drevesnih vrstah najvišje stopnje poškodovanosti beležimo pri plemenitih listavcih, ki so najbolj poškodovani v 12 popisnih enotah, drugi trdi listavci imajo najvišje stopnje poškodovanosti v 10 popisnih enotah, mehki listavci imajo najvišji delež v 9 popisnih enotah. Za kriterij smo vzeli samo tiste drevesne vrste in skupine, ki so v skupno zastopane z vsaj enim odstotkom v deležu drevesne sestave.

Rezultati popisa 2020 za popisno enoto **Slovenske Gorice (04)** in primerjavo poškodovanosti (objedenosti) gozdnega mladja med popisi 2010, 2014, 2017 in 2020 so prikazani v nadaljevanju.

Podrobno je prikazana poškodovanost gozdnega mladja od rastlinojede parkljaste divjadi (objedenost) v popisni enoti. V preglednici 3.6 je prikazan delež, število na hektar in % objedenosti po višinskih razredih in drevesnih vrstah oziroma njihovih skupinah. V preglednici 3.7 je prikazana primerjava podatkov objedenosti med vsemi štirimi izvedenimi popisi (2010, 2014, 2017, 2020). Prikazan je delež skupne objedenosti za višinske razrede R1-R4. Slika 7 prikazuje primerjavo objedenosti med vsemi štirimi izvedenimi popisi (2010, 2014, 2017, 2020) in sicer delež (%) skupne objedenosti za višinske razrede R1-R4 za iglavce, listavce, vse drevesne vrste skupaj in bukev. V preglednici 3.8 so prikazani rezultati statističnega preizkušanja hipotez o razlikah v stopnji objedenosti med posameznimi popisi (leti). Prikazani so statistični podatki za vse drevesne vrste skupaj in za bukev. Pri tem smo za navedeno drevesno vrsto in skupino vseh drevesnih vrst skupaj, za raven popisne enote med vsemi štirimi obdobji postavili ničelno in alternativno hipotezo:

H_0 = Vzorci so iz iste populacije (deleži poškodovanih osebkov v vseh nizih podatkov se ne razlikujejo)

H_a = Vzorci so iz različnih populacij (deleži poškodovanih osebkov se razlikujejo)

Preglednica 3.6: Število popisanih osebkov na hektar in njihov delež ter delež poškodovanih osebkov (objedenost) po višinskih razredih in drevesnih vrstah (skupinah) v letu 2020 popisna enota Slovenske gorice

Skup. DV	št. vz.	< 15cm		R1 15-30cm			R2 30-60cm			R3 60-100cm			R4 100-150cm			R1-R4		
		DV %	št./ha	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %
Smreka	6		102		58		1	409			88						555	
Jelka	3	2	816	1	409	7,1		292	80		29			29			760	34,6
Bori	1				117			234	12,5		58			29			438	6,7
Bukev	48	22	7.750	46	28.810	8,1	69	41.521	18,8	75	21.301	22,2	79	7.655	8	62	99.287	15,6
Hrasti	27	16	5.608	12	7.451	6,7	1	760	11,5		58	100				5	8.269	7,8
Plemeniti listavci	36	15	5.506	14	8.474	10,3	6	3.477	32,8	4	1.256	30,2	6	614	4,8	9	13.821	17,5
Drugi trdi listavci	42	44	15.907	27	16.538	28,6	21	12.886	44,2	18	5.259	53,3	13	1.227	16,7	22	35.910	37,4
Mehki listavci	12		102	1	409	21,4	2	935	15,6	2	468	31,3	2	175	16,7	1	1.987	20,6
Iglavci	8	3	918	1	584	5	2	935	28,1	1	175		1	58		1	1.753	16,7
Listavci	51	97	34.873	99	61.682	13,8	98	59.578	25	99	28.343	28,7	99	9.672	9,1	99	159.274	20,3
Skupaj	51	100	35.791	100	62.266	13,7	100	60.513	25	100	28.518	28,5	100	9.730	9	100	161.027	20,3
AVG (št./vz.)			7		42	6		41	10		19	5		7	1		108	22
MAX (št./vz.)			89		123	43		72	67		51	31		34	4		135	105
SD (+št./vz.)			14		29	9		17	13		13	6		8	1		11	20

Plemeniti listavci: gorski javor, ostrolistni javor, veliki jesen, oreh, gorski brest, divja češnja, lipa in lipovec.

Drugi trdi listavci: beli gaber, kostanj, robinija, maklen, brek, mokovec, črni gaber, mali jesen.

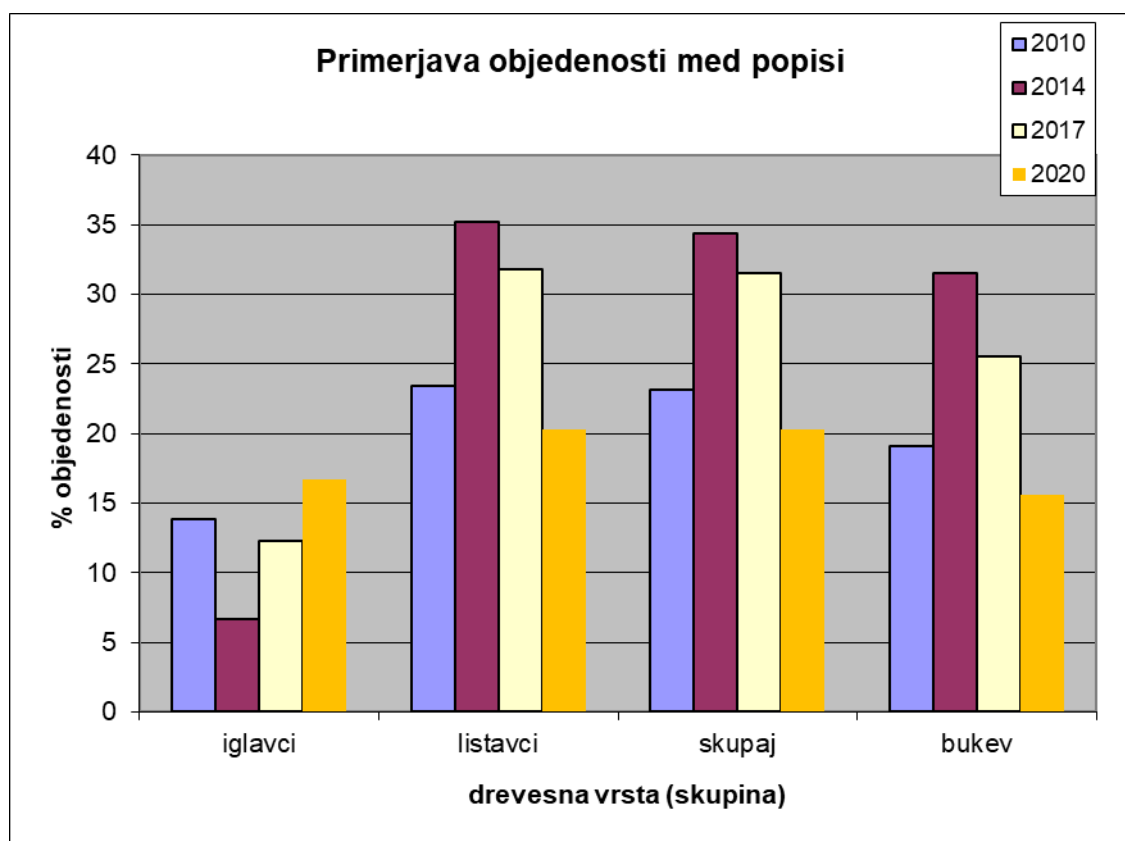
Mehki listavci: breza, trepetlika, topoli, črna in siva jelša, vrba, jerebika.

- Pri obravnavi so upoštevani podatki popisov v celotni popisni enoti (v nadaljevanju PE).
- Izredno nizek je delež iglavcev (dober 1 %) v vseh višinskih razredih.
- Delež bukke se iz razreda v razred povečuje in znaša v R4 kar 79 %, nasprotno pa je njena objedenost v R4 razredu najmanjša in znaša 8 %, kar je povsem sprejemljivo.

V pomladitvenem potencialu predstavljajo največji delež listavci in sicer so na prvem mestu drugi trdi listavci, sledijo bukev, plemeniti listavci ter hrasti. Delež iglavcev v pomladitvenem potencialu je majhen. V fazi preraščanja pobudo močno prevzame bukev kateri delež v razredu R4 100 – 150 cm naraste na kar 79 %. Hrasti praktično izginejo medtem, ko plemeniti listavci predstavljajo 6 % osebkov za nadaljnjo vrst v fazo letvenjaka. Delež iglavcev v razredu R4 100 – 150 cm znaša 0,5 %. Verjetno je to posledica agresivnosti bukke, ki je pogojena z dinamiko preraščanja. Menimo da je dejansko stanje tudi posledica premajhne odprtosti pomladitvenih jeder za hrast.

Preglednica 3.7: Delež poškodovanih osebkov (objedenost) po posameznih drevesnih vrstah za razrede R1-R4 v popisni enoti Slovenske gorice

	Objedenost 2010	Objedenost 2014	Objedenost 2017	Objedenost 2020
Smreka	13,0	4,3		
Jelka	7,1	12,5	33,3	34,6
Bori	17,8	13,3		6,7
Macesen				
Bukev	19,1	31,5	25,5	15,6
Hrasti	26,3	33,5	23,7	7,8
Plemeniti listavci	19,7	32,4	25,4	17,5
Drugi trdi listavci	45,3	49,8	50,5	37,4
Mehki listavci	50,0	28,6	44,8	20,6
Iglavci	13,8	6,7	12,3	16,7
Listavci	23,4	35,2	31,8	20,3
Skupaj	23,1	34,4	31,5	20,3

Slika 7: Primerjava deleža poškodovanih osebkov (objedenost) gozdnega mladja med popisi 2010, 2014, 2017 in 2020 za razrede R1-R4 v popisni enoti Slovenske gorice

Objedenost v PE Slovenske gorice je sprejemljiva in za obnovo ter razvoj gozdov ni problematična. Glavni povzročitelj objedanja je srnjad, kot edini stalni predstavnik rastlinojedih parkljarjev. Iz zaključkov analize lahko sklepamo, da se je številčnost srnjadi uskladila in je na primernem nivoju. Pri tem je treba opozoriti, da je okolje, ki ga obravnavamo za srnjad izjemno primerno. Kljub temu, da je na celotnem LUO razmeroma velik delež gozdnega robu, prehranska kapaciteta okolja pa zelo dobra, ne moremo prezreti dejstva, da je delež mladja v gozdovih bistveno premajhen. Na povečano stopnjo objedenosti v letih 2014 in 2017 so nedvomno vplivali številni okoljski dejavniki oz. vremenske razmere, manj pa spreminjanje (povečevanje) številčnosti divjadi.

Na podlagi analize popisov objedenosti gozdnega mladja v LUO ugotavljamo, da proces naravnega pomlajevanja zaradi vpliva rastlinojede divjadi ni ogrožen. Ocenjujemo, da ugotovljena stopnja objedenosti gozdnega mladja ne ogroža razvoja gozdov, vpliva pa na uspešnost pomlajevanja najbolj objedenih vrst, ki je lokalno lahko bolj izrazito.

Ob upoštevanju dejstva, da je delež mladovij v gozdnih sestojih izjemno nizek ter močno odstopa od modelnega stanja (po podatkih območnega načrta glede na model je kar 2/3 premalo mladovij in kar 1/3 premalo sestojev v obnovi), je dejanska stopnja objedanja sprejemljiva in za obnovo ter razvoj gozdov ni problematična. Ob pravilni strategiji pomlajevanja, vse od pripravljajalnih in semenilnih sečenj do končnih posekov na določenih rastiščih, je obnova gozdov kljub vplivu rastlinojede divjadi zagotovljena.

3.3 Prostorske omejitve lova

Na območju LUO veljajo pri izvajanju lova tudi omejitve, ki izhajajo iz zahtev naravovarstva. Na ravni dvoletnih LUO se upošteva omejitve, ki izhajajo iz varstvenih ciljev in režimov zavarovanih območij, katerih površine so v celoti ali delno znotraj območja načrta.

Območja, kjer je prepovedano loviti, nabirati, preganjati in uničevati živali:

- **naravne vrednote:** Miklavž- izviri in ribniki- hidrološki, zoološki in botanični naravni spomenik; Ostanki stare struge Pesnice pri Pernici; Perniško jezero; Podova - ribniki v Grajevniku- zoološki naravni spomenik; Požeg- vodna akumulacija; Rače- Turnovi ribniki- botanični in zoološki naravni spomenik; Rački ribniki- ornitološki naravni spomenik; Hotinja vas – ribnik; Dravinja, ostanki stare struge; Glinokopna jezera pri Pragerskem; Požeg – zadrževalnik visokih voda

- **naravni rezervat:** Struga; Meljski hrib.

4 ŽIVALSKES VRSTE - DIVJAD

4.1 **Evropska srna (*Capreolus capreolus*)**

Prostorski okvir obravnave

Prostorski okvir obravnave srne je celotno lovsko upravljavsko območje.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

V **preteklem dvoletnem obdobju** je bilo iz narave odvzetih 4.932 živali, kar pomeni 97,5 % glede na načrtovan odvzem. Spolna struktura odvzema je bila v razmerju 50,2 : 49,8. Spolno razmerje odvzema v razredu mladičev je 46 % moških in 54 % ženskih osebkov, v razredu enoletnih 57 % moških in 43 % ženskih osebkov in v razredu starejših 50 % moških in 50 % ženskih osebkov. Starostni razred mladiči predstavlja 34,2 %, razred enoletnih 25,4 % in razred starejših 40,4 % odvzema. Glede na realizirano predstavljajo ugotovljene izgube 22,6 %, kar je nivo šestletnega povprečja. Od izgub je bilo 85 % nenaravnih in 15 % naravnih izgub. Med nenaravnimi izgubami je bil najpogostejši vzrok povoz, in sicer s 65 %, sledijo izgube zaradi klateških psov (8 %), pokosa – kosilnica (7 %) in poškodb (3 %). Med naravnimi izgubami je najpogostejši vzrok bolezen (2,3 % od vseh izgub). Pri 12,3% izgub vzrok ni poznan. Razmerje izgub M:Ž je bilo v preteklem dvoletnem obdobju 1:1,32. Delež odstreljenih srn 2+ napram odstrelu srnjakov 2+ je bil 90,1 %.

V **šestletnem obdobju** znaša realizacija odvzema glede na načrt 96,2 %, kar povprečno pomeni odvzem 2.520 živali na leto oziroma 3,8 živali na 100 hektarjev lovne površine. V strukturi odvzema je bila moška in ženska srnjad zastopana v razmerju 50,1 % : 49,9 %. Delež mlade srnjadi (mladičev in enoletne srnjadi) je v odvzemu znašal 59,4 %. Odvzem srnjadi je bil izvršen v skladu z načrtovano strukturo. Zadnja tri leta je odstrel dve- in več letne srnjadi med spoloma bolj uravnotežen tako, da znaša delež odstreljenih srn napram srnjakom v triletnem obdobju 92 %. Izgube srnjadi predstavljajo 22 % vse izločene srnjadi iz lovišč. Izgube dve- in več letnih srn so 1,3 krat višje kot izgube dve- in več letnih srnjakov. Spolno razmerje izgub (moški : ženski spol) znaša 46 : 54. V zadnjih dveh letih se je zmanjšal delež izgub dve- in več letnih srn v primerjavi s srnjaki. Po vzrokih izgub je največ posledica povoza na cestah (61,6 %). Med ostalimi vzroki izgub sledijo izgube zaradi klateških psov (9,6 %), neznani vzrok in drugo (13,7 %), košnja (5,8 %) in ostali vzroki skupno 9,3 %.

Povprečne telesne mase srnjadi se v zadnjih šestih letih bistveno ne spreminjajo. Analizirane telesne mase mladičev obeh spolov kažejo nihanje med 9,8 kg in 10,8 kg. Po letu 2017 je zaznati rahel porast mas mladičev obeh spolov do leta 2021, v letu 2022 pa mase malo padejo.

Povprečje mas trofej odraslih srnjakov znaša 283 g in je med LUO med najvišjimi.

Presoja uspešnosti upravljanja

Na osnovi zastavljenih dolgoročnih ciljev v smislu vzdrževanja številčnosti na obstoječem nivoju, ocenjujemo, da je upravljanje dobro. Dosežena struktura odvzema v kateri sta enakomerno zastopana moški in ženski del in doseganje zastavljenih deležev znotraj posameznih spolnih razredov, kažejo na dobro upravljanje in sledenje zastavljenim ciljem. V populaciji se pušča zadosten delež srednje stare srnjadi, ki je osnova trajnega obnavljanja vrste.

Ocena stanja populacije

Srnjad, kot temeljna vrsta divjadi v vseh loviščih, je v območju enakomerno zastopana. Ocenjujemo, da je številčno stanje v populaciji srnjadi stabilno in neproblematično. Ugotavljamo, da je dobra usklajenost srnjadi z okoljem posledica odvzema, ki je bil v zadnjem obdobju dobro realiziran. Spolna struktura populacije je delno v korist ženske srnjadi, kar je s stališča biologije vrste naravno. Srnjad je dobro zastopana v okolici urbanih območij z večjo heterogenostjo kmetijskih kultur, ter na območjih manjše gozdnatosti in višjega deleža gozdnih robov. Ocenjujemo, da je zdravstveno stanje srnjadi dobro, saj ne beležimo pojava bolezni v večjem obsegu. Trend višine izgub, trend telesnih mas mladičev in enoletne srnjadi, pa tudi mas rogovja v zadnjih letih pa nakazujejo na nekoliko boljše usklajenost vrste z okoljem, lahko bi rekli, da smo glede željene gostote na pravem, primernem nivoju.

Pozitivno je, da se delež odraslih srn v ostalem odvzemu zmanjšuje, delež odstreljenih odraslih srn v primerjavi z deležem odstreljenih odraslih srnjakov pa povečuje. To je po našem mnenju tudi posledica vezave odstrela in doseganja ustreznega spolnega razmerja pri starejši srnjadi.

Usklajenost populacije srnjadi z ostalimi živalskimi vrstami je dobra, saj ni zaznati negativnih medvrstnih odnosov.

Prilagojeni cilji

Cilj upravljanja s populacijo je ohraniti obstoječo številčnost. V loviščih z nadpovprečno visokim deležem izgub v odvzemu v šestletnem obdobju (Črešnjevce, Duplek, Kamnica, Laporje, Pesnica-Jarenina, Pobrežje, Polskava in Rače) pa vložiti več naporov v aktivnosti za zmanjšanje izgub, tudi z lokalnim zmanjšanjem številčnosti.

Ukrepi in usmeritve

V letih 2023 in 2024 načrtujemo odvzem **5.112** živali.

Preglednica 4.1: Načrt odvzema srne po strukturi

Mladiči (M + Ž) 1.790 živali (35 %)			
Lanščaki	716 živali (14 %)	Mladice	562 živali (11 %)
Srnjaki 2+	1.022 živali (20 %)	Srne 2+	1.022 živali (20 %)
SKUPAJ 5.112 živali (100 %)			

Intenziteta odvzema srnjadi v loviščih naj bo čim bliže odvzemu 4,0 živali na 100 hektarjev lovne površine lovišča.

Pri izvajanju načrtovanega odvzema z odstrelom v razredu mladičev obeh spolov naj bo poudarek na tem, da je potrebno izvršiti količinsko zadosten odvzem v tej starostni kategoriji, pri tem pa je njihov spol drugotnega pomena.

Povečati je potrebno intenzivnost lova v delih lovišč ob prometnicah in s tem zmanjšati izgube zaradi prometa.

Časovna in prostorska dinamika ter ostali kriteriji odvzema

V načrtu odvzema delitev dve in večletnih osebkov na srednje stare in stare, ter mladičev po spolu ni opredeljeno in ni potrebno. Dejanska struktura načrtovanega odvzema za posamezna lovišča lahko odstopa od izhodiščne v primeru večjih odstopanj realizacije odvzema od načrtovanega odvzema v preteklem (preteklih) letih ali zaradi ostalih vzrokov (struktura izgub, vzroki izgub, krivolova, naravnih ujm).

Odstopanje pomeni razliko med realiziranim in načrtovanim odvzemom.

Odstopanja realizacije od načrtovanega odvzema po višini in znotraj spolne ter starostne strukture (še posebej v starostnem razredu 2+), se smiselno upošteva pri načrtovani višini in strukturi odvzema za naslednje leto.

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema :

Starostni razred	Dovoljena odstopanja (v % od načrtovanega št. v danem razredu)			
	M		Ž	
<i>Mladiči</i>	+/- 30 %*	+- 15 %	+/- 30 %*	+- 15 %
<i>Lanščaki / Mladice</i>	+/- 30 %*		+/- 30 %*	
<i>Srnjaki 2+ / Srne 2+</i>	+- 15 %		+- 15 %	
<i>Skupaj</i>	+- 15 %			

* Pri kategorijah mladičev in enoletnih osebkov obeh spolov do +-30 % pomeni možnost kompenzacije številčnega odvzema obeh navedenih kategorij v okviru istega spola, kar konkretno pomeni, da je možno npr. od načrtovanega absolutnega števila mladičev M spola odvzeti le-teh do 30 % manj/več, to pa je potem potrebno kompenzirati s zmanjšanim/povečanim odvzemom od načrtovanega absolutnega števila v razredu lanščakov in obratno.

V posameznem lovišču je po opravljeni kompenzaciji, kot je predhodno opisano, dovoljeno odstopanje realizacije v obeh kategorijah (mladiči, enoletni) skupaj in pri posameznem spolu v višini do +/-15 % načrtovanega števila odvzema.

Dopustno odstopanje v kategoriji nad dvoletnih srnjakov in srn je do +/-15 % od načrtovanega števila odvzema te kategorije. Zaradi zagotavljanja ustreznega spolnega razmerja med nad dvoletno srnjadjo **mora dosegati odstrel srn 2+ vsaj 80 % odstrela srnjakov 2+.**

Morebitne prekoračitve odvzema srn 2+ prek meja dovoljenih odstopanj +15 %, ki bi nastale zaradi zagotavljanja vezave odstrela, ne štejejo za kršitev določil letnega načrta.

V posameznem lovišču je dovoljeno odstopanje realizacije v višini do +/-15 % načrtovanega skupnega odvzema srnjadi. V primeru, da je v posameznem starostnem razredu načrtovan odzem nižji od 10 živali, dopustna toleranca +/-15 % pomeni dve (2) živali, pri načrtovanem odvzemu 10 ali več kosov pa zaokrožitev na najbližjo celo vrednost.

Preseganje realiziranega odvzema od načrtovanega prek meja dopustnih odstopanj, ki bi nastala kot posledica evidentiranih izgub srnjadi po končani lovni dobi na posamezno spolno in starostno kategorijo ali po izpolnitvi načrtovanega odvzema v posamezni spolni in starostni kategoriji, ne štejejo kot kršitev določil načrta.

Časovna dinamika odvzema:

- Priporočeno je čim hitreje izvršiti odstrel srn in mladičev, predvidoma najmanj 70 % do 31. oktobra.
- Do 25.7. je priporočeno odstreliti največ 2/3 za odzem predvidenih srnjakov 2+.
- Pri odstrelu srn v kategoriji 2+ je potrebno upoštevati kriterija telesna masa in vitalnost osebkov,
- Morebitno omejevanje lova srnjadi z internimi akti upravljavcev lovišč ni opravičilo za nedoseganje načrta odvzema. Načini in oblike lova znotraj lovišč morajo zagotavljati izvrševanje načrta odvzema po strukturnih in starostnih kategorijah.

Ukrepi za zmanjšanje nenaravnih izgub so:

- pravočasna količinsko in strukturno ustrezna realizacija načrtovanega odvzema,
- ukrepi za zmanjšanje nenaravnih izgub, predvsem povoza kot so vonjalne ograje, silhuete, odsevniki, zvočne naprave, plašilne naprave pri kosilnicah, cestnoprometni znaki...,
- postavitve ustreznih opozorilnih znakov na javnih prometnicah ob izvajanju skupnih lovov,
- intenziviranje odstrela na mestih z višjo potencialno verjetnostjo izgub, predvsem povoza,
- odkrivanje in preprečevanje krivolova,
- izobraževanje lastnikov zemljišč in ostale javnosti o predvidenih ukrepih v okolju, predvsem v času poleganja mladičev in zimskih mesecih.

Ukrepi v življenjskem okolju:

- krmljenje srnjadi, razen v izjemnih primerih, ni dovoljeno,
- vzdrževanje grmišč v gozdnem prostoru,
- sadnja in vzdrževanje plodonosnega drevja in grmovja,
- zagotavljanje zmanjšanja nemira v času poleganja mladičev in v zimskem času,
- obveščanje javnosti o aktualnostih in ukrepih pri upravljanju s populacijo srnjadi,
- solnice za divjad se ne smejo nameščati na način, ki omogoča vnos soli v vodni biotop, v nobenem primeru pa v razdalji, manjši od 50 m od vodnega biotopa,
- v gozdnih predelih s poudarjeno obnovo, ob cestah in gozdnih rezervatih postavljanje solnic ni dovoljeno.

Preglednica 4.2: Analiza odvzema srnjadi

Odstrel in izgube										
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%/spol	%/skupaj	
Mladiči M	390	346	360	360	392	381	2229	29,4	14,7	
Lanščaki	424	443	376	365	342	371	2321	30,6	15,3	
Srnjaki 2+	552	533	496	467	472	518	3038	40,0	20,1	
Skupaj SRNJAKI	1366	1322	1232	1192	1206	1270	7588	100,0	50,1	
Mladiči Ž	522	467	441	436	436	479	2781	36,9	18,4	
Mladice	284	295	278	259	264	277	1657	22,0	11,0	
Srne 2+	590	545	496	475	485	515	3106	41,2	20,5	
Skupaj SRNE	1396	1307	1215	1170	1185	1271	7544	100,0	49,9	
SKUPAJ odstrel in izgube	2762	2629	2447	2362	2391	2541	15132		100,0	
Odstrel in izgube v primerjavi z načrtom										
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj			
Načrt	2690	2790	2654	2530	2530	2530	15724			
Odstrel in izgube / načrt	102,7	94,2	92,2	93,4	94,5	100,4	96,2			
Delež srnjakov	49,5	50,3	50,3	50,5	50,4	50,0	50,1			
Delež srnjakov 2+	20,0	20,3	20,3	19,8	19,7	20,4	20,1			
Delež mladih (mladiči, enoletni) ne glede	58,7	59,0	59,5	60,1	60,0	59,3	59,4			
Izgube										
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%		
Nenaravne izgube	505	536	458	383	455	489	2826	82,5		
Naravne izgube	100	138	82	107	78	93	598	17,5		
Skupaj izgube	605	674	540	490	533	582	3424	100,0		
% izgub	21,9	25,6	22,1	20,7	22,3	22,9	22,6			
Odstrel	2157	1955	1907	1872	1858	1959	11708			
Vzroki izgub										
vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%		
1 neznan	68	123	64	97	65	73	490	14,3		
2 bolezen	32	14	16	8	9	17	96	2,8		
3 krivolov	4	5	1		1	4	15	0,4		
4 cesta	393	362	336	292	344	383	2110	61,6		
5 železnica	14	13	9	5	6	4	51	1,5		
6 zveri		1	2	2	4	3	12	0,4		
7 psi	59	74	51	54	47	43	328	9,6		
8 kosilnica	16	31	38	32	39	42	198	5,8		
10 poškodbe	19	51	23		18	13	124	3,6		
Telesne mase (biološka telesna masa)										
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022				
Mladiči M	9,8	9,9	10,3	10,3	10,8	10,2				
Indeks	100,0	101,0	105,1	105,1	110,2	104,1				
Lanščaki	13,2	12,6	13,1	13,4	13,3	13,5				
Indeks	100,0	95,5	99,2	101,5	100,8	102,3				
Mladiči Ž	9,8	9,8	10,0	10,2	10,8	9,8				
Indeks	100,0	100,0	102,0	104,1	110,2	100,0				
Mladice	13,4	13,0	13,9	13,5	13,7	13,6				
Indeks	100,0	97,0	103,7	100,7	102,2	101,5				
Mladiči M+Ž	9,8	9,9	10,1	10,2	10,8	10,0				
Indeks	100,0	101,0	103,1	104,1	110,2	102,0				
Masa trofej srnjakov 2+ (gr)										
Povprečna masa trofej / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022				
Srnjaki 2+	295	275	286	282	284	283				
Indeks	100,0	93,2	96,9	95,6	96,3	95,9				

4.2 Navadni jelen (*Cervus elaphus*)

Prostorski okvir obravnave

Celotno območje LUO je zaradi izrazito kmetijske dejavnosti območje, kjer jelenjadi ne želimo in ji ne dovoljujemo širitve. Kljub temu je jelenjad v območju občasno prisotna, njena številčnost je predvsem odvisna od migracij in od uhajanja osebkov iz obor za rejo divjadi.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

V preteklih letih je bil v kategoriji moških izvršen odstrel predvsem šilarjev in mladih jelenov, ki so najbolj »izpostavljeni« migracijam in iskanju novih okolij. Tako je bilo v preteklem šestletnem obdobju odvzetih od skupnega števila 16, kar 75 % šilarjev in jelenov 2+. V preteklih dveh letih so bili iz območja odvzeti samo jeleni (6) in en šilar.

Spolna struktura odvzema zadnjih šest let je 87,5M : 12,5Ž.

Evidentiranih izgub je bilo v šestih letih 31% (5 živali), vse povoz na cestah.

Presoja uspešnosti upravljanja

Glede na usmeritve iz dolgoročnega načrta, ki ne omejuje odvzema netrofejne jelenjadi (teleta, junice in košute) in pogojuje odstrel jelenov z zadostnim odstrelom netrofejne jelenjadi, ocenjujemo, da je upravljanje dobro, kljub temu da je delež jelenov višji od deleža netrofejnih kategorij.

Ocena stanja populacije

Jelenjad je v LUO redko zastopana. Pojavlja se v vseh starostnih in spolnih kategorijah, prevladujejo pa mlajše živali moškega spola – jeleni 2-4. Kar se izraža tudi v odvzemu. Nekaj je tudi osebkov jelenjadi, ki pobegne iz vse slabše vzdrževanih obor za rejo divjadi.

Prilagojeni cilj

Cilj upravljanja z jelenjadjo je preprečitev širjenja v LUO.

Ukrepi in usmeritve

Upravljalke lovišč morajo načrtovati **popolni odstrel** te vrste v skladu z zakonskimi in drugimi predpisi ter lovsko etiko.

Odločno in striktno poseganje v ženski spol oziroma mlajše starostne razrede je temeljni pogoj za preprečevanje širitve vrste v LUO, zato je pravica do odstrela trofejnega jelena pridobljena z realizacijo odstrela v kategoriji košut, junic in telet, izmenjaje v razmerju 2:1.

Preglednica 4.3: Analiza odvzema navadni jelen

Odstrel in izgube									
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%/spol	% skupaj
Teleta M	1	1					2	14,3	12,5
Lanščaki		1			1		2	14,3	12,5
Jeleni 2-4	2	2			3	3	10	71,4	62,5
Jeleni 5-9							0	0,0	0,0
Jeleni 10 +							0	0,0	0,0
Skupaj JELENI	3	4	0	0	4	3	14	100,0	87,5
Teleta Ž							0	0,0	0,0
Junice	1						1	50,0	6,3
Košute 2+				1			1	50,0	6,3
Skupaj KOŠUTE	1	0	0	1	0	0	2	100,0	12,5
SKUPAJ odstrel in izgube	4	4	0	1	4	3	16		100,0

4.3 Damjak (*Dama dama*)

Prostorski okvir obravnave

Damjak v LUO v naravi ni prisoten, razen osebkov pobeglih iz obor za rejo divjadi.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

V zadnjih šestih letih je bilo odvzetih iz narave 75 živali (34 moški spol in 41 ženski spol).

V zadnjih dveh letih je bilo odvzetih 33 živali (lovišče Paloma-Sladki vrh 13 živali, lovišče Šentilj 6 živali, lovišče Kungota 4 živali in ostala lovišča (5) skupno 10 živali). V vseh primerih je šlo za odstrel iz obor pobeglih osebkov, za kar so upravljavci lovišč dobili ustrezno dovoljenje oz. odločbo pristojnega inšpekcijskega organa.

Presoja uspešnosti upravljanja

Upravljanje z vrsto sledi usmeritvam iz dolgoročnega načrta in je po naših ocenah dobro.

Ocena stanja populacije

Vse pogostejši pobegi živali iz slabo vzdrževanih obor za rejo divjadi pomenijo dokaj redno prisotnost vrste.

Prilagojeni cilji

Cilj upravljanja je popolni odstrel v skladu z veljavno zakonodajo in ostalimi predpisi.

ZDLov v sedmem in osmem odstavku 50. člena, jasno opredeljuje postopke ob uhajanju divjadi iz obor in sicer:

(7) Lastnik oziroma imetnik obore je dolžan nadzorovati in vzdrževati ograjo obore tako, da preprečuje prehod oziroma pobeg divjadi iz obore v naravo. Za škodo, ki jo povzroči iz obore pobegla divjad, je odgovoren lastnik oziroma imetnik obore ne glede na krivdo.

(8) O pobegu divjadi iz obore mora lastnik oziroma imetnik obore takoj obvestiti Zavod, lovsko inšpekcijo in upravljavce lovišč in lovišč s posebnim namenom. Lastnik oziroma imetnik obore mora pobeglo divjadi ujeti v osmih dneh od dneva, ko je bil pobeg ugotovljen, sicer se pobegla divjad šteje za prosto živečo divjad. O nadaljnjem ravnanju s pobeglo divjadjo odloča Zavod v skladu s strokovnimi usmeritvami iz načrtov lovsko upravljavskih območij in v dogovoru z upravljavci ter lovsko inšpekcijo.

Zaradi vse večjega števila slabo vzdrževanih obor in bojazni, da bodo damjaki uhajali v prosto naravo, so lastniki oziroma imetniki obor dolžni ravnati v skladu z omenjenimi določili ZDLov. To določilo velja tudi za ostale vrste divjadi, ki pobegnejo iz obor.

Ukrepi in usmeritve

Letni načrt ne predpisuje odvzema damjaka za posamezna lovišča. Lovske družine načrtujejo **popolni odstrel** te vrste v skladu z zakonskimi in drugimi predpisi ter lovsko etiko.

Preglednica 4.4: Analiza odvzema jelena damjaka

Odstrel in izgube									
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%/spol	%/skupaj
Teleta M			2	1	1	3	7	20,6	9,3
Lanščaki	1	1	1	7	4	2	16	47,1	21,3
Jeleni 2-4		1	2	2	3	1	9	26,5	12,0
Jeleni 5-9				1			1	2,9	1,3
Jeleni 9 +		1					1	2,9	1,3
Skupaj JELENI	1	3	5	11	8	6	34	100,0	45,3
Teleta Ž				1	1	3	5	12,2	6,7
Junice	1		1	4	1	5	12	29,3	16,0
Košute 2+	3	2	5	5	4	5	24	58,5	32,0
Skupaj KOŠUTE	4	2	6	10	6	13	41	100,0	54,7
SKUPAJ odstrel in izgube	5	5	11	21	14	19	75		100,0

4.4 Muflon (*Ovis ammon musimon*)

Prostorski okvir obravnave

Muflon v LUO v naravi ni prisoten.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh leih

Že vrst let opozarjamo, da obstaja pri tej vrsti divjadi podoben problem kakor pri damjaku, saj imajo lastniki obor za rejo divjadi v svojih oborah kar precejšnje število muflonov.

V zadnjih šestih letih je zabeležen odvzem štirih živali v letu 2019 iz lovišča Jakob. Šlo je za pobegle živali iz obore.

Prilagojeni cilji

Cilj upravljanja je popolni odstrel v skladu z veljavno zakonodajo in ostalimi predpisi.

ZDLov v sedmem in osmem odstavku 50. člena, jasno opredeljuje postopke ob uhajanju divjadi iz obor in sicer:

(7) Lastnik oziroma imetnik obore je dolžan nadzorovati in vzdrževati ograjo obore tako, da preprečuje prehod oziroma pobeg divjadi iz obore v naravo. Za škodo, ki jo povzroči iz obore pobegla divjad, je odgovoren lastnik oziroma imetnik obore ne glede na krivdo.

(8) O pobegu divjadi iz obore mora lastnik oziroma imetnik obore takoj obvestiti Zavod, lovsko inšpekcijo in upravljavce lovišč in lovišč s posebnim namenom. Lastnik oziroma imetnik obore mora pobeglo divjadi ujeti v osmih dneh od dneva, ko je bil pobeg ugotovljen, sicer se pobegla divjad šteje za prosto živečo divjad. O nadaljnjem ravnanju s pobeglo divjadjo odloča Zavod v skladu s strokovnimi usmeritvami iz načrtov lovsko upravljavskih območij in v dogovoru z upravljavci ter lovsko inšpekcijo.

Zaradi vse večjega števila slabo vzdrževanih obor in bojazni, da bodo mufloni uhajali v prosto naravo, so lastniki oziroma imetniki obor dolžni ravnati v skladu z omenjenimi določili ZDLov. To določilo velja tudi za ostale vrste divjadi, ki pobegnejo iz obor.

Ukrepi in usmeritve

Letni načrt ne predpisuje odvzema muflonov za posamezna lovišča. Lovske družine načrtujejo **popolni odstrel** te vrste v skladu z zakonskimi in drugimi predpisi ter lovsko etiko.

4.5 Gams (*Rupicapra rupicapra*)

V lovsko upravljavskem območju gams ne živi, se pa v zadnjih letih pojavlja v manjšem številu na skrajno zahodnem delu lovišča Kamnica, na sami meji med Slovensko goriškim in Pohorskim LUO.

V letu 2018 so v lovišču Kamnica evidentirali odvzem 1 živali (koza starosti 4 leta), kot izgubo zaradi klateških psov.

Večjega širjenja vrste s smeri Kozjaka se ne pričakuje.

Gams je uvrščen na Prilogo V Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (t.i. »habitatna direktiva«), kar pomeni, da je na nivoju EU zavarovana živalska vrsta.

Odvzem se ne načrtuje. V primeru težav ali kakršnih koli vzrokov za odstrel, se bo o tem odločalo sproti in na pobudo upravljavca lovišča ob predhodnem posvetovanju z ZGS in pristojnim lovskim inšpektorjem.

4.6 Divji prašič (*Sus scrofa*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Divji prašič je bolj ali manj redno prisoten v celotnem lovsko upravljavskem območju, glavna smer migracij je iz Kozjaka in Pohorja, v zadnjem času pa tudi z Haloz.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Povečan odstrel divjega prašiča na območju lovišč v Pohorskem in Ptujsko – Ormoškem LUO, kot posledica povečane številčnosti te vrste ima za posledico, da se divji prašič pojavlja v loviščih LUO, kjer ga prej ni bilo, ali pa je bil zelo redek. Redno se divjega prašiča odvzema iz lovišč treh upravljavcev (Kamnica, Polskava in Kungota).

Odvzem divjih prašičev v preteklem šestletnem obdobju se je gibal med 40 odvzetih živali v letu 2018 do 128 odvzetih živali v letu 2020.

V preteklih dveh letih je na območju trinajstih lovišč zabeležen odvoz 122 živali na leto.

Preglednica 4.5: Pregled odvzema divjih prašičev 2017 - 2022

Lovišče	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Benedikt			3		2	3
Cigonca	1	1	6	9	10	10
Črešnjevce	1				5	3
Dobrava		1				
Duplek		7	2	7	5	8
Kamnica	29	19	31	29	29	37
Košaki - Malečnik	1		1			
Kungota	20	4	14	17	10	23
Laporje						
Lenart v Slovenskih goricah		1				
Paloma - Sladki vrh	2					
Pernica				1		
Pesnica-Jarenina	1		1	1	2	
Pobrežje	1			1		
Polskava	25	6	27	44	51	26
Rače					2	
Starše	1		3	8	5	1
Sveta Ana	1			1		
Sveti Jurij - Jurovski dol	1	1				1
Šentilj v Slovenskih goricah	4		1	9	1	5
Velka				1		5
SKUPAJ	88	40	89	128	122	122

Spolna struktura v šestih letih odvzetih živali je v prid moškemu delu (M:Ž = 52,1 : 47,9). Največ je odvzetih lanščakov in ozimcev moškega spola – skupno kar 47,2 %. Tako imenovani rodni del populacije (lanščakinje in svinje) predstavlja 25,5 % skupnega odvzema.

Presoja uspešnosti upravljanja

Glede na usmeritve iz dolgoročnega načrta, ki ne omejuje odvzema, ocenjujemo, da je upravljanje dobro.

Ocena stanja populacije

Na podlagi zaključkov odvzema zadnjih let, gibanjem škod in drugih znakov ocenjujemo, da številčnost divjega prašiča v LUO počasi a vztrajno narašča.

Pogostnost pojavljanja je in bo močno odvisna od stanja in od odstrela v obeh sosednjih LUO. Tukaj je predvsem pomemben zadosten odvoz na vzhodnem delu Kozjaka in južnem delu Pohorja v Pohorskem LUO, kakor tudi zadosten odvoz na Boču in v Halozah v Ptujsko - Ormoškem LUO.

Prilagojeni cilj

Cilj ostaja še naprej preprečevanje nadaljnega prostorskega širjenja vrste.

Ukrepi in usmeritve:

- **V letih 2023 in 2024** načrtujemo popolni odstrel vseh osebkov v skladu z zakonodajo, biologijo divjega prašiča in lovsko etiko. V ta namen posamezne upravljavke lovišč ne načrtujejo odstrela.
- Upravljalci lovišč z internimi akti ne smejo na noben način omejevati odstrela divjega prašiča.
- Ukrepi privabljanja in krmljenja divjega prašiča niso dovoljeni.
- Upravljalci lovišč so dolžni izvajati ukrepe preventivnega zdravstvenega varstva divjadi in v ta namen odvzeti vzorce oziroma poslati določene vzorce uplenjene, poginule ali povožene divjadi v preiskavo, v skladu s programom Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR).
- V skladu z 12. členom ZNUAPK in Sklepom o določitvi visoke stopnje ogroženosti zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (Uradni list RS, št. 10/21) je pri intenzivnem odstrelu divjih prašičev dovoljena uporaba umetnih virov svetlobe, strelnih namerilnikov z napravo za elektronsko ojačevanje svetlobe oziroma z infrardečo napravo ali namerilnikov s termičnim (IR) senzorjem.
- V skladu z istim členom MKGP vsako leto upravljavcem lovišč in LPN izplačuje stimulacijo za izvajanje intenzivnega odstrela divjih prašičev v preteklem letu (za vsakega odstreljenega divjega prašiča, ki presega izračunano osnovo, ki je za vsako lovišče objavljena na osrednjem spletnem mestu državne uprave) ob upoštevanju biovarnostnih ukrepov v skladu z načrtom ravnanja.
- Pred in v primeru pojava APK so LD dolžne izvajati določila vseh predmetnih predpisov, predvsem »Zakona o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (Ur.l. RS, št. 200/20; dalje zakon)« in ostalih, ki se navezujejo na omenjen zakon (npr. »Sklep o določitvi visoke stopnje ogroženosti zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (Ur.l. RS št. 10/21; v veljavi od 23. 1. 2021)). Zakon med drugim določa, da mora vsak (torej tudi lovec), ki v naravi najde poginulega divjega prašiča (ne glede na vzrok pogina, npr. neznan vzrok, bolezen, povoz,...) o tem obvestiti Center za obveščanje na telefonsko številko 112. Upravljalci lovišč naj svoje člane tudi informirajo o primernih ravnanjih za preprečevanje oziroma zmanjšanje tveganja za vnos bolezni. Še zlasti morajo biti o primernih ravnanjih seznanjeni lovski turisti, ki lovijo v državah, kjer je APK že prisotna, pa tudi ostalih državah, saj se virus APK prenaša tudi s kontaminirano opremo, obleko ter mesnimi izdelki. Vse relevantne informacije v zvezi z APK so dostopne na spletni strani <https://www.gov.si/teme/afriška-prasicja-kuga-pri-divjih-prasicih>

Preglednica 4.6: Analiza odvzema divjega prašiča

Odstrel in izgube									
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%/spol	%/skupaj
Mladiči M	26	8	24	43	32	27	160	52,1	27,2
Lanščaki	14	9	12	29	22	32	118	38,4	20,0
Merjasci 2+	6	2	5	3	4	9	29	9,4	4,9
Skupaj PRAŠIČI	46	19	41	75	58	68	307	100,0	52,1
Mladiči Ž	18	10	21	30	29	24	132	46,8	22,4
Lanščakinje	16	6	19	19	22	27	109	38,7	18,5
Svinje 2+	8	5	8	4	13	3	41	14,5	7,0
Skupaj SVINJE	42	21	48	53	64	54	282	100,0	47,9
SKUPAJ odstrel in izgube	88	40	89	128	122	122	589		100,0
Odstrel in izgube v primerjavi z načrtom									
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj		
Načrt - skupaj									
Odstrel in izgube / načrt									
Delež PRAŠIČEV	52,3	47,5	46,1	58,6	47,5	55,7	52,1		
Delež mladičev ne glede na spol	50,0	45,0	50,6	57,0	50,0	41,8	49,6		
Delež lanščakov ne glede na spol	34,1	37,5	34,8	37,5	36,1	48,4	38,5		
Delež večletnih - 2+ ne glede na spol	15,9	17,5	14,6	5,5	13,9	9,8	11,9		
Izgube in odvzem									
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%	
Nenaravne izgube	7		11	2	9	5	34	89,5	
Naravne izgube	1	1	1	0	0	1	4	10,5	
Skupaj izgube	8	1	12	2	9	6	38	100,0	
% izgub	9,1	2,5	13,5	1,6	7,4	4,9	6,5		
Odstrel	80	39	77	126	113	116	551		

4.7 Lisica (*Vulpes vulpes*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Upravljanje z lisico je opredeljeno za celotno LUO.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Odvzem lisic je bil v **preteklih dveh letih** 2.296 živali, kar pomeni 104 % realizacijo načrta. Od tega je bilo 50,2 % lisjakov in 49,8 % lisic. Ugotovljene izgube so glede na odvzem znašale dobrih 6 %. Kot vzroka izgub sta se pojavila predvsem povoz (61 %) in garje (29 %).

V zadnjem **šestletnem obdobju** znaša realizacija glede na načrt 107 %. Spolna struktura odvzema v tem obdobju je 50,6 % lisjakov in 49,4 % lisic. Ugotovljenih izgub v obravnavanem obdobju je bilo 443 živali ali 6,6 % odvzema. Vzrok največ izgubam sta bila povoz (66 %) in bolezen-garje (21 %).

Presoja uspešnosti upravljanja

Cilj upravljanja - zmanjševanje številčnosti – je bil delno dosežen. Pojavov stekline pri vrsti ne beležimo že zadnjih pet let. Je pa vpliv vrste na ostale prostoživeče živali, kakor tudi na gojene vrste s strani človeka, še vedno prisoten in časovno in lokalno problematičen.

Glede na cilje upravljanja s to vrsto smatramo, da upravljanje sledi zastavljenemu cilju in je ustrezno.

Ocena stanja populacije

Lisica je najštevilčnejši predstavnik malih zveri v LUO, hkrati pa eden poglavitnih plenilcev male divjadi in posameznih zavarovanih živalskih vrst in s strani človeka gojenih vrst.

Ocenjujemo, da je trenutna številčnost vrste na zgornjem še sprejemljivem nivoju, relativno visoka, še posebej v bližini naselij in večjih urbanih centrov, kjer lisica pogosto zadovoljuje svoje prehranske potrebe tudi s plenjenjem slabo zaščitene domače živali – predvsem perjadi.

Številčnost lisice je potrebno prilagoditi cilju upravljanja vrsto, predvsem pa uskladiti z med vrstnim odnosom s poljsko divjadjo, ki je izražen kot eden pomembnih omejitvenih dejavnikov dvigovanja številčnosti populacije poljskega zajca, fazana in jerebice.

Prilagojeni cilji

Cilj je nadaljevati postopno zniževanje populacije lisice do številčnosti, ki ne bo ogrožala naravnega razvoja ostalih prostoživečih živalskih vrst, hkrati pa ohranjala biološko stabilnost vrste v njenem življenjskem okolju.

Ukrepi in usmeritve

V letih 2023 in 2024 načrtujemo odvzem **2.250** lisic.

Dopustno odstopanje v realizaciji od načrta po loviščih in za LUO je odstopanje po višini navzdol **do – 30 %**, odstopanje navzgor je v višini **do + 100 %** načrtovanega številčnega odvzema.

Upravljalke lovišč, ali pa njihove krovne lovske organizacije naj svoje člane vzpodbujajo k lovu na lisice z različnimi stimulacijskimi ukrepi.

Lov lisice naj se intenzivneje izvaja v loviščih, kjer je prisotna mala poljska divjad in sicer predvsem v habitatih poljskih kur.

Lova na lisico se ne sme omejevati, omejitev mora biti le lovska etika in zakonodaja.

Pri lovu na lisico na sploh ter še posebej v času polaganja vab za peroralno vakcinacijo je potrebno upoštevati navodila in izdelan letni program Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin.

Odstrel lisic v lovopustu, zaradi očitnih bolezenskih znakov je potrebno izvajati skladno z 42. členom ZDLov. Vsak odstrel bolne divjadi je potrebno nemudoma javiti uradnemu veterinarju in lovski inšpekciji.

Upravljalci lovišč so dolžni izvajati ukrepe preventivnega zdravstvenega varstva divjadi in v ta namen odvzeti vzorce oziroma poslati določene vzorce uplenjenih, poginulih ali povoženih lisic v preiskavo, v skladu s programom Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin.

Preglednica 4.7: Analiza odvzema lisic

Odstrel in izgube								
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	
Samci	600	483	572	560	690	482	3387	
Samice	566	450	589	580	646	478	3309	
Skupaj odstrel in izgube	1166	933	1161	1140	1336	960	6696	
Načrt - skupaj	1000	1060	995	1025	1100	1100	6280	
Odstrel in izgube / načrt	116,6	88,0	116,7	111,2	121,5	87,3	106,6	
Izgube in odvzem								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube	52	46	62	50	48	46	304	68,6
Naravne izgube	32	11	30	16	28	22	139	31,4
Skupaj izgube	84	57	92	66	76	68	443	100,0
% izgub	7,2	6,1	7,9	5,8	5,7	7,1	6,6	
Odstrel	1082	876	1069	1074	1260	892	6253	
Vzroki izgub								
Vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
1 neznan	6	7	3	13	3	5	37	8,4
2 bolezen		4		3			7	1,6
4 cesta	51	44	60	49	48	40	292	65,9
5 železnica	1		1	1		1	4	0,9
7 psi			1				1	0,2
9 garje	24		26		25	17	92	20,8
10 poškodba	2	2	1			5	10	2,3

4.8 Jazbec (*Meles meles*)

Prostorski okvir obravnave

Prostorski okvir obravnave jazbece je celotno LUO.

Jazbec je prisoten povsod, a njegova številčnost je najvišja v Slovenskih goricah v gozdnati in kmetijski krajini, občasno pa se pojavlja tudi na območju Dravskega polja.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Odvzem jazbece je bil v **preteklih dveh letih** 85 živali, kar pomeni 71 % realizacijo načrta. Spolna struktura odvzema je 59 % moških in 41 % ženskih osebkov. Ugotovljene izgube so glede na odvzem znašale 39 %. Večina izgub je evidentiranih zaradi povozov na cestah (88%).

V zadnjem **šestletnem obdobju** znaša realizacija 246 živali, kar je 79 % načrta. Ugotovljenih izgub v obravnavanem obdobju je bilo 115 živali ali 47 % odvzema.

Presoja uspešnosti upravljanja

Cilj upravljanja - ohranjanje številčnosti – je dosežen v celoti. Menimo, da je upravljanje z vrsto, kljub relativno visokim izgubam, ustrezno in uspešno. Vpliv jazbece izražen v višini škod je minimalen.

Ocena stanja populacije

Velikost populacije jazbece v območju je stabilna. Glede na lokacije odstrela in izgub, predvsem zaradi prehranjevalnih značilnosti te vrste, lahko sklepamo, da je številčnost višja v kmetijski krajini, medtem ko "bivalne" potrebe vrsta zadovoljuje v gozdnem prostoru. Zaradi usklajene številčnosti ne beležimo pomembnih bolezenskih znakov v populaciji, prav tako ni zaslediti resnejših medvrstnih odnosov z ostalimi prostoživečimi živalskimi vrstami.

Prilagojeni cilj

Cilj upravljanja z jazbecem je ohranitev trenutne številčnosti.

Ukrepi in usmeritve

V letih 2023 in 2024 načrtujemo odvzem **90** jazbecev.

Dopustno odstopanje v realizaciji od načrta po loviščih in za LUO je odstopanje po višini navzdol **do – 50 %**, odstopanje navzgor je v višini **do + 100 %** načrtovanega številčnega odvzema.

Priporočamo, da naj upravljavci lovišč bolj intenzivno izvajajo lov na jazbece na območjih, kjer je prisotna mala poljska divjad in kjer se pojavlja večja škoda v kmetijstvu.

Izgube naj se evidentirajo in vnašajo v realizacijo odvzema. Kot pomemben bioindikator se upoštevajo le izgube v prometu.

Preglednica 4.8: Analiza odvzema jazbecev

Odstrel in izgube								
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	
Samci	22	23	23	35	25	25	153	
Samice	16	10	16	16	15	20	93	
Skupaj odstrel in izgube	38	33	39	51	40	45	246	
Načrt - skupaj	48	48	48	48	60	60	312	
Odstrel in izgube / načrt	79,2	68,8	81,3	106,3	66,7	75,0	78,8	
Izgube in odvzem								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube	22	16	14	23	20	9	104	90,4
Naravne izgube	1		3	3	1	3	11	9,6
Skupaj izgube	23	16	17	26	21	12	115	100,0
% izgub	60,5	48,5	43,6	51,0	52,5	26,7	46,7	
Odstrel	15	17	22	25	19	33	131	
Vzroki izgub								
Vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
1 neznan	1		3	3	1	3	11	9,6
4 cesta	22	16	14	23	20	9	104	90,4
5 železnica							0	0,0

4.9 Kuna belica (*Martes foina*) in kuna zlatica (*Martes martes*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Prostorski okvir obravnave obeh kun je celotno LUO.

Kuna belica (*Martes foina*)

Je prisotna v vseh loviščih LUO. Belica je številčnejša v kmetijskem in urbanem okolju, predvsem v bližini gospodarskih poslopij, osamelih hiš in zaselkov, kjer zadovoljuje večino bivalnih in prehranskih potreb.

Kuna zlatica (*Martes martes*)

Je divjad sklenjenih gozdov sredogorja, zato je v LUO razmeroma redka vrsta divjadi.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Odvzem kun je bil v **preteklih dveh letih** 192 živali (175 belic in 17 zlati), kar pomeni 74 % realizacijo (73 % pri belici in 85 % pri zlati). Evidentiranih je bilo 46 izgub (24 %), večina (87%) zaradi povoza.

V zadnjem **šestletnem obdobju** znaša realizacija 634 živali, kar je glede na načrt 76 %. Izgube v tem obdobju predstavljajo 22 % odvzema. Nižja realizacija načrtov je predvsem posledica manjšega zanimanja za lov na ti vrsti, kar pa sicer ni zaskrbljujoče, saj vrsti ne povzročata konkretnije škode na človekovem premoženju, prav tako ni zaznati negativnega medvrstnega odnosa z drugimi živalskimi vrstami.

Presoja uspešnosti upravljanja

Menimo, da je upravljanje z kunami ustrezno in uspešno. Ohranja se številčnost obeh vrst kun, brez večjih nihanj.

Ocena stanja populacije

Populacija kun je stabilna, spolna struktura naravna, saj z odstrelom ne vplivamo na njo, številčnost med leti je odvisna od prehranskih razmer ter ostalih pogojev v okolju. Številčnost populacije zlatice je usklajena z okoljem, številčnejša belica se prilagaja tudi na urbano okolje in ocenjujemo, da se je naraščanje številčnosti te vrste v zadnjem obdobju umirilo.

Bolezni znaki pri kunah niso opazni. Vpliv vrst na okolje je moteč pri škodah na domači perjadi, občasno

pa tudi škode na stanovanjskih in gospodarskih objektih, ki lahko dosežejo zelo visoke odškodninske zneske.

Prilagojeni cilj

Osnovni cilj upravljanja s kunama je ohranitev populacij v okolju prilagojeni številčnosti, ki zagotavlja biološko ravnovesje v naravi. Številčnost obeh kun naj ostane na takšni višini, da ne bosta ogrožala drugih prosto živečih živalskih vrst in bosta še naprej zagotavljala lov.

Kuna zlatica je uvrščena na Prilogo V Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (t.i. »habitatna direktiva«), kar pomeni, da je na nivoju EU zavarovana živalska vrsta.

Ukrepi in usmeritve

V letih 2023 in 2024 načrtujemo odvzem **240** kun belic in **26** kun zlatic.

Dopustno odstopanje v realizaciji od načrta po loviščih in za LUO je odstopanje po višini navzdol **do – 50 %**, odstopanje navzgor je v višini **do + 100 %** načrtovanega številčnega odvzema.

Za lovišča, ki imajo načrt odvzema do vključno 10 živali, se kot dopustno odstopanje navzdol od načrta šteje realizacija -5 živali.

Priporoča se intenziven lov kune belice v loviščih z malo poljsko divjadjo in ustrezna stimulacija lovcev za lov na to vrsto.

Poleg rednega spremljanja številčne prisotnosti in opazovanja naj upravljavci lovišč spremljajo tudi zdravstveno stanje populacije in po možnosti ugotavljajo tudi vzroke pogina.

Izgube naj se evidentirajo in vnašajo v realizacijo odvzema. Kot pomemben bioindikator se upoštevajo le izgube v prometu.

Preglednica 4.9: Analiza odvzema kun

Odstrel in izgube								
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	
Kuna zlatica - skupaj odstrel in izgube	19	4	10	11	6	11	61	
načrt - skupaj	19	26	22	20	10	10	107	
Odstrel in izgube / načrt	100,0	15,4	45,5	55,0	60,0	110,0	57,0	
Kuna belica - skupaj odstrel in izgube	103	90	97	108	91	84	573	
načrt - skupaj	125	126	122	121	120	120	734	
Odstrel in izgube / načrt	82,4	71,4	79,5	89,3	75,8	70,0	78,1	
Izgube in odvzem								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube	25	16	18	26	25	15	125	91,2
Naravne izgube	0	3	1	2	3	3	12	8,8
Skupaj izgube	25	19	19	28	28	18	137	100,0
% izgub	20,5	20,2	17,8	23,5	28,9	18,9	21,6	
Čisti odstrel	97	75	88	91	69	77	497	
Vzroki izgub								
Vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
1 neznan		2	1	2	1	1	7	5,1
4 cesta	25	16	18	26	25	15	125	91,2
7 psi		0					0	0,0
10 poškodba		1			2	2	5	3,6

4.10 Navadni polh (*Glis glis*)

V lovsko upravljavskem območju je navadni polh redno prisoten v gozdnatih predelih območja. Do sedaj ni bilo izkazanega interesa za lov na to vrsto divjadi.

V primeru interesa po lovu na to vrsto se dovoljuje zmeren odvzem, ki pa mora biti skladen z veljavno zakonodajo.

V ZDLov je člen, ki opredeljuje način lova na polha. Za lov na polha je potrebna polharska dovolilnica, ki jo izda upravljavec lovišča, tudi za svoje člane.

Imetnik polharske dovolilnice jo je dolžan vrniti upravljavcu lovišča do 31.12. S tem se želi uvesti koordiniran in načrten lov na polha ter zagotovitev evidenc o odvzemu.

4.11 Pižmovka (*Ondatra zibethia*)

Prostorski okvir obravnave

Prostorski okvir obravnave pižmovke je celotno LUO.

Pižmovka je prostorsko vezana na reko Dravo, Dravinjo in Pesnico ter njihove pritoke in večje stoječe vode.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Odstrel, ki pri pižmovki predstavlja ves odvzem, je zanemarljiv. Temeljni problem ki se pojavlja pri izdelavi analize upravljanja s pižmovko je povezan s skromno realizacijo načrtovanega odvzema.

Skupna realizacija v zadnjem šestletnem obdobju je 19%. V zadnjih treh letih ni bilo odvzete niti ene pižmovke.

Presoja uspešnosti upravljanja

Menimo, da je upravljanje s pižmovko ustrezno in uspešno, saj ne beležimo negativnih vplivov v obliki škod. Cilj upravljanja - številčnost brez problemov v kmetijstvu, vodnem gospodarstvu in ribogojništvu – je dosežen v celoti.

Ocena stanja populacije

Pižmovka je vedno redkejša vrsta divjadi v rekah in ostalih tekočih vodotokih, ter stoječih vodah LUO. V Sloveniji je bila naseljena v prvi tretjini prejšnjega stoletja in se je dobro prilagodila na sladkovodne biotope. Njena reproduktivna moč je relativno visoka, temu primeren pa tudi možen vpliv v okolju.

Poseganje v populacijo z lovom nanjo nima znatnega vpliva.

Prilagojeni cilj

Cilj upravljanja s populacijo pižmovke je preprečiti njeno širjenje v prostoru in njeno številčnost zadržati na najnižjem možnem nivoju.

Ukrepi in usmeritve

Skladno z realizacijo načrtov pižmovke v zadnjem srednjeročnem obdobju in stanju v populaciji načrtujemo za leti 2023 in 2024 neomejen odvzem.

Prostorskega in številčnega odvzema pižmovke se ne omejuje. Lov je dovoljen vsem upravljavcem lovišč v LUO.

Izgube naj se evidentirajo in vnašajo v realizacijo odvzema.

Preglednica 4.10: Analiza odvzema pižmovk

Odstrel in izgube							
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	skupaj
Skupaj odstrel in izgube	7	1	2	0	0	0	10
Načrt - skupaj	16	13	14	10	neomejen	neomejen	53
Odstrel in izgube / načrt	43,8	7,7	14,3	0,0	#VREDN!	#VREDN!	18,9

4.12 Poljski zajec (*Lepus europaeus*)

Prostorski okvir obravnave

Prostorski okvir obravnave poljskega zajca je celotno LUO.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Realizacija odvzema za **šestletno obdobje** znaša 554 živali oziroma 49 % in se je gibala med 25 % in 67 %. Delež izgub v zadnjih šestih letih niha med 13% in 64%, v povprečju je delež izgub 25 %. Med izgubami prevladuje promet, ki zavzema 94 % delež. Delež evidentiranih naravnih izgub je zanemarljiv, kar pa po našem mnenju ne odraža dejanskega odvzema. Predvidevamo, da je vpliv lisice, kun, ptic ujed in vranov bistveno večji in predstavlja poleg argo kemičnih posegov, enega od pomembnih omejitvenih dejavnikov razvoja populacije poljskega zajca.

Realizacija odvzema v **preteklih dveh letih** znaša 44 % in je pod nivojem šestletnega povprečja. To je treba pripisati dejstvu, da upravljavci lovišč v letu 2020 zaradi Covid-19 omejitev niso mogli izvajati skupinskih lovov oziroma so bili le ti močno spremenjeni in okrnjeni. Delež izgub je bil v preteklih dveh letih 31 %.

Presoja uspešnosti upravljanja

Cilj upravljanja - dvig številčnost – ni dosežen. Menimo, da je upravljanje sicer ustrezno, ampak zaradi vseh ostalih dejavnikov v življenjskem okolju poljskega zajca, neuspešno.

Ocena stanja populacije

S poljskim zajcem upravljajo vsa lovišča LUO, njegova številčnost je pogojena z mnogimi omejitvenimi dejavniki okolja, tako naravnimi, kot tistimi, ki jih povzroča človek. Na osnovi odvzema sklepamo, da je poljski zajec najbolj pogost v zgornjem delu Dravskega polja in ob zgornjem delu reke Pesnice. Populacija je najštevilčnejša prav v tem ravninskem predelu z intenzivnim kmetijstvom, kjer so tudi pogoji reprodukcije in preživetja najbolj ugodni.

Populacija poljskega zajca v LUO je dokaj stabilna in usklajena z naravnimi pogoji. Temeljni omejitveni dejavniki dviga števila zajcev je vpliv lisic, kun, ujed in vranov. Nenadne vremenske spremembe v času poganja samic, predvsem menjava sušnega in izrazito mokrega vremena, izjemno vpliva na preživetje mladičev. To je še posebej izrazito v poznih zimskih in zgodnjih spomladanskih mesecih. Sodobne kmetijske metode kot so veliko površinsko, intenzivno kmetovanje z uporabo kemičnih zaščitnih sredstev, spravilo celotne biomase iz njiv v jeseni in posledično uničevanje habitatov poljskega zajca so dejavniki, ki izrazito izpostavljajo vrsto v prostoru. Brez naravnega kritja so, sicer precej redki osebk, potencialno močno ogroženi od malih zveri, ujed in vranov. Vedno gostejši promet motornih vozil, urbanizacija ter skokovit razvoj infrastrukture, močno ogrožajo življenjski prostor vsem vrstam male divjadi. Gre torej za krčenje potencialnega življenjskega okolja, hkrati pa visoka gostota cestnega omrežja povzroča izredno velike nenaravne izgube. Populacijo poljskega zajca ogrožajo tudi številne bolezni, ki pa jih zadnja leta, zaradi razmeroma nizke številčnosti redkeje beležimo.

Prilagojeni cilj

Cilj upravljanja je dvig številčnosti.

Ukrepi in usmeritve:

- v letih 2023 in 2024 načrtujemo odvzem **344** živali poljskega zajca,
- načrtovane višine odvzema ni potrebno dosežati, navzgor pa je realizacija omejena do največ + 30 % preseganja,
- na isti površini lovišča se lov vrši praviloma samo enkrat letno ali pa se v smislu kolobarjenja lov lahko izvaja na isti površini tudi večkrat, vendar največ do 1/3 lovne površine lovišča, kjer se izvaja lov na poljskega zajca, na preostanku površine pa se lov konkretno leto ne izvaja. Površine namenjene izvajanju lova in t.i. »mirnih con« brez lova se letno menjajo. Upravljavec lovišča takšne površine opredeli v letnem načrtu lovišča.
- lov zajcev v bližini intenzivnih nasadov ima prednost pred lovom v ostalem delu lovišča. Na teh površinah se lov lahko ponavlja.

Upravljavci lovišč naj načrtujejo in izvajajo ukrepe, ki bodo pripomogli k izboljšanju življenjskih razmer za

poljskega zajca in tudi drugim vrstam male divjadi (osnovanje in vzdrževanje remiz, protiveternih pasov, grmišč in gozdnega roba, krmnih njiv, izvajanje zimskega krmljenja, intenziven lov tistih plenilskih vrst, katere je dovoljeno loviti...).

Preglednica 4.11: Analiza odvzema poljskih zajcev.

Odstrel in izgube								
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	
Skupaj odstrel in izgube	135	108	107	47	74	83	554	
Načrt - skupaj	200	200	195	184	180	180	1139	
Odstrel in izgube / načrt	67,5	54,0	54,9	25,5	41,1	46,1	48,6	
Izgube in odzmem								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube	19	15	23	27	22	24	130	95,6
Naravne izgube	0	0	0	3	1	2	6	4,4
Skupaj izgube	19	15	23	30	23	26	136	100,0
% izgub	14,1	13,9	21,5	63,8	31,1	31,3	24,5	
Odstrel	116	93	84	17	51	57	418	
Vzroki izgub								
vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
1 neznan				2	1	1	4	2,9
4 cesta	19	14	23	27	22	23	128	94,1
5 železnica		1		1		1	3	2,2
6 zveri		1		1		1	3	2,2

4.13 Fazan (*Phasianus colchicus*)

Prostorski okvir obravnave

Prostorski okvir obravnave fazana je celotno LUO.

Največja številčnost fazana je v loviščih v upravljanju lovskih družin na Dravskem polju in v zahodnem delu Slovenskih goric. Temu je glavni vzrok raba prostora, ki mu daje pečat kmetijstvo. Na teh področjih so tudi najprimernejši habitatni pogoji za načrtno upravljanje s fazanom.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Upravljanje s fazanom v LUO je močno odvisno od dodajanja te vrste divjadi v zanj primerne habitate. Številčnost vrste je prav zaradi vlaganja fazanov iz umetne vzreje težko sledljiva.

V **šestletnem obdobju** je bila skupna realizacija načrta odvzema 61 %. Skupni delež evidentiranih izgub je zanemarljiv in znaša 1 %.

V **preteklih dveh letih** je bila realizacija odvzema nekoliko nad povprečjem in je znašala 68 % , predvsem zaradi ukinitve omejevanja izvajanja lova (Covid-19). Od načrtovanih 1.400 živali se jih je odvzelo 945 živali. Evidentirane izgube so zanemarljive.

Kot že omenjeno, je odstrel odvisen pretežno od umetne vzreje oziroma vlaganj vzrejenih živali v okolje. V preteklih dveh letih je bilo od načrtovanih 2.640 vloženi 2.780 fazanov, kar je nad načrtovanim , še zmeraj pa bistveno manj kot leta prej.

Žal je precej napora vloženega v izboljšanje stanja naravnega fazana posredno – nezavedno, namenjenega zagotavljanju prehranske osnove za naravne plenilce (lisica, ujede), katerih številčnost se posledično dviguje, njihov vpliv na ostale vrste pa krepi.

Presoja uspešnosti upravljanja

Cilj upravljanja - izboljšanje življenjskega okolja in dvig številčnosti – ni dosežen. Menimo, da je upravljanje sicer ustrezno, ampak zaradi vseh ostalih dejavnikov v življenjskem okolju vrste, neuspešno. Upravljalci lovišč se trudijo z izvedbami načrtovanih biomeliorativnih del, ki pomenijo izboljševanje bivalnih in prehranskih razmer za vrsto, vendar je vpliv agro tehničnih del veliko večji in učinkuje bolj negativno na vrsto.

Ocena stanja populacije

Številčnost naravnega fazana je po naših ocenah še vedno nizka. Ocenjujemo tudi, da vlaganja fazanov iz umetne vzreje ne izboljšujejo stanja v populaciji naravnega fazana kot bi si želeli, sicer bi se na podlagi velikega števila vloženi fazanov populacija številčno krepila.

Prisotnost vrste je tako močno odvisna od vlaganj v naravno okolje, glavni omejitveni dejavnik dviga številčnosti je lisica in ostale vrste malih zveri, ki jim z »dodatno« prehransko ponudbo še povečujemo vpliv, ne samo na številčnost fazana, pač pa tudi na ostalo malo divjad in ostale prostoživeče vrste.

Fazana so zadnja desetletja močno prizadeli številni intenzivni agrotehnični ukrepi, ki povzročajo krčenje remiznih površin, te pa pomenijo enega temeljnih dejavnikov ohranitve vrste. Z uporabo fitofarmaceutskih sredstev in s krčenjem omejkov, so ukrepi za ohranitev te vrste ptice neuspešni.

Trenutno stanje v okolju, primernem za to divjad je neugodno. Upamo, da bodo ekstenzivne, okolju prijaznejše metode kmetovanja, v prihodnosti nudile ugodnejše pogoje za ohranitev populacije.

Prilagojeni cilj

Cilj, ki ga zasledujemo pri fazanu je ohranitev vrste in postopno povečanje številčnosti. Zastavljeni cilj je treba prvenstveno dosegati z izboljševanjem življenjskega okolja preko načrtovanih del (vzdrževanje grmišč, vzdrževanje remiz za malo divjad, sadnja in vzdrževanje plodonosnega drevja in grmovja,...).

Ukrepi in usmeritve

Za leti 2023 in 2024 načrtujemo **odvzem 1.500 fazanov.**

V loviščih, ki ne vlagajo fazana, načrtovane višine odvzema ni potrebno dosežati, preseganje je dovoljeno do 30 %.

V loviščih, ki dodajajo fazana, je dovoljen maksimalen odvzem v višini 50 % od vložka. Tudi tu načrtovane višine odvzema ni potrebno dosežati, preseganje pa ni dovoljeno.

Lovišča, ki imajo primerne pogoje in prostorske možnosti naj urejajo, vzdržujejo in širijo obseg remiznih površin ter izvajajo minimalna vlaganja. Hkrati s tem je nujno potrebno uravnati številčnost tistih plenilcev, katere je dovoljeno loviti.

Doseljevanje, dodajanje fazana se lahko izvaja le v tistih predelih znotraj lovišča, kjer naravnega fazana ni.

Dodajanje fazana v lovišče neposredno pred lovom je prepovedano.

Določiti je potrebno lokacijo izpusta in način varovanja.

Dodajanje fazana se po predlogu upravljavcev lovišč načrtuje okvirno z letnim lovsko upravljavskim načrtom in mora upoštevati določila veljavne zakonodaje (Zakon o ohranjanju narave Ur.l.RS 56/99 (UPB 96/04); Zakon o zaščiti živali ur.l.RS 98/99 (UPB 20/04)).

Na isti površini lovišča se lov naravnega fazana praviloma vrši samo enkrat letno ali pa se v smislu kolobarjenja lov lahko izvaja na isti površini tudi večkrat, vendar največ do 1/3 lovne površine lovišča, kjer se izvaja lov na naravnega fazana, na preostanku površine pa se lov konkretno leto ne izvaja. Površine namenjene izvajanju lova in t.i. »mirnih con« brez lova se letno menjajo. Upravlavec lovišča takšne površine opredeli v letnem načrtu lovišča. V primeru dodajanja fazana se lov na istih površinah lahko ponavlja.

Urnavanje številčnosti populacij malih zveri in vrst iz družine vranov, katere je dovoljeno loviti, je poglobljen ukrep za zagotovitev postavljenega cilja. Med pomembne ukrepe za ohranjanje habitatov je potrebno omeniti prepoved sežiganja nekošenih travnih površin, trstičij in krčenje grmovne podrasti z ognjem v spomladanskem času. Načrtuje naj se tudi snovanje krmnih njiv za fazana in druge vrste male divjadi, ki povečujejo ponudbo hrane v zimskem času, nudijo ustrezno kritje pozimi in v času valjenja oz. vzgoje mladičev.

Lovišča, ki načrtno upravljajo s fazanom, naj izvajajo zimsko krmljenje na krmiščih, ki jih locirajo sredi primernih remiznih površin. Z zimskim krmljenjem je potrebno pričeti pravočasno, torej že v jesenskem času. Krmišča je potrebno izdelati na način, ki preprečuje, da bi srnjad zaužila večino položene hrane.

Preglednica 4.12: Analiza odvzema fazanov

Odstrel in izgube								
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	
Skupaj odstrel in izgube	430	444	474	200	394	551	2493	
Načrt - skupaj	695	656	627	686	700	700	4064	
Odstrel in izgube / načrt	61,9	67,7	75,6	29,2	56,3	78,7	61,3	
Izgube in odvzem								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube	0	3	3	5	8	4	23	88,5
Naravne izgube	1	0	0	0	0	2	3	11,5
Skupaj izgube	1	3	3	5	8	6	26	100,0
% izgub	0,2	0,7	0,6	2,5	2,0	1,1	1,0	
Odstrel	429	441	471	195	386	545	2467	
Vzroki izgub								
vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
4 cesta		3	3	5	8	4	23	88,5
6 zveri in ujede	1					2	3	11,5

4.14 Poljska jerebica (*Perdix perdix*)

Prostorski okvir obravnave

Prostorski okvir obravnave poljske jerebice je celotno LUO.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih pet let s poudarkom na zadnjem letu

Največje zanimanje za upravljanje za to vrsto kažejo upravljavci lovišč na Dravskem polju (Polskava, Pobrežje, Rače, Starše). V preteklem dvoletnem obdobju je ena upravljavka lovišča načrtovala vlaganje v višini 80 živali, vložili jih niso, ker ni bilo vzreje.

V obdobju zadnjih šest let je bil evidentiran le 1 primer odstrela.

Presoja uspešnosti upravljanja

Cilj upravljanja - dvig številčnost – ni dosežen. Menimo, da je upravljanje sicer ustrezno, ampak zaradi vseh ostalih dejavnikov v življenjskem okolju vrste, neuspešno. Upravljavci lovišč se trudijo z izvedbami načrtovanih biomeliorativnih del, ki pomenijo izboljševanje bivalnih in prehranskih razmer za vrsto, vendar je vpliv agro tehničnih del in plenilcev veliko večji in učinkuje zelo negativno na vrsto.

Ocena stanja populacije

Poljska jerebica je v LUO redka vrsta divjadi. Pojavlja se v redkih in posameznih kitah v izrazito ravninskem delu LUO, na Dravskem polju in v Pesniški dolini.

Uredba o določitvi divjadi in lovnih dob (Uradni list RS, št. 101/2004 in 81/14) določa, da je divjad le gojena poljska jerebica (*Perdix L.*).

Prilagojeni cilj

Cilj upravljanja s poljsko jerebico je **ohranitev vrste** v primernem okolju LUO.

Ukrepi in usmeritve

Za leti 2023 in 2024 se ne načrtuje odvzema.

Ob morebitnem uspešnem vlaganju vrste v naravo, se upravljavcu lovišča, ki bo vlaganje izvedel, dovoljuje minimalni odzem v višini največ 25% od vložka.

Lov poljske jerebice je z ZDLov-1 omejen samo na predhodno doseljeno divjad. Doseljevanje poljske jerebice se lahko izvaja le tam, kjer naravne jerebice ni.

Pomemben je odzem lovnih vrst naravnih plenilcev, predvsem malih zveri in sive vrane.

Varovanje potencialnih eko celic vrste, ohranjanje življenjskih pogojev, ter omejevanje oz. kontrola uporabe kemičnih sredstev, kolikor je to mogoče.

Preglednica 4.13: Analiza odvzema poljske jerebice.

Odstrel in izgube							
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	skupaj
Skupaj odstrel in izgube	0	1	0	0	0	0	1
Načrt - skupaj	10	10	10	10	0	0	40
Odstrel in izgube / načrt	0,0	10,0	0,0	0,0	#DEL/0!	#DEL/0!	2,5

4.15 Raca mlakarica (*Anas platyrhynchos*)

Prostorski okvir obravnave

Prostorski okvir obravnave rase mlakarice je celotno LUO.

Številčnost rase mlakarice, oziroma posledično višina odvzema je odvisna od večjih vodnih površin. Največja številčnost je v loviščih v upravljanju lovskih družin, ki ležijo neposredno ob rekah Dravi in Pesnici, ter ob večjih stoječih vodah (perniška in požeška akumulacija).

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

V preteklem šestletnem obdobju je bil skupni načrt realiziran v višini 68 %.

Realizacija načrtovanega odvzema za zadnji dve leti je bila 61 %, od načrtovanih 600 živali je bilo odvzetih 366 živali. Evidentiranih izgub je bilo malo – 5 živali.

Presoja uspešnosti upravljanja

Cilj upravljanja - ohranitev obstoječe številčnosti – je dosežen. Upravljanje je uspešno.

Ocena stanja populacije

Številčnost rase mlakarice v LUO je stabilna, kar je posledica dobre prilagojenosti vrste na njeno življenjsko okolje. Glede na stanje v populaciji ocenjujemo, da je zdravstveno stanje rase mlakarice odlično. Medvrstni vpliv je delno zaznaven z ostalimi (zavarovanimi) obvodnimi pticami.

Prilagojeni cilj

Cilj upravljanja z raco mlakarico je ohranitev obstoječe številčnosti.

Ukrepi in usmeritve

Načrt odvzema v letih 2023 in 2024 je **600** rac mlakaric.

Načrtovan odvzem rase mlakarice je dovoljeno preseirati za 30%, višine načrta odvzema pa ni potrebno doseirati.

Dodajanje rac na naravne vodotoke ni dovoljeno.

Lov na raco mlakarico na posebnih varstvenih območjih (območja Natura 2000) in območjih naravnih vrednot mora biti skladen z naravovarstvenimi usmeritvami, ki veljajo za to območje in so priloga Območnega lovsko upravljavskega načrta za LUO za obdobje 2011 - 2020. To konkretno pomeni:

Naravna vrednota	Usmeritev - omejitev
Perniško jezero	Omeji se lov na mlakarico in ostale lovne vrste ptic med 01.09. - 01.12.
Komarnik	Omeji se lov na mlakarico in ostale lovne vrste ptic med 01.09. - 01.12.
Medvedce	Omeji se lov na mlakarico in ostale lovne vrste ptic med 01.09. - 01.12. Omejitev lova – buffer 250 m okrog območja naravne vrednote za lov na mlakarico med 01.09. - 01.12.

Konkretno omejitev lova pomeni naj se lov na mlakarico in ostale lovne vrste ptic na navedenih območjih z naravovarstvenim statusom v navedenih datumskih okvirih ne izvaja.

Na lokacijah zavarovanih območij:

- Krajinski park Rački ribniki-Požeg (ID 657)
- Rački ribniki (Naravni spomenik) (ID 674)
- Rače-Turnovi ribniki (Naravni spomenik) (ID 672)
- Požeg-vodna akumulacija (Naravni spomenik) (ID670)

velja celoletna prepoved lova, preganjanja in uničevanja prostoživečih vrst ptic.

Zaradi varstva rac in ostalih vodnih ptic pred vznemirjenjem se lov na raco mlakarico omeji na največ dva dni na teden, ki jih enotno (isti dnevi) določijo upravljavci lovišč skupaj z OZUL.

Priporočljivo je sodelovanje med lovišči in upravljavci vodnih površin pri usklajevanju posegov v prostor. Potrebno je skrbeti za ohranitev ustreznih biotopov za vodno in obvodno perjad: zamočvirjenih površin-mokrišč in obraslih obrežij rek in jezer.

Čiščenje obrežij potokov, rek in jezer, se ne sme izvajati v času gnezdenja v mesecu marcu in aprilu.

Preglednica 4.14: Analiza odvzema rase mlakarice

Odstrel in izgube								
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	
Skupaj odstrel in izgube	262	279	307	205	169	197	1419	
Načrt - skupaj	400	389	350	360	300	300	2099	
Odstrel in izgube / načrt	65,5	71,7	87,7	56,9	56,3	65,7	67,6	
Izgube in odvzem								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube	3	1	3	4	2	3	16	100,0
Naravne izgube	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Skupaj izgube	3	1	3	4	2	3	16	100,0
% izgub	1,1	0,4	1,0	2,0	1,2	1,5	1,1	
Odstrel	259	278	304	201	167	194	1403	
Vzroki izgub								
Vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
1 neznan			1				1	6,3
4 cesta	3	1	2	4	2	3	15	93,8

4.16 Sraka (*Pica pica*), šoja (*Garrulus glandarius*) in siva vrana (*Corvus cornix*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Prostorski okvir obravnave srake, šoje in sive vrane je celotno LUO.

Prisotnost in s tem povezano upravljanje z lovnimi pticami je opredeljeno v vseh loviščih LUO, intenzivnejši je pristop v kmetijsko urbani krajini.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Realizacija načrtovanih ukrepov v populacije lovnih vrst ptic iz družine vranov v LUO je zadovoljiva, še posebej je potrebno izpostaviti odvzem sive vrane. V zadnjih šestih letih je bilo iz narave odvzetih 8.896 sivih vran. Realizacija je bila 100%. Odvzem je konstanten, brez večjih nihanj, rahel padec v zadnjih dveh letih ni očitno in problematičen. Realizacija v zadnjih dveh letih je 2.876 sivih vran od skupno načrtovanih 3.000, kar pomeni 96% realizacijo načrta. .

Upravljanje s populacijo sivo vrane je problematično, saj njena številčnost še vedno narašča, s tem pa je vpliv vrste v okolju dostikrat negativno izražen. Pogosto beležimo škode na nepremičninah, kmetijskih kulturah in objektih, populacijah živalskih vrst in celo na človeku. Rast populacije je nedvomno pogojena z biologijo vrste in porušenim razmerjem v odnosu do prehranskih virov. Ponudba organskih odpadkov v okolju je precej odvisna od človekovega vpliva in se izraža na rasti populacije sive vrane.

V preteklih letih se je obravnavalo kar nekaj primerov škod po sivi vrani na nelovnih površinah (silosi krme, bale, stanovanjski objekti, intenzivni sadovnjaki, nasadi orehov,...), kakor tudi na lovnih površinah.

V veliko pomoč upravljavcem lovišč v preteklih letih je bila s strani MKGP izdana odločba za izredni poseg v populacijo s podaljšanjem lovne dobe do konca meseca maja. To je zagotovo imelo pozitivne rezultate pri omejevanju nastankov škod na posevkih žit in koruze. Možnosti izrednega posega so se upravljavci poslužili in v mesecih marec, april in maj, ter v tem obdobju realizirali kar tretjino odvzema.

Odvzem ptic iz družine vranov v letih 2021 in 2022:

- sraka: 24 živali (60 % realizacija)
- šoja: 47 živali (59 % realizacija)
- siva vrana: 2.876 živali (96 % realizacija)

Presoja uspešnosti upravljanja

Pri sraki in šoji je cilj upravljanja - ohranitev obstoječe številčnosti – dosežen. Medtem ko pri sivi rani – zmanjšanje številčnosti – cilj ni dosežen. Kljub temu smo mnenja, da je upravljanje uspešno, predvsem v luči zmanjševanja vpliva sive vrane na škodne dogodke.

Ocena stanja populacije

Vse navedene vrste ptic so v LUO številčno dobro zastopane, še posebej siva vrana. Prisotnost posamezne vrste je odvisna predvsem od prehranskih virov, zato je gostota precej višja v nižinskih predelih lovišč, v urbanih okoljih v okolici komunalnih odlagališč. Medtem ko je številčnost šoje in srake dokaj dobro usklajena z okoljem, pa je stanje v populaciji sive vrane še vedno zaskrbljujoče. Njen vpliv v življenjskem okolju se kljub visokim odvzemom v zadnjih letih ne umirja. Še vedno je ogromno organskih odpadkov. Sive vrane praktično vsako leto povzročijo kar nekaj škode na najrazličnejših posevkih, kakor tudi na ostalem imetju.

Ocenjujemo, da je imel ukrep podaljšanja lovne dobe pozitiven učinek in je pripomogel k zmanjšanju škod po sivih vranah v pomladanskem obdobju setve in kalitve koruze in drugih poljščin, kakor tudi na zmanjšanje drugih škod povezanih s sivimi vranami, medtem ko na samo številčnost vrste verjetno ni vplival bistveno.

Ekološki pomen šoje je izjemno pomemben, saj s svojim načinom prehranjevanja raznaša semena gozdnega drevja in s tem bogati naravno pestrost različnih ekosistemov. Zdravstveno stanje populacij navedenih ptic je zadovoljivo. Močno je izražena med vrstna konkurenca med sivo vrano in ostalimi vrstami v okolju. Predvsem je potrebno izpostaviti njen vpliv na ptice pevke, poljsko divjad in različne zavarovane ter ogrožene živalske vrste.

Prilagojeni cilj

Cilj je zmanjšanje številčnosti sive vrane, ohranitev številčnosti srake in šoje.

Ukrepi in usmeritve

V letih 2023 in 2024 načrtujemo odvzem: 54 srak, 90 šoj, 3.020 sivih vran.

Dopustna odstopanja v realizaciji od načrta po loviščih in za LUO za sivo vrano je po višini navzdol do – 30 %, odstopanje navzgor je v višini do + 100 % načrtovanega številčnega odvzema.

Izvajanje načrta odstrela sive vrane je opredeljen kot ukrep varstva divjadi.

Načrta odvzema srake in šoje ni potrebno dosegati, preseganje pa ni dovoljeno, razen v primerih, ko bi vrsti povzročali občutno škodo na človekovem premoženju.

Upravljavce lovišč opozarjamo, da je prenizka realizacija načrtovanega odvzema sivih vran lahko razlog za njihovo krivdno in s tem odškodninsko odgovornost.

V primeru potrebe regulacije številčnosti in predvsem odvrčanja sivih vran na spomladanskih posevkih poljščin, naj OZUL v imenu skupine upravljavcev lovišč, ki se s tovrstnimi težavami srečujejo, vložijo enotno vlogo za izredni odstrel osebkov izven lovne dobe.

Upravljavci lovišč so dolžni obravnavati škode od vseh vrst divjadi, saj so odgovorni za ocenitev in povrnitev škode, tudi tiste, ki jo povzročajo lovne vrste ptic.

Upravljavci lovišč so se dolžni držati vseh izdanih odločb s strani pristojnih organov, katere se nanašajo na dodatne ukrepe pri upravljanju s sivo vrano.

Pri upravljanju s sivo vrano se tudi smiselno upoštevajo določila »**Akcijskega načrta za reševanje problemov, povezanih s sivo vrano v Sloveniji**«.

Eden izmed priporočljivih in dovoljenih ukrepov za zmanjšanje možnosti nastanka škod od sivih vran je t.i.

odvračalni odstrel. Zmanjšanje škod se sicer doseže z aktivnim lovom enega ali nekaj osebkov, bistveno pa k temu doprinese tudi stalna fizična prisotnost upravljavcev lovišč na področjih z večjimi škodami.

Ciljno zasnovan odvračalni odstrel bi ob minimalnih izgubah osebkov, zelo učinkovito odvrčal sivo vrano s škodnih področij. Da bo odvračalni odstrel maksimalno učinkovit, ga je potrebno izvajati na ciljno usmerjen način, in sicer:

- izvajalec odvračalnega odstrela naj se nahaja na škodni površini oziroma v njeni neposredni bližini,
- izvajalec naj strelja z mesta, ki je dobro vidno (sive vrane bodo na ta način hitro razvile znanje, da se je določenih površin treba izogibati).

Odvračalni odstrel naj se izvaja v času lovne dobe na lovni površini. Kljub določilom Akcijskega načrta za reševanje problemov, višine odvračalnega odstrela sivih vran z letnim načrtom LUO za posamezna lovišča posebej ne določamo, temveč je število odzema za namene odvračalnega odstrela, vključeno v osnovni načrt odzema. V primeru realizacije osnovno načrtovanega odzema sivih vran za posamezno lovišče do 2 - kratne višine osnovnega načrta, upravljavec lovišča lahko zaprosi za dovoljenje za izredni poseg.

Izvajanje odvračalnega odstrela izven lovne dobe na lovni površini po določenih veljavne zakonodaje ni dovoljeno, lahko pa se dovoli izredni poseg (42. člen ZDLov).

Izvajanje odvračalnega odstrela v času lovne dobe in izven lovne dobe na nelovni površini ni dovoljeno posegati. V primeru pojavljanja večjih težav s sivimi vranami se na podlagi ZDLov lahko izda odločba za izredni poseg v populacijo sive vrane, bodisi v lovni dobi, bodisi izven nje.

V primeru povzročanja škod od sive vrane na majhnem področju (tudi nelovne površine) se o tem ustno ali pisno obvesti IRSKGLR. Pristojni lovski inšpektor opravi ogled in v primeru upravičenega posega na način, da se odstrani posamezne osebke sivih vran, lahko odredi le to.

Za preprečitev nastanka škod na silažnih balah je le te potrebno prekriti s ponjavo.

Preglednica 4.15: Analiza odzema srak, šoj, sivih vran

Odstrel in izgube								
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	
Sraka - odstrel in izgube	21	13	20	12	11	13	90	
Načrt - skupaj	24	34	35	35	20	20	168	
Odstrel in izgube / načrt	87,5	38,2	57,1	34,3	55,0	65,0	53,6	
Šoja - odstrel in izgube	44	39	64	23	23	24	217	
Načrt - skupaj	32	48	54	60	40	40	274	
Odstrel in izgube / načrt	137,5	81,3	118,5	38,3	57,5	60,0	79,2	
Siva vrana - odstrel in izgube	1.579	1.378	1.534	1.529	1.447	1.429	8.896	
Načrt - skupaj	1.460	1.500	1.440	1.490	1.500	1.500	8.890	
Odstrel in izgube / načrt	108,2	91,9	106,5	102,6	96,5	95,3	100,1	
Izgube in odvzem								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube			1	2			3	100,0
Naravne izgube							0	0,0
Skupaj izgube	0	0	1	2	0	0	3	100,0
% izgub	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	
Čisti odstrel	1.644	1.430	1.617	1.562	1.481	1.466	9.200	
Vzroki izgub								
Vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
1 neznan			1	2			3	100,0

4.17 Nutrija (*Myocastor coypus*)

Znakov prisotnosti vrste v LUO ni.

Prilagojeni cilj

Prisotnost nutrije v LUO ni zaželena.

Ukrepi in usmeritve

Ob morebitni prisotnosti, se dovoljuje neomejen lov na to vrsto divjadi.

4.18 Rakunasti pes (*Nyctereutes procyonoides*)

Je vrsta divjadi, ki smo jo z odvzem leta 2015 prvič zasledili v LUO. Na območju lovišča LD Duplek je bila meseca marca 2015 najdena povožena žival. Sicer ni drugih znakov prisotnosti vrste v LUO.

Prilagojeni cilj

Prisotnost rakunastega psa v LUO ni zaželena.

Ukrepi in usmeritve

Ob morebitni prisotnosti rakunastega psa v LUO, se dovoljuje neomejen lov na to vrsto divjadi.

4.19 Evrazijski šakal (*Canis aureus*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Prostorski okvir obravnave šakala je celotno območje LUO.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Šakal je bil leta 2014 z Uredbo o spremembah in dopolnitvah Uredbe o določitvi divjadi in lovnih dob (Ur. l. RS, št. 81/14) uvrščen med divjad. Leta 2019 pa je bil z Uredbo o spremembi in dopolnitvah Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Ur. l. RS, št. 62/19) umaknjen s seznama pri nas zavarovanih živalskih vrst. V letu 2020 smo letnimi lovsko upravljavskimi načrti prvič načrtovali odvzem te vrste.

V zadnjih šestih letih je bilo iz narave odvzetih 16 živali od tega 13 z odstrelom in 3 kot posledica povoza na cestah.

V zadnjih dveh letih je bilo odvzetih 11 živali, kar predstavlja 80% realizacijo načrta odvzema, ki je predvideval za odvzem 14 živali.

V letu 2017 je bilo po podatkih monitoringa (podatki iz aplikacije LZS), ki ga izvajajo upravljavci lovišč, zabeleženo na območju LUO 40 raznih primerov opažanja prisotnosti šakala. Od tega je bilo mrtvih živali oz. njihovih delov 3 primeri, neposredna opažanja živali 19 primerov, posredni viri 3, opažene sledi 3 primeri in 12 primerov spontanega oglašanja.

V letu 2018 odvzem ni bil zabeležen, je pa po poročanju upravljavcev lovišč bilo med izvajanjem skupnih lovov in sicer opaziti prisotnost vrste.

V letu 2019 ni uradnih podatkov o odvzemu vrste.

V letu 2020 je bilo iz narave odvzetih 5 živali. 4 samci in 1 samica. Realizacija je bila 50%.

V letu 2021 je bilo odvzetih 5 živali, 4 samice in 1 samec. Izgub ni bilo evidentiranih.

V letu 2022 je bilo odvzetih 6 živali, 3 samice in 3 samci. Ena žival je bila povožena.

Na osnovi realizacij zadnjih treh let ugotavljamo rahel trend rasti populacije, kar je še bolj očitno ob pregledu dinamike odvzema v sosednjem Ptujsko Ormoškem LUO in v Sloveniji.

Presoja uspešnosti upravljanja

Zaradi kratkotrajnega aktivnega upravljanja z vrsto presoje uspešnosti upravljanja vrste zaenkrat ne podajamo.

Ocenjujemo pa, da je bilo preteklo upravljanje le delno uspešno. Podatki monitoringa, ki temeljijo pretežno na odvzemu (prostorska razširjenost in trend številčnosti), kažejo, da še naprej zagotavljamo ugodno stanje populacije, kar je bil pretekli cilj. Obenem isti podatki kažejo, da še nismo uspeli ustaviti naraščanja številčnosti in prostorskega širjenja vrste v Sloveniji, kar pomeni, da drugega pomembnega upravljavskega cilja še nismo dosegli.

Ocena stanja populacije

Po ugotovitvah projekta CRP »Prostorska razporeditev, številčnost, ocena populacijskih trendov in potencialno širjenje areala vrste Zlati šakal (*Canis aureus* L.) v Sloveniji« (Potočnik in sod., 2018; dalje CRP) je na ravni Slovenije veljala ocena, da je populacija šakala v ugodnem stanju, vitalna in sposobna dolgoročnega obstoja ter prostorskega širjenja. V zadnjih letih je populacija kljub (previdnostno naravnemu) odvzemu še naprej številčno naraščala in se prostorsko širila, kar se odraža tudi v povečanem obsegu neželenih vplivov vrste v okolju – zlasti v vplivu na naraven plen (predvsem srnjad) in v škodah na rejnih/domačih živalih.

Prisotnost šakala v LUO je po navedbah upravljavcev lovišč in po podatkih uradnega monitoringa po metodologiji CRP (11/2016 – 2/2020), potrjena na območju 18 lovišč znotraj LUO (vseh lovišč je 23). Različni znaki prisotnosti so bili tako zabeleženi na območju lovišč: Cigonca - 5, Dobrava v Slovenskih goricah – 5, Duplek – 8, Jakob - 6, Kamnica – 3, Košaki-Malečnik - 3, Laporje - 30, Lenart v Slovenskih goricah - 1, Paloma-Sladki vrh - 4, Pernica - 2, Pobrežje – 10, Polskava - 16, Rače - 11, Starše - 4, Sveti Jurij-Jurovski dol - 6, Šentilj v Slovenskih goricah - 19 in Voličina - 6. Skupno je bilo tako v omenjenem obdobju evidentiranih 139 različnih vrst opažanj. Prevladujejo neposredna opažanja in spontano oglašanje.

Iz uradnih evidenc odstrela in izgub pri srnjadi v zadnjih petih letih je praktično nemogoče izluščiti morebitnega povzročitelja šakala. V omenjenem obdobju so na nivoju LUO evidentirani le tri primeri izgub, kjer je kot vzrok izgube navedena zver oziroma ujeda.

Obseg škod, ki jih je povzročil šakal na rejnih živalih na območju Slovensko goriškega LUO je relativno majhen. V letih 2017 in 2018 ni bilo prijavljenih primerov medtem, ko smo leta 2019 obravnavali tri primere škod po šakalih na drobnici. V letu 2020 smo obravnavali dva primera škod po šakalih na perjadi in kar tri domnevne škode po šakalih na drobnici. V letih 2021 in 2022 smo obravnavali dva primera škod po šakalih na perjadi. V zadnjih letih kar v desetih primerih obravnavali prijave škod, kjer se ni dalo nedvoumno dokazati, da je povzročitelj šakal. Kljub temu, da so oškodovanci zatrjevali, da gre škodo pripisati tej vrsti. Teh primerov seveda ne gre za šteti med primere škod po šakalih.

Ob povečevanju številčnosti in prostorskim širjenjem šakala v LUO lahko pričakujemo naraščanje vplivov vrste na zoocenozo (predvsem vpliv na plenske vrste) in povečano število konfliktnih situacij zaradi plenjenja domačih/rejnih živali.

Cilj upravljanja

Šakal je uvrščen na Prilogo V Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (t.i. »habitatna direktiva«), kar pomeni, da smo tudi v Sloveniji dolžni zagotavljati ohranjanje ugodnega stanja populacije šakala.

Obenem je cilj upravljanja vrste v Sloveniji zmanjšanje vplivov vrste na druge prostoživeče živalske vrste (plenske vrste, npr. srna) in omejevanje škod na domačih/rejnih živalih. Skladno s tem je namen upravljanja populacije šakala ustaviti nadaljnje naraščanje njene številčnosti in prostorsko širjenje.

Ukrepi in usmeritve

1. Monitoring populacije

Cilj monitoringa je predvsem oceniti število stalno prisotnih – teritorialnih družin in prostorsko razširjenost na območju LUO.

Upravljalci lovišč so dolžni v spletni aplikaciji LZS »monitoring šakala« evidentirati naslednje podatke:

- lokacije in čas smrti posameznih osebkov,
- lokacije in čas oglašanja šakalov,

- lokacije in čas vseh ostalih znakov prisotnosti šakalov.

2. Odvzem osebkov

Pri načrtovanju odvzema smo izhajali iz zastavljenih ciljev, ocene rasti in prostorskega širjenja populacije ter učinkovitosti preteklega odvzema pri doseganju ciljev.

Skladno z navedenim **načrtovani odvzem šakala v X. LUO v obdobju 2023-2024 znaša 18 osebkov.**

Odvzem je načrtovan na ravni celotnega LUO.

Dopustna odstopanja. Načrtovanega odvzema ni potrebno dosegati. Dopustno preseganje načrtovanega odvzema znaša **50 %**. Preseganje načrtovanega odvzema zaradi evidentiranih izgub, ki nastanejo po izpolnitvi načrtovanega odvzema znotraj meja dopustnih odstopanj, ne šteje kot kršitev določil načrta.

V Lisjaku se beleži spol odvzetih živali, v opombe naj se zabeleži ocenjena starost oz. starostna kategorija (mladič oz. do enega leta stara žival ali odrasel osebek).

Za vsakega odvzetega šakala, je potrebno Komisiji za oceno odstrela in izgub v LUO fotografijo z datumom ali zapisnik veterinarsko higienske službe o odvozu kadavra.

Upravljalci lovišč morajo o vsakem odvzemu šakala sproti (najkasneje v 48 urah) obvestiti OZUL Slovensko goriškega LUO. Javljanje naj poteka preko elektronskega sporočila na sedež Lovske zveze Maribor (lovskazveza.maribor@siol.net). Strokovna služba v nadaljevanju s pravočasnim obveščanjem upravljalcev lovišč skrbi za njihovo sprotno informiranost o realiziranem in še razpoložljivem odvzemu (odstrelu) na ravni LUO.

V času veljavnosti tega dvoletnega načrta je izplačevanje odškodnin za škodo, ki jo povzroči šakal v skladu z Zakonom o spremembi in dopolnitvah Zakona o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št: 65/2020 in 97/20 – popr.) še vedno v pristojnosti Republike Slovenije in sicer od uveljavitve tega zakona do 30. aprila 2025. Škodo bo ocenjeval ZGS.

Preglednica 4.16: Analiza odvzema šakala

Odstrel in izgube								
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	
Samci	0	0	0	4	1	3	8	
Samice	0	0	0	1	4	3	8	
Skupaj odstrel in izgube	0	0	0	5	5	6	16	
Načrt - skupaj	0	0	0	10	7	7	24	
Odstrel in izgube / načrt	#DEL/0!	#DEL/0!	#DEL/0!	50,0	71,4	85,7	66,7	
Izgube in odvzem								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube	0	0	0	2	0	1	3	100,0
Naravne izgube	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Skupaj izgube	0	0	0	2	0	1	3	100,0
% izgub	#DEL/0!	#DEL/0!	#DEL/0!	40,0	0,0	16,7	18,8	
Odstrel	0	0	0	3	5	5	13	
Vzroki izgub								
Vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
4 cesta				2		1	3	100,0

4.20 Načrt dodajanja divjadi

Upravljalci lovišč v letih 2023 in 2024 načrtujejo z namenom izvajanja lova ter ohranitve naravnih populacij dodati 2.230 fazanov in 20 rac mlakaric.

Usmeritve za dodajanje so opisane pri vsaki vrsti posebej.

Način vlaganja iz umetne vzreje je pogojen z določili lovske etike, ter spoštovanjem določil veljavne zakonodaje (ZON - Ur.l. RS, št. 56/1999 (31/2000 - popr.), 110/2002, 119/2002, 41/2004) in je v domeni upravljavcev lovišč – dodajanje divjadi v lovišče neposredno pred lovom pa je prepovedano. Dovoljeno je dodajanje vitalne in zdrave divjadi, sposobne preživetja v naravi (Zakon o zaščiti živali Ur.l. 98/99).

Vsi upravjalci lovišč so dolžni pred vlaganji divjadi zagotoviti za njih ustrezno bivalno okolje in prehranske pogoje. Dela, ki jih v ta namen opravijo morajo biti razvidna iz letnih načrtov lovišč. Če lovišča za izboljšanje življenjskih razmer ne zagotovijo ustreznih pogojev, vlaganje divjadi ni dovoljeno. Izboljšanje življenjskih razmer za divjad pred vlaganjem se šteje za ukrep varstva divjadi.

Vlaganja ostalih vrst niso načrtovana in tudi niso dovoljena.

Preglednica 4.17: Vlaganje divjadi in ostalih vrst 2023 in 2024

lovišče	fazan	raca mlakarica
ČREŠNJEVEC	120	
DUPLEK	170	
KUNGOTA	200	
PALOMA - SLADKI VRH	280	
PERNICA	80	
POBREŽJE	200	
POLSKAVA	600	
RAČE	400	
STARŠE	60	
SVETI JURIJ - JUROVSKI DOL	60	
ŠENTILJ V SLOVENSKIH GORICAH	60	
VELKA	0	20
SKUPAJ LUO	2230	20

5 EVIDENCE

Izhodišča za izdelavo dvoletnega načrta LUO v letu 2025:

Pridobivanje podatkov za dvoletni načrt 2025-26 bo v letih 2023 in 2024 potekal predvidoma podobno kot v letošnjem letu. Njihovo zbiranje bo v skladu s Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur.l. RS, št. 91/10 in 200/20) in Pravilnikom o evidentiranju odstrela in izgub divjadi ter o imenovanju komisije za oceno odstrela in izgub v lovsko upravljavskem območju (Uradni list RS, št. 120/05 in 29/15) ter morebitnimi spremembami in dopolnili pravnih aktov:

Pregleda odstrela in izgub divjadi v loviščih za obdobje od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023 za obdobje od 1. 1. 2024 do 31. 12. 2024 pred komisijo za LUO morata biti opravljena najkasneje do 31. 1. 2023 in 2024. To je tudi skrajni rok, do katerega so upravljavci lovišč dolžni komisiji dostaviti materialne dokaze o opravljenem odstrelu in evidentiranih izgubah. Komisiji se ob pregledu predloži dokaze za vsak odstreljen ali izgubljen osebek kot navaja zgoraj navedeni pravilnik v petem členu.

Komisiji se ob pregledu predloži za vsak odstreljen ali izgubljen osebek:

- za **srnjad, jelenjad in damjaka**: trofeja in levi del spodnje čeljusti za enoletne in starejše samce, ter levi del spodnje čeljusti za mladiče obeh spolov in samice,
- za **divjega prašiča**: za oba spola zadostuje leva sp. čeljustnica skupaj z desnimi sekalci, ki je lahko odrezana za zadnjim meljakom, za odraslega merjasca tudi trofejo (brusilci in čekani). V skladu s 17.členom ZNUAPK za namene evidentiranja izgub upravljavec lovišča kot dokaz za izgubo komisiji predloži **podatke (listine)** o odvozu najdenih poginulih (povoz + ostale izgube) divjih prašičev, ki jih pridobi od VHS,
- za **gamsa**: trofeja pri obeh spolih,
- za **malo divjad** :evidenčno knjigo odvzema male divjadi,
- za **šakala**: poleg evidenčne knjige še fotografija z datumom odvzema **ali** zapisnik veterinarsko-higienske službe(v primeru izgube).

Trofeje in čeljusti morajo biti za komisijski pregled temeljito očiščene in premazane z vodikovim prekisom, na obeh mora biti številčna oznaka, ki se ujema s kronološkim zapisom iz evidenčne knjige. Komisijski pregled neustrezno pripravljenih trofej in/ali čeljusti lahko komisija zavrne.

Samo redni vpis v evidenčno knjigo brez materialnega dokaza se ne upošteva. Kot materialni dokaz se lahko predloži zapisnik komisije za ocenjevanje odstrela in izgub posameznega upravljavca lovišča, zapisnik pristojnih javnih služb in državnih organov (Veterinarsko higienska služba, Policija,...), fotografija z datumom odvzema, trofejni list (lovski gost), ipd., ki jih komisija **lahko** upošteva kot materialni dokaz odvzema.

Čeljusti je komisija po končanem pregledu dolžna trajno uničiti. Kot trajno uničenje čeljusti šteje tudi njihova izročitev lovskemu inšpektorju ali raziskovalnim institucijam, in sicer z namenom kontrole ali raziskav divjadi. Morebitno neustrezno pripravo trofej in/ali čeljusti ter nepredložitev trofej in čeljusti v oceno je komisija dolžna prijaviti lovskemu inšpektorju.

Evidenčna knjiga:

Evidenčne knjige je potrebno voditi tako, da je vanje vpisan vsak izločen kos, poleg odstrela tudi vse izgube (naravne in nenaravne). Izgube posameznih vrst je potrebno ločiti po vzrokih, pri »veliki« divjadi še po starostnih kategorijah, pri ostalih vrstah le s skupnim številom.

Za odstreljeni del populacije posameznih vrst velike divjadi je potrebno za vsako starostno kategorijo izračunati povprečno biološko telesno maso (z glavo, trofejo, nogami, a iztrebljeno) na dve decimalki natančno (npr. srnjad, moški mladiči, povprečna telesna masa vseh uplenjenih v lovišču v zadnjem lovskem letu - 9,72 kg, ...), pri dve in večletnih srnjakih in jelenih je potrebno izračunati tudi povprečno maso suhega rogovja vseh odvzetih v lovišču za preteklo lovsko leto. Voditi je potrebno tudi evidenco transportnih telesnih mas in geokoordinate odvzema za veliko divjad.

Letni načrti lovišč:

Upravljavci lovišč morajo do 31. januarja tekočega leta za preteklo leto v elektronski obliki izpolniti podatke o realizaciji letnega načrta lovišča, dostaviti na ZGS dokončno izpolnjen letni načrt lovišča v tiskani obliki in

pripraviti osnutek letnega načrta lovišča za tekoče leto v elektronski obliki. Upravljavci lovišč morajo omogočiti ZGS tudi stalni vpogled v elektronsko obliko letnega načrta lovišča.

Upravljavci lovišča, izvršilni organ OZUL in ZGS tekoče spremljajo realizacijo odvzema na podlagi podatkov upravljavca lovišča, ki so stalno na vpogled s pomočjo računalniške aplikacije. Pri tem lahko v okviru kvot dvoletnega načrta LUO, najkasneje do 10. decembra drugega leta veljavnosti dvoletnega načrta LUO spremenijo načrtovano razdelitev odvzema parkljaste divjadi, pri čemer morajo navedeno spremembo vključiti v letni načrti lovišč po postopku iz 89.člena.

Do 10. 2. 2025 morajo upravljavci lovišč posredovati ZGS letne načrte lovišč za leto 2024 dokončno izpolnjene z realizacijo in preliminarne načrte lovišč za leto 2025 v elektronski obliki. Letne načrte lovišč izpolnjene z realizacijo v pisni obliki (original, žigosan in podpisan od LD, OZUL in ZGS) so upravljavci lovišč dolžni hraniti v svojem arhivu še vsaj 5 let.

Sestavlil:

Izidor COJZER, univ. dipl. inž. gozd.

višji sodelavec I

Odsek za načrtovanje razvoja gozdov

Vodja ZGS OE Maribor:
mag. Igor KOPŠE, univ. dipl. inž. gozd.

6 PRILOGE NAČRTA

1. Preglednice načrta in realizacije odvzema divjadi 2019 – 2022
2. Dvoletna razdelitev parkljaste divjadi

V tiskanih verzijah načrta še:

3. Zapisnik usklajevalnega sestanka z OZUL-om z dne 27.2.2023
4. Zapisnik seje strokovnega sveta OE Maribor z dne 14.3.2023
5. Vabilo na javno predstavitev osnutka letnega načrta za X. Slovensko goriško lovsko upravljavsko območje za leto 2023 in 2024
6. Zapisnik javne predstavitve oziroma obravnave pripomb na osnutek letnega načrta za X. Slovensko goriško lovsko upravljavsko območje za leto 2023 in 2024
7. Zapisnik seje Sveta OE Maribor z dne 12.4.2023

Priloga 1. Preglednice načrta in realizacije odvzema divj.adi 2019 – 2022

SRNA	2019		2020		2021 + 2022	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
LOVIŠČE						
KUNGOTA	130	126	126	121	252	248
ŠENTILJ V SLO. GORICAH	94	86	94	89	188	183
PALOMA-SLADKI VRH	90	91	90	85	172	174
KAMNICA	110	99	100	88	200	175
KOŠAKI-MALEČNIK	110	106	106	105	212	216
PESNICA - JARENINA	115	104	110	98	220	220
JAKOB	88	79	80	79	180	175
VELKA	132	115	124	112	240	231
SV. ANA	100	85	96	86	190	187
SV. JURIJ-JUROVSKI DOL	112	103	105	98	208	202
PERNICA	110	108	106	109	212	212
LENART V SLO. GORICAH	119	110	115	112	230	227
BENEDIKT	160	153	160	142	320	304
DOBRAVA V SLO. GORICAH	130	110	110	104	240	229
VOLIČINA	140	120	126	121	248	233
DUPLEK	124	116	124	122	248	246
POBREŽJE	100	94	96	90	192	197
STARŠE	120	116	122	117	252	249
RAČE	140	137	135	128	272	240
POLSKAVA	150	126	140	112	244	239
ČREŠNJEVEC	80	70	70	68	140	142
CIGONCA	80	77	80	75	160	160
LAPORJE	120	116	115	101	240	243
SKUPAJ LUO	2654	2447	2530	2362	5060	4932

NAVADNI JELEN	2019		2020		2021 + 2022	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
LOVIŠČE						
KUNGOTA	0	0	0	1	0	1
PALOMA – SLADKI VRH	0	0	0	0	0	1
JAKOB	0	0	0	0	0	1
POLSKAVA	0	0	0	0	0	1
PERNICA	0	0	0	0	0	1
ČREŠNJEVEC	0	0	0	0	0	1
LAPORJE	0	0	0	0	0	1
SKUPAJ LUO	0	0	0	1	0	7

DAMJAK	2019		2020		2021 + 2022	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
LOVIŠČE						
ŠENTILJ V SLO. GORICAH	0	0	0	5	0	6
KUNGOTA	0	0	0	0	0	4
PALOMA-SLADKI VRH	0	4	0	13	0	13
PESNICA - JARENINA	0	0	0	2	0	0
DOBRAVA V SLO. GORICAH	0	0	0	0	0	1
JAKOB	0	1	0	0	0	1
SV. JURIJ – JUROVSKI DOL	0	0	0	0	0	2
PERNICA	0	3	0	1	0	3
VOLIČINA	0	0	0	0	0	3
POLSKAVA	0	3	0	0	0	0
SKUPAJ LUO	0	11	0	21	0	33

MUFLON	2019		2020		2021 + 2022	
LOVIŠČE	<i>Načrt</i>	<i>Odvzem</i>	<i>Načrt</i>	<i>Odvzem</i>	<i>Načrt</i>	<i>Odvzem</i>
JAKOB	0	4	0	0	0	0
SKUPAJ LUO	0	4	0	0	0	0

DIVJI PRAŠIČ	2019		2020		2021 + 2022	
LOVIŠČE	<i>Načrt</i>	<i>Odvzem</i>	<i>Načrt</i>	<i>Odvzem</i>	<i>Načrt</i>	<i>Odvzem</i>
KUNGOTA	0	14	0	17	0	33
ŠENTILJ V SLO. GORICAH	0	1	0	9	0	6
PALOMA-SLADKI VRH	0	0	0	0	0	0
KAMNICA	0	31	0	29	0	66
KOŠAKI-MALEČNIK	0	1	0	0	0	0
PESNICA - JARENINA	0	1	0	1	0	2
VELKA	0	0	0	1	0	5
SV. ANA	0	0	0	1	0	0
SV. JURIJ-JUROVSKI DOL	0	0	0	0	0	1
PERNICA	0	0	0	1	0	0
LENART V SLO. GORICAH	0	0	0	0	0	0
BENEDIKT	0	3	0	0	0	5
DOBRAVA V SLO. GORICAH	0	0	0	0	0	0
DUPLEK	0	2	0	7	0	13
POBREŽJE	0	0	0	1	0	0
STARŠE	0	3	0	8	0	1
RAČE	0	0	0	0	0	2
POLSKAVA	0	27	0	44	0	77
ČREŠNJEVEC	0	0	0	0	0	8
CIGONCA	0	6	0	9	0	20
SKUPAJ LUO	0	89	0	128	0	244

LISICA	2019		2020		2021 + 2022	
LOVIŠČE	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
KUNGOTA	60	60	60	30	110	93
ŠENTILJ V SLO. GORICAH	40	52	40	35	80	91
PALOMA-SLADKI VRH	50	39	40	59	102	109
KAMNICA	30	39	32	32	64	69
KOŠAKI-MALEČNIK	40	39	40	44	86	71
PESNICA - JARENINA	50	43	50	46	100	87
JAKOB	25	38	30	29	62	58
VELKA	40	37	40	36	80	82
SV. ANA	30	30	30	30	60	61
SV. JURIJ-JUROVSKI DOL	60	58	60	73	140	117
PERNICA	70	102	80	119	180	144
LENART V SLO. GORICAH	50	51	50	60	110	112
BENEDIKT	50	40	50	98	132	233
DOBRAVA V SLO. GORICAH	35	76	50	33	100	141
VOLIČINA	34	69	38	46	80	127
DUPLEK	46	68	50	62	122	105
POBREŽJE	35	27	25	40	60	87
STARŠE	50	49	45	47	90	93
RAČE	40	40	40	42	80	87
POLSKAVA	70	52	60	46	120	99
ČREŠNJEVEC	30	40	35	29	70	61
CIGONCA	30	31	30	24	62	53
LAPORJE	30	81	50	80	110	116
SKUPAJ LUO	995	1161	1025	1140	2200	2296

JAZBEC	2019		2020		2021 + 2022	
LOVIŠČE	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
KUNGOTA	1		1	1	4	6
ŠENTILJ V SLO. GORICAH	2	1	2	1	4	3
PALOMA-SLADKI VRH	5	1	5	1	10	0
KAMNICA	2	3	2	3	4	4
KOŠAKI-MALEČNIK	2	2	2	2	4	5
PESNICA - JARENINA	3	3	4	2	8	4
JAKOB	1		1		4	0
VELKA	2	1	2	2	4	3
SV. ANA	2	2	2	2	6	6
SV. JURIJ-JUROVSKI DOL	2	3	2	1	4	3
PERNICA	4	3	4	3	8	7
LENART V SLO. GORICAH	2	2	2	3	8	4
BENEDIKT	2	4	1	6	10	11
DOBRAVA V SLO. GORICAH	2		2	2	4	4
VOLIČINA	2	2	2	4	4	4
DUPLEK	2	1	2	2	4	2
POBREŽJE	2	1	2	5	4	2
STARŠE	2	1	2	1	4	2
RAČE	2	2	2	2	6	0
POLSKAVA	2	1	2	4	4	8
ČREŠNJEVEC	1	2	1	1	4	2
CIGONCA	1	1	1	1	4	3
LAPORJE	2	3	2	2	4	2
SKUPAJ LUO	48	39	48	51	120	85

KUNA BELICA	2019		2020		2021 + 2022	
LOVIŠČE	<i>Načrt</i>	<i>Odvzem</i>	<i>Načrt</i>	<i>Odvzem</i>	<i>Načrt</i>	<i>Odvzem</i>
KUNGOTA	2		2	2	4	3
ŠENTILJ V SLO. GORICAH	8	10	10	11	20	20
PALOMA-SLADKI VRH	6	4	5	8	12	9
KAMNICA	5	7	5	4	12	10
KOŠAKI-MALEČNIK	7	2	7	9	14	10
PESNICA - JARENINA	7		4	4	8	9
JAKOB	3	2	3	2	6	3
VELKA	10	7	10	8	20	19
SV. ANA	8	7	6	4	10	8
SV. JURIJ-JUROVSKI DOL	4	3	4	5	8	6
PERNICA	4	3	4	7	8	5
LENART V SLO. GORICAH	10	10	10	14	20	19
BENEDIKT	4	1	3	1	6	2
DOBRAVA V SLO. GORICAH	5	2	4	3	8	7
VOLIČINA	2	1	2	2	4	2
DUPLEK	2	3	2	3	4	3
POBREŽJE	4	3	3	2	4	7
STARŠE	2	1	3	1	4	2
RAČE	2		3	1	6	2
POLSKAVA	10	18	15	12	30	21
ČREŠNJEVEC	10	7	10	3	20	2
CIGONCA	2	1	2	1	4	3
LAPORJE	5	5	4	1	8	3
SKUPAJ LUO	122	97	121	108	240	175

KUNA ZLATICA	2019		2020		2021 + 2022	
LOVIŠČE	<i>Načrt</i>	<i>Odvzem</i>	<i>Načrt</i>	<i>Odvzem</i>	<i>Načrt</i>	<i>Odvzem</i>
PALOMA-SLADKI VRH	6	1	2	1	2	2
KAMNICA	1		1	2	2	2
PESNICA - JARENINA			1		2	1
VELKA	1		1		0	1
SV. JURIJ-JUROVSKI DOL	1		1		2	0
BENEDIKT		1			0	1
DOBRAVA V SLO. GORICAH	1		1		2	2
DUPLEK	2		2		2	2
POBREŽJE	2		1	2	0	1
STARŠE	2		3	2	2	2
RAČE	1		1		0	0
POLSKAVA	1	5	2	2	2	2
ČREŠNJEVEC	2	3	2	2	2	1
LAPORJE	2		2		2	0
SKUPAJ LUO	22	10	20	11	20	17

PIŽMOVKA	2019		2020		2021 + 2022	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
LOVIŠČE						
KAMNICA	1					
JAKOB	2		2		2	
SV. JURIJ-JUROVSKI DOL	1					
PERNICA	2					
LENART V SLO. GORICAH	3		5		4	
DUPLEK	1		1		2	
STARŠE	1					
ČREŠNJEVEC	3	2	2		2	
SKUPAJ LUO	14	2	10	0	10	0

POLJSKI ZAJEC	2019		2020		2021 + 2022	
	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
LOVIŠČE						
KUNGOTA	5	4	5	3	10	9
ŠENTILJ V SLO. GORICAH	5	2	5	1	10	2
PALOMA-SLADKI VRH	5	4	4		6	3
KAMNICA	2	1	1	3	4	3
KOŠAKI-MALEČNIK	6	4	6	2	6	4
PESNICA - JARENINA	15	14	15	16	30	30
JAKOB	5		5		10	0
VELKA	4	2	4	2	8	3
SV. ANA	8	7	8	1	16	13
SV. JURIJ-JUROVSKI DOL	6	4	6		12	1
PERNICA	15	10	15	8	28	11
LENART V SLO. GORICAH	12	4	12		22	5
BENEDIKT	15	5	10		18	2
DOBRAVA V SLO. GORICAH	3	3	4		8	8
VOLIČINA	10	4	10	1	20	3
DUPLEK	4	3	4	1	10	4
POBREŽJE	20	9	15	8	28	29
STARŠE	15	9	15		36	16
RAČE	10	2	10		20	0
POLSKAVA	6		6	1	12	1
ČREŠNJEVEC	15	12	15		28	7
CIGONCA	6	3	6		12	1
LAPORJE	3	1	3		6	2
SKUPAJ LUO	195	107	184	47	360	157

FAZAN	2019		2020		2021 + 2022	
LOVIŠČE	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
KUNGOTA	20	4	20	1	40	8
ŠENTILJ V SLO. GORICAH	15	4	10		30	1
PALOMA-SLADKI VRH	20	14	20		40	10
KAMNICA	2	1	1		4	0
KOŠAKI-MALEČNIK	12	11	12	1	12	7
PESNICA - JARENINA	25	22	25	8	50	41
JAKOB	15		15		30	0
VELKA	10		8	2	16	3
SV. ANA	10	9	10		20	14
SV. JURIJ-JUROVSKI DOL	8	6	8		16	2
PERNICA	25	9	25	7	50	8
LENART V SLO. GORICAH	10	12	10		24	4
BENEDIKT					20	0
DOBRAVA V SLO. GORICAH	10	12	12		16	10
VOLIČINA	10		10		18	0
DUPLEK	60	59	120	101	200	196
POBREŽJE	30	35	30	1	60	55
STARŠE	70	21	25	16	100	31
RAČE	50	23	50		150	73
POLSKAVA	200	221	250	62	440	442
ČREŠNJEVEC	25	11	25	1	64	40
SKUPAJ LUO	627	474	686	200	1400	945

RACA MLAKARICA	2019		2020		2021 + 2022	
LOVIŠČE	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
KUNGOTA	6	2	5	6	8	6
ŠENTILJ V SLO. GORICAH	5	8	8	2	14	12
PALOMA-SLADKI VRH	6		4	3	8	0
KAMNICA	2	1	2		4	0
KOŠAKI-MALEČNIK	8	8	8	3	6	8
PESNICA - JARENINA	20	28	26	14	44	37
JAKOB	2		2		4	0
VELKA	8		6		10	2
SV. ANA	20	21	15	7	30	25
SV. JURIJ-JUROVSKI DOL	2		2		4	1
PERNICA	30	18	24	18	36	21
LENART V SLO. GORICAH	30	35	30		50	20
BENEDIKT	6		6		12	1
DOBRAVA V SLO. GORICAH	25	36	30	22	46	19
VOLIČINA	12		13		22	1
DUPLEK	15	14	14	14	22	22
POBREŽJE	26	27	30	21	44	38
STARŠE	40	32	40	43	72	80
RAČE	40	55	50	27	72	31
POLSKAVA	16		12		22	28
ČREŠNJEVEC	15	16	20	21	44	5
CIGONCA	6		5	4	14	5
LAPORJE	10	6	8		12	4
SKUPAJ LUO	350	307	360	205	600	366

SRAKA	2019		2020		2021 + 2022	
LOVIŠČE	<i>Načrt</i>	<i>Odvzem</i>	<i>Načrt</i>	<i>Odvzem</i>	<i>Načrt</i>	<i>Odvzem</i>
KUNGOTA	1		1		2	0
ŠENTILJ V SLO. GORICAH	5	1	5	3	2	0
KAMNICA	1	2	1		2	2
KOŠAKI-MALEČNIK		1			0	0
PESNICA - JARENINA	2	1	2	2	2	4
JAKOB	2		2		2	0
SV. JURIJ-JUROVSKI DOL	2		2		2	0
PERNICA	2	3	2	3	4	3
DUPLEK	2	1	2		4	1
POBREŽJE	6	5	6	2	4	3
STARŠE	3	1	3	2	4	5
RAČE	3	3	3		4	0
POLSKAVA	1		1		2	2
ČREŠNJEVEC	2	2	2		2	1
LAPORJE	3		3		4	3
SKUPAJ LUO	35	20	35	12	40	24

ŠOJA	2019		2020		2021 + 2022	
LOVIŠČE	<i>Načrt</i>	<i>Odvzem</i>	<i>Načrt</i>	<i>Odvzem</i>	<i>Načrt</i>	<i>Odvzem</i>
KUNGOTA	2		2	1	2	0
ŠENTILJ V SLO. GORICAH	5	4	3	2	4	0
PALOMA-SLADKI VRH	5	2	2	3	4	7
KAMNICA	5	6	6	2	2	2
KOŠAKI-MALEČNIK				1	0	1
PESNICA - JARENINA	2	4	4	3	8	7
JAKOB	2	2	2		4	3
SV. ANA	4	4	4		6	5
SV. JURIJ-JUROVSKI DOL	2	3	3		4	4
PERNICA	4	6	5	3	8	2
DOBRAVA V SLO. GORICAH	5	4	5		4	0
VOLIČINA		4		1	0	0
DUPLEK	2	2	2	2	0	0
POBREŽJE	5	6	5	1	8	6
STARŠE	3	3	4	3	8	7
RAČE	2	4	4		6	0
POLSKAVA	1	8	4		4	2
ČREŠNJEVEC	2	2	3	1	4	1
LAPORJE	3		2		4	0
SKUPAJ LUO	54	64	60	23	80	47

SIVA VRANA	2019		2020		2021 + 2022	
LOVIŠČE	<i>Načrt</i>	<i>Odvzem</i>	<i>Načrt</i>	<i>Odvzem</i>	<i>Načrt</i>	<i>Odvzem</i>
KUNGOTA	75	73	75	48	140	132
ŠENTILJ V SLO. GORICAH	45	56	50	48	90	98
PALOMA-SLADKI VRH	50	75	60	85	120	98
KAMNICA	45	49	45	44	90	91
KOŠAKI-MALEČNIK	70	74	70	78	150	109
PESNICA - JARENINA	90	70	80	71	160	168
JAKOB	50	50	50	51	90	90
VELKA	100	87	100	88	200	197
SV. ANA	60	63	60	61	130	132
SV. JURIJ-JUROVSKI DOL	80	101	90	127	180	178
PERNICA	120	141	130	127	250	153
LENART V SLO. GORICAH	60	68	60	89	80	99
BENEDIKT	50	57	55	43	110	127
DOBRAVA V SLO. GORICAH	85	74	85	84	180	178
VOLIČINA	25	27	25	24	60	53
DUPLEK	65	65	65	62	140	129
POBREŽJE	80	82	80	81	170	162
STARŠE	50	53	50	52	110	113
RAČE	80	89	85	88	180	217
POLSKAVA	65	63	65	73	140	140
ČREŠNJEVEC	30	27	30	28	70	44
CIGONCA	40	54	50	45	100	88
LAPORJE	25	36	30	32	60	80
SKUPAJ LUO	1440	1534	1490	1529	3000	2876

ŠAKAL	2019		2020		2021 + 2022	
LOVIŠČE	<i>Načrt</i>	<i>Odvzem</i>	<i>Načrt</i>	<i>Odvzem</i>	<i>Načrt</i>	<i>Odvzem</i>
PERNICA						1
BENEDIKT						1
POBREŽJE						2
STARŠE						4
RAČE				1		2
POLSKAVA				1		
CIGONCA				3		1
SKUPAJ LUO	0	0	10	5	14	11

Priloga 2: Dvoletna razdelitev parkljaste divjadi

lovišče	SRNA
BENEDIKT	332
CIGONCA	160
ČREŠNJEVEC	140
DOBRAVA V SG	240
DUPLEK	248
JAKOB	172
KAMNICA	178
KOŠAKI - MALEČNIK	212
KUNGOTA	252
LAPORJE	240
LENART V SG	236
PALOMA - SLADKI VRH	200
PERNICA	212
PESNICA - JARENINA	228
POBREŽJE	200
POLSKAVA	220
RAČE	272
STARŠE	290
SVETA ANA	200
SVETI JURIJ - JUROVSKI DOL	208
ŠENTILJ V SG	192
VELKA	240
VOLIČINA	240
SKUPAJ LUO	5.112
LETO 2023	2.556
LETO 2024	2.556

Zapisnik usklajevalnega sestanka OZUL Slovensko goriško LUO in nosilca izdelave DLUN za X. Slovensko goriško LUO za leti 2023 in 2024

Sestanek je bil organiziran v sklopu 4. seje IO SOZUL, z namenom uskladitve v fazi nastajanja osnutka dvoletnega načrta. Potekal je v ponedeljek 27.2.2023 v prostorih lovske zveze Maribor, Tržaška cesta 65, Maribor s pričetkom ob 16.00 uri.

Od 9 članov IO je bilo na sestanku prisotnih 7.

Ostali prisotni: strokovni tajnik Božidar KUNEJ in načrtovalec na ZGS Izidor COJZER.

Pod točko 4 in 5 dnevnega reda je bila s strani načrtovalca podana analiza odvzema in del v letih 2021 in 2022 in osnutek načrta za leti 2023 in 2024. Po razpravi, ki je sledila ob vsaki vrsti divjadi in ukrepih v okolju, je bil za vse vrste divjadi sprejet predlog, kakor je razvidno iz spodnje tabele:

DIVJAD	Predlog LD	Predlog ZGS	Predlog OZUL	USKLAJENO (DA/NE)
srna	5037	5112	5112	DA
lisica	2119	2250	2250	DA
jazbec	163	128	128	DA
kuna zlatica	54	26	26	DA
kuna belica	285	244	244	DA
pižmovka	26	neomejeno	neomejeno	DA
poljski zajec	432	344	344	DA
fazan	1829	1500	1500	DA
poljska jerebica	0	0	0	DA
raca mlakarica	911	736	736	DA
sraka	108	54	54	DA
šoja	169	90	90	DA
siva vrana	3020	3020	3020	DA
šakal	40	20	20	DA
nutrija	0	neomejeno	neomejeno	DA
rakunasti pes	0	neomejeno	neomejeno	DA

Udeležencem je bilo predstavljeno, da gre za osnutek dvoletnega načrta, kateri mora biti pregledan in potrjen še s strani Službe za načrtovanje v lovstvu v LJ in s strani Strokovnega sveta OE MB. Morebitne spremembe nastale na osnovi pripomb prej omenjenih organov, bodo vključene v predlog in lahko predstavljajo spremembo osnutka.

Sestanek je bil zaključen ob 18.00 uri.

Opomba: Komplet Zapisnika 4.seje IO SOZUL bo predložen s strani strokovnega tajnika LZ Maribor.

Zapisal:
Izidor COJZER, univ. dipl. inž. gozd.,
višji sodelavec I

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Območna enota Maribor

013-3/2023-2

ZAPISNIK

20. seja Strokovnega sveta Območne enote Maribor ZGS z dne 14. 3. 2023

Čas začetka: seja se je pričela 14. 3. 2023 ob 7:30 uri v prostorih ZGS na Tyrševi 15.

Vabljeni člani: mag. Igor Kopše, Izidor Cojzer, Matjaž Zupanič, dr. Mateja Cojzer, Nenad Zagorac.

Prisotni člani: mag. Igor Kopše, Izidor Cojzer, Matjaž Zupanič, dr. Mateja Cojzer, Nenad Zagorac.

Oseba, ki je vodila sejo: Nenad Zagorac.

Seja je bila sklicana zaradi glasovanja o naslednjih predlogih:

1. Potrditev osnutka dvoletnega lovsko upravljalvskega načrta za X. Slovensko goriško LUO za leti 2023 in 2024.
2. Potrditev osnutka dvoletnega lovsko upravljalvskega načrta za XV. Ptujsko-Ormoško LUO za leti 2023 in 2024.

Osnutke obeh načrtov je predstavil Izidor Cojzer.

Za glasovanje sta bila predlagana naslednja sklepa:

Sklep 1: »Strokovni svet določa osnutek dvoletnega lovsko upravljalvskega načrta za X. Slovensko goriško LUO za leti 2023 in 2024, v takšni obliki in vsebini kot je bil predložen«

Sklep 2: »Strokovni svet določa osnutek dvoletnega lovsko upravljalvskega načrta za XV. Ptujsko-Ormoško LUO za leti 2023 in 2024 v takšni obliki in vsebini kot je bil predložen, vendar s spremembo pri vrsti muflon, kjer se 2-letni odvzem načrtuje v višini 250 osebkov namesto prvotno predvidenih 230 osebkov«

Na seji so glasovali vsi člani Strokovnega sveta Območne enote Maribor ZGS:

- dr. Mateja Cojzer,
- mag. Igor Kopše,
- Izidor Cojzer,
- Matjaž Zupanič,
- Nenad Zagorac.

Ugotavlja se, da je bila 20. dopisna seja strokovnega sveta Območne enote Maribor ZGS sklepčna.

Člani strokovnega sveta Območne enote Maribor ZGS so glasovali kot sledi:

- »ZA« sprejetje obeh sklepov je glasovalo pet (5) članov,
- »PROTI« sprejetju obeh sklepov ni glasoval noben (0) član,
- »VZDRŽAN« ni bil noben (0) član.

Ugotavlja se, da je Strokovni svet Območne enote Maribor ZGS na svoji 20. dopisni seji sprejel oba predlagana sklepa.

Pod točko »Razno« je dr. Mateja Cojzer predstavila odstopanja možnega poseka v GGE Lobnica, predvsem preseganje možnega poseka v določenih odsekih. Dogovorimo se, da odsek II pripravi natančno analizo odstopanj po oddelkih in vrstah sečenj.

Seja se je končala ob 9:15.

Zapisal:

Nenad Zagorac, univ. dipl. inž. gozd.

Predsednik Strokovnega sveta Območne enote Maribor

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Območna enota Maribor

Šifra: 3410 – 11 / 2023

Datum: 22. 3. 2023

V A B I L O

Spoštovani!

V skladu s Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur.l. RS, št. 91/10 in 200/20) ter Zakonom o divjadi in lovstvu in njegovimi spremembami (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl.US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20 in 97/20 – popr., 44/22 in 158/22) vas vabimo na javno predstavitev osnutkov dvoletnih lovsko upravljavskih načrtov za Slovensko goriško in Ptujsko – Ormoško lovsko upravljavsko območje za leti 2023 in 2024.

Predstavitve bo v četrtek, 30. 3. 2023

ob 10.00 uri za Slovensko goriško LUO

ob 12.00 uri za Ptujsko - Ormoško LUO

v prostorih lovske zveze Maribor, Tržaška cesta 65, 2000 Maribor

Osnutek načrta je na vpogled na internetni strani Zavoda za gozdove Slovenije: <http://www.zgs.gov.si/?id=595> v rubriki osnutki dvoletnih načrtov lovsko upravljavskih območij za leti 2023 in 2024.

Javna predstavitev je namenjena podajanju predlogov, pobud in pripomb predstavnikov ustanov, ki jih navaja omenjeni pravilnik. Predlogi, pobude in pripombe se zapišejo v zapisnik javne predstavitve in se smiselno upoštevajo pri oblikovanju predloga načrta.

Vljudno vabljeni !

Izidor COJZER, univ.dipl.inž.gozd.
višji sodelavec I
odsek za načrtovanje razvoja gozdov

mag. Igor KOPŠE, univ.dipl.inž.gozd.
vodja območne enote

VABLJENI:

- Območno združenje upravljavcev lovišč X. LUO, Tržaška cesta 65, 2000 Maribor
- Območno združenje upravljavcev lovišč XV. LUO, Potrčeva 45, 2250 Ptuj
- Inšpektorat RS za kmet., gozd., lov in ribolov, lovski inšpektor g. Sebastijan Soršak, Trg zmage 7, 9000 Murska Sobota
- Inšpektorat RS za kmet., gozd., lov in ribolov, lovski inšpektor g. Ian Martin Koštomaj, Kidričeva ulica 24B, 3000 Celje
- MKGP, Sektor za lovstvo, Dunajska 22, 1000 Ljubljana
- Lovska zveza Maribor, Tržaška cesta 65, 2000 Maribor
- Zveza lovskih družin Ptuj Ormož, Potrčeva cesta 45, 2250 Ptuj
- Kmetijsko gozdarska zbornica, Enota Maribor, Vinarska ul. 14, 2000 Maribor
- Kmetijsko gozdarska zbornica, Enota Ptuj, Ormoška c. 28, 2250 Ptuj
- Sindikat kmetov Slovenije, Gospodinjska ulica 6, 1000 Ljubljana
- Zavod RS za varstvo narave, OE Maribor, Pobreška cesta 20, 2000 Maribor
- Slovenski državni gozdovi d.o.o., PE Maribor, Limbuško nabrežje 15, 2341 Limbuš
- Slovenski državni gozdovi d.o.o., PE Murska Sobota, Ormoška cesta 20, 2250 Ptuj
- Društvo za proučevanje ptic in varstvo narave, Ptujška c. 91, 2327 Rače
- Društvo za osvoboditev živali in njihove pravice, Ostrožno pri Ponikvi 26, 3232 Ponikva
- Upravna enota Maribor, Ul. heroja Staneta 1, 2000 Maribor
- Upravna enota Pesnica, Pesnica pri Mariboru 39, 2211 Pesnica pri Mariboru
- Upravna enota Lenart, Trg osvoboditve 7, 2230 Lenart v Slov. Goricah
- Upravna enota Slovenska Bistrica, Kolodvorska 10, 2310 Slovenska Bistrica
- Upravna enota Ptuj, Slomškova ulica 10, 2250 Ptuj
- Upravna enota Ormož, Ptujška cesta 6, 2270 Ormož
- Upravna enota Šmarje pri Jelšah, Aškerčev trg 12A, 3240 Šmarje pri Jelšah
- Občina Lenart, Trg osvoboditve 7, 2230 Lenart v Slov. Goricah
- Občina Ormož, Ptujška cesta 6, 2270 Ormož
- Občina Majšperk, Majšperk 32 a, 2322 Majšperk
- Občina Slovenska Bistrica, Kolodvorska cesta 10, 2310 Slov. Bistrica
- Občina Rače-Fram, Grajski trg 14, 2327 Rače
- Občina Maribor, Ulica Heroja Staneta 1, 2000 Maribor
- Občina Starše, Starše 93, 2205 Starše
- Občina Gorišnica, Gorišnica 54, 2272 Gorišnica
- Občina Kungota, Plintovec 1, 2201 Zg. Kungota
- Občina Šentilj, Šentilj v Slov. goricah 69, 2212 Šentilj v Slov. goricah
- Občina Sv. Ana, Sv. Ana v Slov. goricah 17, 2233 Sv. Ana
- Občina Sv. Andraž, Vitomarci 71, 2255 Vitomarci
- Občina Pesnica, Pesnica pri Mariboru 42 a, 2211 Pesnica
- Občina Hoče Slivnica, Pohorska cesta 15, 2311 Hoče
- Občina Miklavž na Dr. polju, Nad izviri 6, 2204 Miklavž na Dr. polju
- Občina Duplek, Cesta 4. julija 106, 2241 Sp. Duplek
- Občina Kidričevo, Ul. Borisa Kraigherja 25, 2325 Kidričevo
- Občina Hajdina, Zg. Hajdina 45, 2288 Hajdina
- Občina Videm, Videm pri Ptuj 54, 2284 Videm pri Ptuj 54
- Občina Podlehnik, Podlehnik 9, 2286 Podlehnik
- Občina Destrnik, Vintarovci 53, 2253 Destrnik
- Občina Žetale, Žetale 1, 2287 Žetale
- Občina Ptuj, Mestni trg 1, 2250 Ptuj
- Občina Markovci, Markovci 43, 2281 Markovci
- Občina Zavrč, Zavrč 11, 2283 Zavrč
- Občina Dornava, Dornava 125, 2252 Dornava
- Občina Juršinci, Juršinci 3 b, 2256 Juršinci
- Občina Trnovska vas, Trnovska vas 42, 2254 Trnovska vas
- Občina Benedikt, Benedikt v Slov. Goricah 16 a, 2234 Benedikt
- Občina Rogaška Slatina, Izletniška ulica 2, 3250 Rogaška Slatina
- Občina Makole, Makole 12, 2321 Makole
- Občina Rogatec, Pot k ribniku 4, 3252 Rogatec
- Občina Poljčane, Bistriška cesta 65, 2319 Poljčane
- ZGS, CE, Služba za lovsko načrtovanje, Večna pot 2, 1000 Ljubljana
- ZGS, OE Slovenj Gradec, OE Celje, OE Murska Sobota

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Območna enota Maribor

Datum: 31.3.2023

Z A P I S N I K

javne predstavitve osnutka dvoletnega načrta za X. Slovensko goriško lovsko upravljavsko območje za leti 2023 in 2024

Kraj in čas: sedež lovske zveze Maribor, Tržaška cesta 65, MARIBOR, 30.3.2023 ob 10.00 uri;

Vabljeni: - priloga vabila.

Prisotni: - priloga lista prisotnih.

Oseba, ki je vodila javno predstavitev: Izidor COJZER.

Prisotnim je bil predstavljen osnutek dvoletnega načrta po posameznih poglavjih:

- Dosedanji potek in kronologija nastajanja načrta,
- Opravljeni ukrepi v življenjskem okolju divjadi,
- Načrtovani ukrepi v življenjskem okolju divjadi za 2023+2024,
- Škode od divjadi v letih 2017 - 2022,
- Vpliv rastlinojede divjadi na gozdne ekosisteme, analiza rezultatov popisa objedenosti 2020,
- Pregled odvzema in analiza odvzema po posameznih vrstah divjadi za preteklo šestletno obdobje, s poudarkom na zadnjih dveh letih,
- Načrtovani ukrepi in usmeritve po posameznih vrstah divjadi za 2023+2024.

V razpravi, ki je sledila so sodelovali Božidar Kunej – strokovni tajnik LZ Maribor, Ian Martin Koštomaj, lovski inšpektor; Ivo Trošt, predstavnik SiDG.

Božidar Kunej izpostavi, da v predlogu dodajanja fazana manjka načrtovana količina 300 živali pri LD Polskava, ki je pozabila na vnos za leto 2023. Odg.: manjkajočo količino se vnese v načrt lovišča in spremeni preglednico v dvoletnem načrtu LUO.

Ian Marti Koštomaj opozori na izvedbe raznih kinoloških prireditev, kjer je prisotna tudi uplenitev divjadi. Prireditvev mora potekati v skladu z veljavno zakonodajo in v sklopu izvajanja lova. Prav tako morajo za izvedbo tovrstnih prireditev biti količine načrtovanega odvzema vrst v načrtu lovišča in usklajene z dvoletnim načrtom LUO.

Ivo Trošt izpostavi dejstvo, da se tudi na drugih območjih (primer Gorenjski LUO) različni deležniki (lovci, kmetje, lastniki gozdov, naravovarstveniki,..) enotno strinjajo, da so dogajanja v okolju, ki pomenijo uničevanje in vznemirjanje prostoživečih vrst živali in otežujejo izvedbo načrtovanih del, nesprejemljiva.

Po mnenju več udeležencev bo treba izvajati nenehen, konstanten pritisk na odločevalce in opozarjati na nevzdržno situacijo prekomernega obremenjevanja okolice in neposredno življenjskega okolja prostoživečih vrst. Posebej so bili izpostavljeni primeri vožnje v naravnem okolju s štirikolesniki in motokros motorji.

Vsebinske razprave glede predstavljenega osnutka načrta ni bilo, ključne stvari so bile že predhodno usklajene in dogovorjene na usklajevalnem sestanku s SOZUL-om in potrjene tudi s strani Strokovnega sveta ZGS OE Maribor.

Udeležencem je bilo povedano, da so v času javne razgrnitve osnutka do javne predstavitve svoje pripombe podali s strani MKGP (elektronska pošta z dne 24.3.2023; št.zadeve 3410-13/2023/1). Pripombe so bile predstavljene. Vse pripombe bodo upoštevane pri pripravi predloga načrta.

Zaključek: Javna predstavitev osnutka je bila končana ob 11:35 uri.

Dodatek: do zaključka javne razgrnitve (30.3.2023) smo s strani ZRSVN, OE Maribor prejeli po elektronski pošti pripombo glede navedb območij zavarovanih površin, kjer je z varstvenim režimom lov omejen oziroma prepovedan. Pripomba se upošteva in v predlog načrta se dodatno vnesejo zavarovane površine, kjer varstveni režim prepoveduje lov.

Zapisal:

Izidor COJZER, univ. dipl. inž. gozd.
višji sodelavec I

Priloga: - vabilo
- lista prisotnih

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO**

DIREKTORAT ZA GOZDARSTVO IN LOVSTVO

Sektor za lovstvo

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

Zavod za gozdove Slovenije
Območna enota Maribor
Tyrševa 15
2000 Maribor

T: 01 478 91 44
F: 01 478 90 21
E: gp.mkgp@gov.si
www.mkgp.gov.si

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Podpisnik: Tomaž Hrovat
Izdajatelj: Republika Slovenija
Serijska številka: e6 62 65 c7 00 00 00 00 56 7e ff 12
Potek veljavnosti: 01.03.2028
Datum in čas podpisa: 08:26, 27.03.2023
Ref. št. dokumenta: 3410-13/2023/1
DOKUMENT JE ELEKTRONSKO PODPISAN

Številka: 3410-13/2023/1
Datum: 24. 3. 2023

Zadeva: Pripombe na Dvoletni načrt za X. Slovensko goriško LUO za leti 2023-2024

Spoštovani,

na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljevanju: ministrstvo) smo pregledali osnutek Dvoletnega načrta za X. Slovensko goriško LUO za leti 2023-2024 in nanj pošiljamo naslednje pripombe:

Stran 1 (Uvod)

Popraviti citiranje Uradnih listov in sicer v skladu z Zakonom o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr., 44/22 in 158/22; v nadaljevanju: ZDLov).

Beseda Zakon se zamenja z besedo ZDLov.

Stran 23 (4.3 Damjak: Prilagojeni cilj)

V prvem odstavku popraviti citiranje Uradnih listov Zakona o divjadi in lovstva in sicer: ZDLov v sedmem in osmem odstavku 50. člena...ter v četrtem odstavku v skladu z omenjenimi določili ZDLov.

Stran 24 (4.4 Muflon: Prilagojeni cilj)

Popraviti citiranje Uradnih listov Zakona o divjadi in lovstva kot na strani 23 (4.3 Damjak: Prilagojeni cilj).

Stran 26 (4.16 Divji prašič: Ukrepi in usmeritve)

Za petim odstavkom V skladu z 12. členom ZNUAPK...se doda odstavek:
V skladu z istim členom MKGP vsako leto upravljavcem lovišč in LPN izplačuje stimulacijo za izvajanje intenzivnega odstrela divjih prašičev v preteklem letu (za vsakega odstreljenega divjega prašiča, ki presega izračunano osnovo, ki je za vsako lovišče objavljena na osrednjem spletnem mestu državne uprave) ob upoštevanju biovarnostnih ukrepov v skladu z načrtom ravnanja.«

Stran 27 (4.7 Lisica: Ukrepi in usmeritve)

V osmem odstavku popraviti citiranje Uradnih listov Zakona o divjadi in lovstva in sicer: skladno z 42. členom ZDLov.

Stran 29 (4.8 Jazbec: Ukrepi in usmeritve)

Glede na Usmeritve za upravljanje s populacijo v dolgoletnem načrtu, ki za dosego cilja načrtuje takšen odvzem, ki temelji na realizaciji v preteklem letu, predlagamo, da se v načrtu za odvzem za leti 2023 in 2024 zmanjša odvzem jazbecev in sicer iz 128 jazbecev na 90 jazbecev.

Stran 32 (4.10 Navadni polh)

V tretjem odstavku popraviti citiranje Uradnih listov Zakona o divjadi in lovstva in sicer: ZDLov.

Stran 37 (4.14 Poljska jerebica: Ocena stanja populacije)

V drugem odstavku dopolniti uradni list Uredba o določitvi divjadi in lovnih dob (Uradni list RS, št. 101/04 in 81/14).

(Ukrepi in usmeritve):

V tretjem odstavku popraviti citiranje Uradnih listov Zakona o divjadi in lovstva in sicer: ZDLov.

Stran 38 (4.15 Raca mlakarica)

Glede na dolgoletni načrt cilja upravljanja s populacijo, pri čemer z obstoječim načinom lova ne smemo vplivati na številčnost ter realizacija načrtovanega odvzema v zadnjih dveh letih, ki je bila 61 %, predlagamo, da naj se za leti 2023 in 2024 zmanjša načrt odvzema rac mlakaric iz 736 na 600, kot je bilo načrtovano za odvzem v prejšnjih dveh letih.

Stran 41 (4.16 Sraka, šoja in siva vrana: Ukrepi in usmeritve)

V trinajstem odstavku popraviti citiranje Uradnih listov v 42. člen ZDLov prav tako v štirinajstem odstavku zamenjati besedno zvezo »obstoječe zakonodaje« v ZDLov.

Stran 44 (4.19 Evrazijski šakal: Ukrepi in usmeritve; 2. Odvzem osebkov)

V petem odstavku popraviti: V času veljavnosti tega dvoletnega načrta je izplačevanje odškodnin za škodo, ki jo povzroči šakal v skladu z Zakonom o spremembi in dopolnitvah Zakona o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št: 65/2020 in 97/20 – popr.) še vedno v pristojnosti Republike Slovenije in sicer od uveljavitve tega zakona do 30. aprila 2025. Škodo bo ocenjeval ZGS.

Hvala in lep pozdrav,

Pripravila:
Maruša Novšak
višja svetovalka II

Tomaž Hrovat
v. d. generalnega direktorja

Vročiti:

- ZGS, OE Maribor, Tyrševa 15, 2000 Maribor, omaribor@zgs.si – po e-pošti

V vednost:

- ZGS, Večna pot 2, 1000 Ljubljana, zgs.tajnistvo@zgs.si, miha.marence@zgs.si, matija.stergar@zgs.si – po e-pošti

Izidor Cojzer

Od: samo.jencic@zrsvn.si
Poslano: četrtek, 30. marec 2023 09:10
Za: 'Izidor Cojzer'
Kp: 'Denis Žitnik'; 'Sebastjan Štruc'
Zadeva: dvoletni lovskogospodarski načrti

ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OE MARIBOR

PREJETO 30. 03. 2023

Referent	Šifra zadeve	Pril.	Vred.
----------	--------------	-------	-------

I.	3410-11/2023-4		
----	----------------	--	--

Spoštovani,

V okviru javnih razgrnitev dvoletnih lovskogospodarskih načrtov za **PTUJSKO – ORMOŠKO LUO** in **SLOVENSKO GORIŠKO LUO** dajemo naslednjo pripombo:

1. V obeh LUO je več površin, ki so zavarovane z občinskimi odloki o zavarovanju naravnih znamenitosti. Na nekaterih od njih je lov z varstvenim režimom prepovedan – prepoved velja že od leta 1992. Prav bi bilo, da so ta območja in omejitve tudi dosledno navedena v lovskogospodarskih načrtih. Gre za naslednje površine:

PTUJSKO - ORMOŠKO LUO – zavarovane površine, kjer varstveni režim prepoveduje lov

IME	STATUS	VARSTVENI REŽIM*
Dravinja, ostanki stare struge	NS	št. 4 za hidrološko naravno dediščino št. 5 za botanično naravno dediščino Prepovedano je loviti, nabirati, preganjati in uničevati živali.
Ormoško jezero	NR	št. 6 za zoološko naravno dediščino Prepovedano je loviti, nabirati, preganjati in uničevati živali
Naravni rezervat Ormoške lagune	NR	Varstveni režim za naravni rezervat Ormoške lagune Prepovedano je izvajati Ribolov in lov.

SLOVENSKO GORIŠKO LUO – zavarovane površine, kjer varstveni režim prepoveduje lov

IME	STATUS	VARSTVENI REŽIM*
Naravni rezervat Struga	NR	št. 4 za hidrološko naravno dediščino, št. 5 za botanično in št. 6 z Prepovedano je loviti, nabirati, preganjati in uničevati živali.
Miklavž- izviri in ribniki- hidrološki, zoološki in botanični naravni spomenik	NS	št. 4 za hidrološko, št. 6 za zoološko in št. 5 za botanično naravno dediščino Prepovedano je loviti, nabirati, preganjati in uničevati živali.
Ostanki stare struge Pesnice pri Pernici	NS	št. 4 za hidrološko in št. 6 za zoološko naravno dediščino Prepovedano je loviti, nabirati, preganjati in uničevati živali.
Perniško jezero	NS	št. 6 za zoološko naravno dediščino, vzdrževalna dela na akumulaciji v skladu z naravovarstvenimi usmeritvami. Prepovedano je loviti, nabirati, preganjati in uničevati živali.
Podova- ribniki v Grajevniku- zoološki naravni spomenik	NS	št. 6 za zoološko naravno dediščino Prepovedano je loviti, nabirati, preganjati in uničevati živali.
Požeg- vodna akumulacija	NS	Varstveni režim je v prilogi Prepovedano je loviti, preganjati in uničevati prostoživeče ptice
Rače- Turnovi ribniki- botanični in zoološki naravni spomenik	NS	št. 6 za zoološko in št. 4 za hidrološko naravno dediščino Prepovedano je loviti, nabirati, preganjati in uničevati živali.
Rački ribniki- ornitološki naravni spomenik	NS	št. 6 za zoološko naravno dediščino. Prepovedano je loviti, nabirati, preganjati in uničevati živali. Možno je nekoliko prilagojeno gospodarjenje z gozdom: - v gozdu je potrebno ohranjati posamezna stara in suha drevesa - vsa dela v gozdu je potrebno opraviti izven gnezdične sezone,
Meljski hrib	NR	št. 3 za geološko, št. 6 za zoološko in št. 5 za botanično naravno dediščino Prepovedano je loviti, nabirati, preganjati in uničevati živali.

Hotinja vas - ribnik	NS	št. 6 za zoološko naravno dediščino Prepovedano je loviti, nabirati, preganjati in uničevati živali.
Dravinja, ostanki stare struge	NS	št. 4 za hidrološko naravno dediščino št. 5 za botanično naravno dediščino Prepovedano je loviti, nabirati, preganjati in uničevati živali.
Glinokopna jezera pri Pragerskem; ribniki	NS	št. 6 za zoološko in št. 5 za botanično naravno dediščino Prepovedano je loviti, nabirati, preganjati in uničevati živali.
Požeg – zadrževalnik visokih voda	NS	Za Požeg, zadrževalnik visokih voda Prepovedano je loviti, preganjati in uničevati prostoživeče ptice

*Navedeni so varstveni režimi po zvrsteh dediščine in konkretne alineeje, kjer je omenjen lov.

Lep pozdrav,

Samo Jenčič

Samo Jenčič
Zavod RS za varstvo narave, OE Maribor
Pobreška c. 20, 2000 Maribor, Slovenija
 tel.: +386 2 333 13 73
 e-mail: samo.jencic@zrsvn.si

To elektronsko sporočilo in vse morebitne priloge so zaupne narave in namenjene izključno naslovniku. Če ste sporočilo prejeli pomotoma, Vas prosimo, da obvestite pošiljatelja, sporočilo pa takoj uničite. Kakršnokoli razkritje, distribucija ali kopiranje vsebine sporočila je izrecno prepovedano.

This e-mail and any attachments may contain confidential and/or privileged information and is intended solely for the addressee. If you are not the intended recipient (or have received this e-mail in error) please notify the sender immediately and destroy this e-mail. Any unauthorized copying, disclosure or distribution of the material in this e-mail is strictly forbidden.

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Območna enota Maribor

Šifra: 013-4/2023

Datum: 17.4.2023

ZAPISNIK

1. seje Sveta ZGS Območne enote Maribor za 8. mandatno obdobje z dne 12.4.2023 s pričetkom ob 10.30 uri.

Prisotni člani sveta: Milan Unuk, Marko Furman, Aleš Pregl, Sebastjan Štruc, Bojan Cerjak, Marjan Hren, Dragica Harič Šahntler.

Odsotni člani sveta: Peter Kovačec, Jelka Zidarič Trstenjak.

Ostali prisotni: mag. Igor Kopše, dr. Mateja Cojzer, Nenad Zagorac, Izidor Cojzer, Aleš Bardun.

Sejo Sveta ZGS OE Maribor je otvoril g. Kopše, ki je pozdravil vse navzoče in obrazložil predlagani dnevni red.

G. Kopše je nato ugotovil, da je na seji prisotnih 7 od 9 članov Sveta ZGS OE Maribor in da je Svet sklepčen.

G. Kopše pojasni, da sejo Sveta do izvolitve novega predsednika mora voditi on, od izvolitve naprej pa predsednik Sveta.

Predlagal je naslednji **dnevni red**:

1. Verifikacija mandatov članov Sveta ZGS OE Maribor
2. Izvolitev predsednika in namestnika Sveta OE Maribor
3. Izvolitev predstavnika območne enote Maribor v Svet Zavoda za gozdove Slovenije
4. Program dela in finančni načrt ZGS OE Maribor za leto 2023
5. Določitev predlogov dvoletnih lovsko upravljavskih načrtov za:
 - XV. Ptujsko-Ormoško lovsko upravljavsko območje za leti 2023 in 2024
 - X. Slovensko goriško lovsko upravljavsko območje za leti 2023 in 2024
6. Predlog spremembe sestave Strokovnega sveta OE Maribor
7. Razno

Dnevni red je potrjen soglasno (7 glasov ZA).

AD 1. Verifikacija mandatov članov Sveta ZGS OE Maribor

G Kopše poda sestavo sveta in njihovo izvolitev. Ugotovi, da je vseh 9 članov Sveta OE Maribor imenovanih na ustrezen način.

Po razpravi so člani Sveta OE Maribor sprejeli naslednji

Sklep št. 1:

Verificirajo se vsi predlagani mandati članov Sveta ZGS OE Maribor za 8.programsko obdobje.

Sklep je bil sprejet soglasno. (7 glasov ZA)

AD 2. Izvolitev predsednika in namestnika Sveta OE Maribor

G .Kopše pojasni funkcijo predsednika Sveta in njegove pristojnosti. Po razpravi so člani Sveta OE Maribor predlagali za predsednika Sveta OE Maribor g. Hren Marjana, ki je kandidaturu sprejel. Predlog je šel na glasovanje.

Sklep št. 2:

Za predsednika Sveta OE Maribor za 8.mandatno obdobje se izvoli g. Hren Marjana.

Sklep je bil sprejet soglasno. (7 glasov ZA).

G. Hren prevzame vodenje seje in odpre razpravo za podajo predlogov za kandidata za namestnika Sveta OE Maribor. Po razpravi so člani Sveta OE Maribor sprejeli naslednji

Sklep št. 3:

Za namestnika predsednika Sveta OE Maribor za 8. mandatno obdobje se izvoli g. Marka Furmana.

Sklep je bil sprejet soglasno. (7 glasov ZA).

AD 3. Izvolitev predstavnika območne enote Maribor v Svet Zavoda za gozdove Slovenije

G. Kopše obrazloži način izvolitve predstavnika območne enote Maribor v centralni Svet Zavoda za gozdove Slovenije.

Po razpravi so člani Sveta OE Maribor sprejeli naslednji

Sklep št. 3:

Za predstavnika območne enote Maribor v Svet Zavoda za gozdove Slovenije za 8.mandatno obdobje se izvoli g. Milana Unuka.

Sklep je bil sprejet. (6 glasov ZA, g. Marjan Hren se je izločil iz glasovanja)

AD 4. Program dela in finančni načrt ZGS OE Maribor za leto 2023

G. Kopše predstavi naloge in program dela in finančni načrt ZGS OE Maribor za leto 2023.

Izpostavi poleg rednega dela še druge glavne naloge v letošnjem letu (projekt e-gozdarstva, izobraževanjem lastnikov gozdov usposabljanje in redna praksa dijakov in študentov, usposabljanje zaposlenih, opremljenostjo le teh, kadrovskim načrtom in s tem povezanimi problemi). V okviru finančnega načrta predstavi način financiranja Zavoda (večinoma iz proračuna in le majhen delež iz tržne dejavnosti). Predstavi tudi stroške pri delovanju Zavoda (plače, materialni stroški – na povečanje le teh vplivata inflacija in podražitev energentov) in glavne investicije v letošnjem letu.

Ga. Cojzer predstavi delovanje odseka za načrtovanje gozdov (izdelovanje gozdnogospodarskih načrtov, izdajanje soglasij za posege v gozdni, vzdrževanje gozdnega roba, sodelovanje v projektih npr. Drava, Pohorka., sodelovanje z občinami, naravovarstveni nadzor).

G. Zagorac predstavi delovanje odseka za ukrepe v gozdovih (načrtovanje gojitvenih in varstvenih del – vezanih na sofinanciranje iz proračuna - PRP-ja – NATURE, izdelovanje gozdnogojitvenih načrtov, izobraževanje zaposlenih in lastnikov gozdov, priprava preliminariev sečnje in gozdogojitvenih in varstvenih del za SiDG,, sanacija ujm, spremljanje pojavljanja škodljivcev in bolezni v gozdovih).

G. Kopše predstavi delovanje službe za tehnologijo, ekonomiko in ukrepe v gozdovih (sistem načrtovanja in gradnje gozdih prometnic, izdelovanje elaboratov vlak in gozdnih cest, vzdrževanje gozdnih cest, določanje režima prometa na gozdnih cestah).

G. Izidor Cojzer predstavi delovanje službe za lovsko načrtovanje (izdelava lovsko upravljaljskih načrtov, dolgoročni načrti za upravljanje z divjadjo, ocenjevanje škod po divjadi, izobraževanje lastnikov, monitoring divjadi, upravljanje LPN Pohorje)

G. Unuk poda predlog za ovrednotenje škod po divjadi na kmetijskih kulturah po trenutni dnevni tržni ceni in da bo sam to stališče kot predstavnik območne enote Maribor v Svetu Zavoda za gozdove Slovenije. Ostali člani sveta so se z le tem strinjali.

G. Hren predlaga da se formalizira ta vsebina za Ljubljano. Izpostavi porabo sredstev za vzdrževanje gozdnih cest. Predlaga izobraževanje lastnikov gozdov prilagojeno s klimatskimi spremembami v letu 2024. Ob nadomestitvi gozdarskega nadzora z naravovarstvenim nadzorom predlaga da poleg za to usposobljenih uslužbencev ZGS sodelujejo lastniki gozdov. Predlaga, da se vsi predlogi članov Sveta, ki niso izvedljivi letos prenesejo v plan dela v letu 2024.

G. Pregl pojasni, da lahko občine sredstva za vzdrževanje gozdnih cest, ki so pobrana iz pristojbin in niso porabljena v tekočem letu le ta porabijo v naslednjem letu.

G.Štruc pojasni da se naravovarstveni nadzor opravlja le v okviru projekta Pohorka.

Ga Harič Šahtler izpostavi katastrofalno škodo po divjadi v gozdovih na območju Smolnika. Predlaga realno ovrednotenje teh škod, ureditev vzorčnih ploskev, da se ugotovi dejansko stanje na terenu. Zasedovati moramo zlasti jelko, ki je najbolj na udaru glede objedenosti in nezmožnosti pomlajevanja. Opozori, da škode po divjadi v gozdu niso plačane. V okviru e-gozdarstva poda predlog za prijavo škode po divjadi preko aplikacije. Predlaga tudi uvedbo izobraževanja za lastnike gozdov preko spleta, objavo člankov v Kmečkem glasu. Na koncu predlaga, da se z osnovnimi pripombami svetnikov da ta točka dnevnega reda na glasovanje.

Po razpravi so člani Sveta OE Maribor sprejeli naslednji

Sklep št. 4:

Svet ZGS OE Maribor sprejme Predlog programa dela in finančnega načrta OE Maribor za leto 2023

Sklep je bil sprejet s 6 glasovi ZA. G. Milan Unuk se je opravičil in pred glasovanjem zapustil sejo

AD 5 Določitev predlogov dvoletnih lovsko upravljaljskih načrtov za:

- XV. Ptujsko-Ormoško lovsko upravljaljsko območje za leti 2023 in 2024
- X. Slovensko goriško lovsko upravljaljsko območje za leti 2023 in 2024

G. Izidor Cojzer predstavi najprej Slovensko goriško lovsko upravljaljsko območje (območje ki ga zajema, preteklo gospodarjenje, realizacijo plana po posamezni lovni divjadi, škode ki jih povzročajo divjad na kmetijskih površinah (srnjad), izpostavi povečano prisotnost šakala.)

V nadaljevanju predstavi še XV. Ptujsko – Ormoško lovsko upravljaljsko območje (območje ki ga zajema, preteklo gospodarjenje, realizacijo plana po posamezni lovni divjadi, škode ki jih povzročajo divjad na kmetijskih površinah (srnjad) , izpostavi škode, ki ji povzročajo divji prašič in težave pri upravljanju z muflonom na Boču).

V nadaljevanju podrobno predstavi način in metodologijo za pripravo obeh lovsko upravljaljskih načrtov. Izpostavi predlagan odstrel šakala v Slovensko goriškem lovsko upravljaljskem območju in predlagan povečan odstrel muflona v Ptujsko – Ormoškem lovsko upravljaljskem območju (območje Boča).

G. Hren poudari potrebo po resnem pristopu pri gospodarjenju s šakalom (odstrel).

G. Furman izrazi svoje strinjanje z predlaganim povečanim odstrelom muflona na območju Boča.

Po razpravi so člani Sveta OE Maribor sprejeli naslednji

Sklep št. 5:

Svet ZGS OE Maribor določa predloge dvoletnih lovsko upravljavskih načrtov za:

- 1. SLOVENSKO GORIŠKO LUO za leto 2023, 2024**
- 2. PTUJSKO-ORMOŠKO LUO za leto 2023, 2024**

Sklep je bil sprejet soglasno s 6 glasovi ZA.

Po tej točki se ga. Dragica Harič Šahtler opraviči in zapusti sejo.

AD 6. Predlog spremembe sestave Strokovnega sveta OE Maribor

G. Kopše predstavi predlog sestave Strokovnega sveta OE Maribor v naslednji sestavi:

- Izidor Cojzer – predsednik
- Dr. Mateja Cojzer – namestnica
- Gabrijel Cojzer – član
- Nenad Zagorac – član
- Matjaž Zupanič - član

Po razpravi so člani Sveta OE Maribor sprejeli naslednji

Sklep št. 6:

Potrdi se Imenovanje strokovnega sveta za dobo štirih let v sestavi::

- **Izidor Cojzer – predsednik**
- **dr. Mateja Cojzer – namestnica**
- **Gabrijel Cojzer – član**
- **Nenad Zagorac – član**
- **Matjaž Zupanič - član**

Sklep je bil sprejet soglasno s 5 glasovi ZA.

AD 6. Razno

G. Hren predlaga kontakte med člani sveta preko e-mailov in telefonskih števil.

G. Unuk predlaga, da dobi lastnik gozda možnost manjšega poseka dreves v svojem gozdu, tudi brez uradnega odkazila. (predlog prenesen iz točke AD.4 v točko razno)

G. Hren poda mnenje na predlog g. Unuka, da se takšni manjši poseki lastnikov že dogajajo, zlasti na gozdnih robovih. S pomočjo novih orodij e-gozdarstva tudi evidentiranje takšnih manjših posegov ne sme biti problem.

G. Kopše poda predlog o razmisleku v zvezi z posameznimi predlogi članov Sveta in sicer v smislu ali jih ZGS formalno pravno sploh lahko izvede in ali jih je morda potrebno nasloviti na druge organizacije.

Predsednika Sveta OE Maribor g. Hren se je vsem zahvalil za sodelovanje in zaključil sejo ob 14.10 uri.

Zapisal:

Aleš Bardun

Marjan Hren
predsednik Sveta OE Maribor